

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

מסע מלווה חוזר "אבני דרך ללמידה משמעותית"

המסע

מזמין את השותפים לייצר את השביל הייחודי להם ללמידה וליישום

המסע

מציע מגוון ערוצי למידה: בהיבט הרגשי, הקוגניטיבי, השמיעתי והחזותי

המסע

כולל מאות סדנאות והפניות, למאמרים, להרצאות, לסרטים, לכלים ולמודלים יישומיים

תוכן עניינים

שותפות חינוכית

הקדמה

תהליכי הוראה-למידה-הערכה

התפיסה החינוכית

ניהול הלמידה

למידה משמעותית

תרבות ואקלים בית ספרי

התפתחות אישית ומעורבות חברתית

ריכוז הקישורים במסע

דמות הלומד ותפקודיו

הקדמה

א. דברי המנהלת הכללית, הגב' מיכל כהן,
למידה משמעותית בעולם דינאמי ומתפתח

ב. על אודות המסע הווירטואלי
ללמידה משמעותית מסביב לשעון

**"כל ידע שאינו מוליד שאלות חדשות גווע עד מהרה,
מאבד את החום החיוני לחיים"**

(ויסלבה שימבורסקה, זוכת פרס נובל לספרות 1996)

דברי המנהלת הכללית

גננות, מורים, מדריכים, מנהלים, מפקחים ושותפים יקרים,

העולם כיום מאתגר ודינאמי, עולם המתקדם ומתפתח בקצב מסחרר. מערכת החינוך הפועלת בעולם שכזה חייבת להתקדם עמו, תוך התבוננות מתמדת על תהליך הלמידה וההערכה, ופיתוח סביבה לימודית מעודכנת.

תהליך הלמידה המשמעותית הוא צעד משמעותי המאפשר לכולנו לעמוד בקצב ובצרכים של העידן החדש שאנו ניצבים בפתחו. תפיסת למידה זו מצריכה מענים ייחודיים עבורכם, וכן מקור ידע רחב היקף זמין ונגיש בכל עת, שכן למידה משמעותית היא תהליך המעודד את הלומדים לשאול ללא הרף ולחפש מידע במקורות מגוונים, אך גם ללמוד לעבד אותו כראוי ולייצר ממנו ידע רלוונטי המשלב יוזמה ומעורבות.

על כולנו לטפח למידה משמעותית שבבסיסה 3 עקרונות מרכזיים: ערך, מעורבות ורלוונטיות (עמר). למידה שהיא בעלת ערך ללומד ולחברה. למידה המערבת את הלומד בתהליך הלמידה עצמו ויוצרת הנאה ועניין רלוונטי לצורכי הלומד למידה המעניקה חוויה מעצימה ומהנה ללומד ולמלמד, בסביבות למידה חדשניות ומגוונות ובאקלים מעודד המשורה תחושת ביטחון.

אני מזמינה אתכם לצאת יחד למסע קסום ומשמעותי. מסע המציע מאות סדנאות, מאמרים, הרצאות, סרטים, כלים ומודלים יישומיים, הסובבים כולם סביב תהליך הלמידה המשמעותית. נשמח לשמוע תגובות ולקבל הערות, הארות ודוגמאות יישומיות שלכם כדי להמשיך ולהפיץ את הבשורה, בהצלחה לכולנו,

מיכל כהן
המנהלת הכללית

על אודות המסע הווירטואלי

- המסע הווירטואלי "למידה משמעותית מסביב לשעון" מזמן "למידה על למידה משמעותית" תוך כדי:
- **יצירת ערך** ביחס ל"מה" - לנושאים בהם תתמקדו וביחס ל"איך" - הערוצים דרכם תלמדו
- **גילוי מעורבות** בתכנון מסלול הלמידה הייחודי לכם
- **בחינת דרכי יישום רלוונטיות** בהתאם להיבטים המעסיקים אתכם ובדרך המתאימה לכם

כל אחד מ-8 הפרקים במסע עומד בפני עצמו ועם זאת הוא מרחיב ומשלים את חברו.
כל פרק כולל 4 ערוצי למידה לבחירה:

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות בנושא ובירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים שונים בנושא באמצעות קטעי מידע

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים במסגרת "טד"

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

במהלך המסע מוצגים מאות פעילויות וקישורים להרחבה*, ועם כל זאת זוהי טעימה בלבד.
אתם מוזמנים לתכנן את מסלול הלמידה הייחודי לכם.

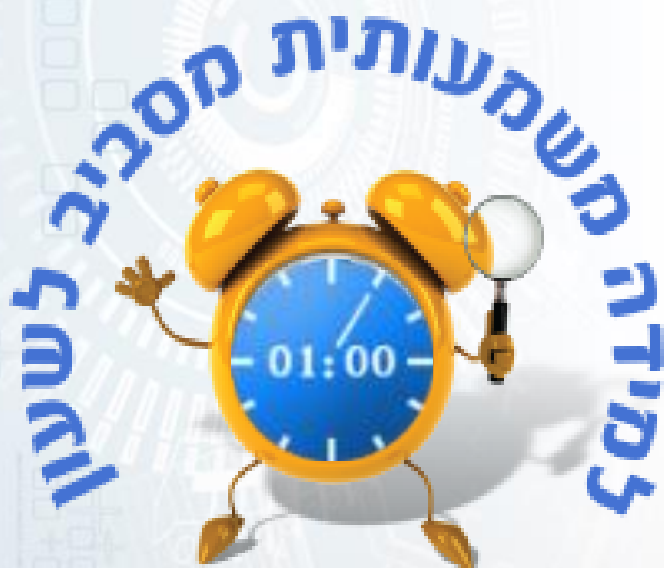
- הקישורים לאתרים החיצוניים מוצגים באישורם של הנוגעים בדבר.
- במידה ומצאתם אי דיוק כתבו אלינו ונעדכן.
- תוכן האתרים החיצוניים לאתר משרד החינוך, לרבות הפרסומות הכלולות בהם אינו באחריות המשרד.

זהבה שמש
מנהלת אגף תכנון ופיתוח תכניות
משרד החינוך

פרק 1. התפיסה החינוכית

לריכוז הקישורים להרחבה

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"מצוינות היא מצב שבו אדם שואף לעשות את הטוב ביותר
שהוא מסוגל לעשות בדרך הטובה ביותר, ממוטיבציה פנימית
ומתפיסה ערכית כדי להגיע לביצועים איכותיים" (ירדן בן חורין)

פרק 1 - ערוץ א' מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1 - בירור באמצעות טקסט

ערוץ א2 - בירור באמצעות שיר

ערוץ א3 - בירור באמצעות ציטטות

ערוץ א4 - בירור באמצעות סיעור מוחין

ערוץ א5 - בירור באמצעות תרשים

מסע לבירור התפיסה החינוכית - באמצעות טקסט

התפיסה החינוכית שנמצאת בבסיס הלמידה המשמעותית מבהירה כי:

"למערכת החינוך השפעה רבה על ידיעותיהם, על ערכיהם ועל כישוריהם של הלומדים ועל תפיסותיהם וגישתם כלפי ערכי יסוד בחברה וכלפי למידה והשכלה בכלל..."

"...לאור זאת חשוב שמערכת החינוך תפתח לומד סקרן, בעל תחושת מסוגלות עצמית גבוהה; לומד המודע לתהליכי הלמידה שלו, לתרבותו ולאורחות חייו, המסוגל להגדיר מטרות ויעדים אישיים וחברתיים ולפעול למימושם; לומד בעל יכולת למידה לאורך החיים המשתלב בבגרותו בחברה כאדם פעיל ומעורב והתורם לעיצובה של החברה בישראל כחברת מופת."

ראו מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית"

- ציינו שאלות שמתעוררות אצלכם לאור התפיסה החינוכית.
- שוחחו אודות ההזדמנויות והאתגרים שהתפיסה החינוכית מזמנת.
- **להרחבה באמצעות סרטון:** "חינוך לערכים או להישגיות?" בהנחיית אפרת שטרן
- **להרחבה באמצעות סרטון:** "המשפטים שכל מורה רוצה לשמוע", קרן טראמפ
- במה מתוך הדברים תרצו להתמקד? מה תרצו לשפר? לשנות? להוסיף או לבטל אצלכם?

מסע לבירור ייחודו של כל פרט - באמצעות שיר

- על בסיס מילותיו של רבי נחמן מברסלב כתבה נעמי שמר:

דע לך שכל רועה ורועה
יש לו ניגון מיוחד משלו
דע לך שכל עשב ועשב
יש לו שירה מיוחדת משלו
ומשירת העשבים נעשה
ניגון של רועה.. (עפ"י ר' זוזמן ברסלב)

- **ניתן להשמיע ברקע את השיר: "דע לך"**

- איזו תפיסת עולם מייצג הטקסט שלפניכם? מה ייחודו של הניגון ביחס לשיר? מה תפקיד הרועה?
- רכזו את מגוון ההזדמנויות והאתגרים שעלו ביחס לתפקיד רועה בפרט ולתפקיד המחנך בכלל.

להרחבה באמצעות סרטון: "מורים על מורים: מי הוא מורה טוב בעיניך?" קרן טראמפ

- מה מהדברים הפתיע אתכם? מדוע? מה מאתגר אתכם במיוחד? מדוע?

- תכננו מה תרצו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על למידה – באמצעות ציטטות

• הציטטות שלהלן מייצגות מסרים שונים ביחס ללימוד:

"הלמידה החשובה ביותר עשויה להיות, הינה, וחייבת להיות אישית, וולונטארית ומעורבת בחיים"
(רנאלד גרוס)

"למידה אינה תוצאה של הוראה, אלא של סקרנותו ופעילותו של הלומד" (ג'ון הולט)

"אדם אינו יכול ללמוד את מה שהוא חושב שהוא כבר יודע" (אפיקטטוס)

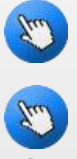
"הדברים הטובים והיפים ביותר בעולם אינם נראים או נשמעים. אפשר להרגיש אותם רק דרך הלב"
(הלן קלר)

"מצוינות היא מצב שבו אדם שואף לעשות את הטוב ביותר שהוא מסוגל לעשות, בדרך הטובה ביותר, ממוטיבציה פנימית ומתפיסה ערכית כדי להגיע לביצועים איכותיים" (ירדן בן חורין)
• הציעו ציטטות נוספות שהמסר שלהן עוסק בתפיסות ביחס ללימודה.

• בחרו בציטטה אחת ושתפו בהזדמנויות ובאתגרים שהמסר שבה מייצג.

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "[חינוך כחוויה קיומית](#)" - ישעיהו תדמור בשיחה עם אדיר כהן ועם אלון רז מהפקולטה לחינוך באוניברסיטת חיפה

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "[הוראה איכותית - דני עובדיה](#)", קרן טראמפ
• במה מתוך הדברים תרצו להתמקד? מה תרצו לשפר? לשנות? להוסיף או לבטל אצלכם?

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על למידה משמעותית - סיעור מוחין

צפו בסרטון: "[ישראל עולה כיתה-עוברים ללמידה משמעותית](#)", משרד החינוך

שוחחו: כיצד נזהה למידה משמעותית במיטבה? (לדוגמא נראה מורה מנחה, נשמע תלמידים דנים...)

דוגמאות של מה נראה?

- מורה מנחה
- לומדים יוזמים ומעורבים
- מגוון אינטראקציות
- למידה במרחבים מגוונים
- מגוון משימות למידה בהתאם לסגנונות שונים
- תוצרי למידה מגוונים
- אחר...

דוגמאות של מה נשמע?

- לומדים מעלים השערות
- מעוררים שאלות
- משתפים במחשבות
- מבררים תחושות
- אחר...

רכזו את התובנות שעלו במהלך השיח ביחס ללומד, למורה ולמה שביניהם.

מה מהדברים הפתיע אתכם? מדוע? מה מאתגר אתכם במיוחד? מה תרצו לעשות עם הדברים?

להרחבה באמצעות הרצאה: "[התפתחות בתי הספר בעבר ובעתיד](#)", אמנון כרמון, בית ברל

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על הוראה איכותית - באמצעות סרטון

• היזכרו במורה שהצליח לגעת בכם בעבר ועד היום אתם זוכרים אותו ואת דרכו.

• הגדירו: מה הופך מורה טוב למורה איכותי ומעולה.

• **צפו בסרטון:** "[הוראה איכותית](#)", קרן טראמפ

• רכזו את התובנות שעלו במהלך השיח ביחס ללומד, למורה ולמה שביניהם

• מה מהדברים הפתיע אתכם? מדוע? מה מאתגר אתכם במיוחד? מדוע?

• ציינו: כיצד מורים טובים יכולים לשנות מסלול חיים שלם? תכננו מה תרצו לעשות עם הדברים

• **להרחבה באמצעות מאמר:** "[לקרוא את ביה"ס מבעד משקפי המוטיבציה](#)", יורם הרפז

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "[מורים על מורים – מי הוא מורה טוב בעיניך?](#)", קרן טראמפ

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "[מורים על מורים – זה מה שיצא ממך?](#)", קרן טראמפ

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "[אמ'לה - תלמידים](#)" קרן טראמפ

פרק 1 – ערוץ ב'

מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא
ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

ערוץ ב1. התפיסה החינוכית שבבסיס הלמידה המשמעותית

ערוץ ב2. הנחות היסוד בדבר מהות הדעת שבבסיס הלמידה המשמעותית

ערוץ ב3. תפיסתו של ויגוצקי ביחס ללמידה

ערוץ ב4. תפיסתו החינוכית הייחודית של קורצ'אק

מסע באמצעות מקורות מידע – התפיסה החינוכית

להלן קטעי מידע הלקוחים מתוך התפיסה החינוכית ([ראו מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותי"](#))

למערכת החינוך השפעה רבה על ידיעותיהם, על ערכיהם, על כישוריהם של הלומדים ועל תפיסותיהם וגישתם כלפי ערכי יסוד בחברה וכלפי למידה והשכלה בכלל.

חשוב שמערכת החינוך תפתח לומד סקרן, בעל תחושת מסוגלות עצמית גבוהה; לומד המודע לתהליכי הלמידה שלו, לתרבותו ולאורחות חייו, המסוגל להגדיר מטרות ויעדים אישיים וחברתיים ולפעול למימושם; לומד בעל יכולת למידה לאורך החיים המשתלב בבגרותו בחברה כאדם פעיל ומעורב והתורם לעיצובה של החברה בישראל כחברת מופת.

על כל אחד ממוסדות החינוך לקדם תהליכי הוראה-למידה המכוונים להעמקה, תהליכים המערבים את הלומד והמלמד, מגבירים עניין והנעה, מעוררים את הרצון ללמידה ומביאים, לאורך זמן, להישגים גבוהים לפרט ולחברה.

- מה מהדברים מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לקדם?
- מי יהיו השותפים שלכם לחשיבה? לתכנון? לדיאלוג המקצועי המתמשך בנושא? באיזה אופן?
- על בסיס אילו נתונים תחלצו תובנות אודות ההצלחות, הקשיים, הזירות הדורשות שינוי?

להרחבה באמצעות סרטון: ["הוראה איכותית-קורונה פולינגר"](#), קרן טראמפ

מסע באמצעות מקורות מידע – מהות הדעת שבבסיס הלמידה

להלן הנחות היסוד בדבר מהות הדעת ([ראו מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית"](#), משרה"ח)

אנשים הם סקרנים מטבעם: הלמידה והחיפוש אחר משמעות מהווים צורך אנושי בתפקודם.

הלמידה היא תהליך אישי המתרחש תוך כדי התנסות ומעורבות במסגרת פעילות גומלין חברתית.

אנשים לומדים באופנים שונים וזקוקים למרחב של בחירה ולתחושה של חירות, שליטה ואקלים תומך.

אנשים מיטיבים ללמוד כאשר הם מקבלים על עצמם מטרות מאתגרות ועם זאת בנות-השגה.

השילוב בין הבניית ידע לבין בירור ערכים, תפיסות, עמדות ורגשות מעודד למידה משמעותית רחבה.

לצוות החינוכי, לסביבת הלמידה ולשגרות תפקיד חשוב בקידום תנאים מחוללי למידה משמעותית.

• מה התחדש, התחזק, התערער אצלכם בעקבות הנחות היסוד שלעיל? מדוע?

• בחרו בתובנה מרכזית שתמצו לקדם וחשבו כיצד תפעלו כדי לקדמה.

להרחבה באמצעות תקציר סרטונים: ["מורה עושה שינוי – מגוון השפעות"](#)

חינוך ישראלי וקרן טראמפ

מסע באמצעות מקורות מידע – תפיסתו של יגוצקי ביחס ללמידה

התבוננו בסרטון: "מדברים למידה", אנה ספרד, אוניברסיטת חיפה, מכון אבני ראשה. הסרטון עוסק בשאלות מהי למידה וכיצד היא מתרחשת. אנה ספרד מציגה את תפיסתו של לב יגוצקי לפיה עיקר הלמידה מתרחשת במישור החברתי.

ייחודו של האדם, טוען יגוצקי, בשינוי אופן פעולתו מדור לדור, בניגוד לציפורים למשל, שדור אחרי דור בונות את קניהן באותו אופן.

במענה לשאלה כיצד האדם מצליח להעביר את המורכבות לדור הבא בלי להתחיל בכל פעם מבת, טוען יגוצקי שאדם לומד לעשות דברים בצורות מסוימות המתאימות לרגע היסטורי מסוים ולסביבה מסוימת.

כדי שיוכל ללמוד, הוא חייב להשתתף בפעילות שמבצעים אחרים באותה תקופה ותרבות.

למידה כרוכה בהפיכת הציבורי לאישי-ייחודי...
במישור הבית ספרי מטרת הלמידה היא להפוך את הילדים למשתתפים מיומנים בשיח הלימודי בתחומים שונים.

• מה התחדש, התחזק, התערער אצלכם בעקבות הסרטון? מדוע?

• בחרו בתובנה מרכזית שתמצאו לקדם וחשבו כיצד תפעלו כדי לקדמה.

מסע באמצעות מקורות מידע – התפיסה החינוכית של קורצ'אק

קראו את המאמר: "חינוכאי שהקדים במעשה את ההלכות החינוכיות בנות זמננו" (יובל דרור, כתב העת "דור לדור")

בחרו באחד או יותר מהדגשים הייחודיים בפעילותו של קורצ'אק והשוו למתרחש במוסד חינוכי שלכם:

חינוך קבוצתי ורב-גילי

חינוך חברתי בכלל ודמוקרטיה בפרט

הכשרת מחנכים

הערכה חברתית

פנימיות

קיומם של מגוון ערוצי תקשורת

חינוך בלתי פורמלי

חינוך לעבודה והכנה לחיים

להרחבה באמצעות הסרט: "יאנוש קורצ'אק", סמיון וינוקור במסגרת פרוייקט קולנוע

מה התחדש, התחזק, התערער אצלכם בעקבות המאמר? מדוע?
בחרו בתובנה מרכזית שתמצאו לקדם וחשבו כיצד תפעלו כדי לקדמה.

פרק 1 – ערוץ ג'

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1 - המפתח להצלחה – נחישות? אנגלה לי דוקוורט
[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2 - הצלחה היא מסע מתמשך - ריצ'ארד סנט ג'ון
[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3 - למחוץ את הפחד, ללמוד כל דבר - טים פריס
[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – אנגלה לי דוקוורט

שם ההרצאה:

המפתח להצלחה – נחישות?

תקציר ההרצאה:

אנגלה לי דוקוורט עברה ללמד מתמטיקה את תלמידי כיתה ז' בבתי הספר הציבוריים בניו יורק. היא גילתה במהירות שמנת משכל אינה מהווה את ההבדל היחיד בין תלמידים מצליחים לאלו שמתמודדים. היא מסבירה את התאוריה שלה באמצעות המילה "נחישות: "נחישות" מנבאת הצלחה כי היא משקפת להט וסיבולת למימוש מטרות ארוכות טווח, נחישות זו אנרגיה חיובית: מי שנחוש להתמיד, יכול להתמודד עם כישלון ולהצליח.

לצפייה:

להרצאתה של אנגלה לי דוקוורט במסגרת "טד" - [המפתח להצלחה – נחישות?](#)

חשבו:

מהו הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – ריצ'ארד סנט ג'ון

שם ההרצאה:

הצלחה היא מסע מתמשך

תקציר ההרצאה:

ריצ'ארד סנט ג'ון מזכיר לנו בהרצאתו כי ההצלחה אינה רחוב חד סטרי, אלא מסע מתמשך. הוא טוען שאנו עושים הכול כדי להגיע להצלחה, ומרגע שהגענו אנו נחים ולא מתחזקים את מה שהוביל אותנו להצלחה. הוא מתאר 8 עקרונות שיסייעו להימנע מ"תסמונת ההצלחה".
בהרצאה הוא משתמש בסיפור ההצלחה והכישלון של עסקיו כדי להמחיש לקח חשוב - כאשר אנחנו מפסיקים לנסות, אנחנו נכשלים.

לצפייה:

להרצאתו של ריצ'ארד סנט ג'ון במסגרת "טד" - [הצלחה היא מסע מתמשך](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – טים פריס

שם ההרצאה:

למחוץ את הפחד, ללמוד כל דבר

תקציר ההרצאה:

טים פריס טוען בהרצאתו במסגרת "טד" שהפחד הוא חבר. לפעמים הפחד מראה לנו מה לעשות ולפעמים מה לא לעשות. הוא מדגים את ההתגברות על הפחד באמצעות 3 פחדים שהיו לו (בשחייה, בשפות ובריקוד) ומסכם כי השאלה הפשוטה שיש לשאול כדי להתגבר על הפחד היא: "מה הגרוע ביותר שיכול לקרות?" ואז אפשר ללמוד כל דבר ולהגיע להישגים טובים.

לצפייה:

להרצאתו של טים פריס במסגרת "טד" - [למחוץ את הפחד, ללמוד כל דבר](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

פרק 1 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס משגב במחוז צפון <u>תכנית עבודה שבועית מותאמת</u>
בי"ס נעמי שמר במחוז תל-אביב <u>בי"ס משוחח</u>
בי"ס צאלון במחוז מרכז <u>מנהיגות ויזמות</u>
בי"ס צורים במחוז ירושלים <u>למידה מותאמת גיל והתפתחות</u>
בי"ס רימונים במחוז חיפה <u>קביעת מטרות לפרט ולקבוצה</u>

בי"ס בן גוריון במחוז מרכז <u>מענה לסגנונות למידה</u>
בי"ס בן צבי במחוז מרכז <u>למידה רב תחומית</u>
בי"ס הדרים במחוז מרכז <u>מוזיאון מורשת יישובי</u>
בי"ס התיכון החברתי במחוז חיפה <u>מפגש דיאלוגי</u>
בי"ס ידלין במחוז מרכז <u>לימודי בחירה בקמפוס</u>

שוחחו:

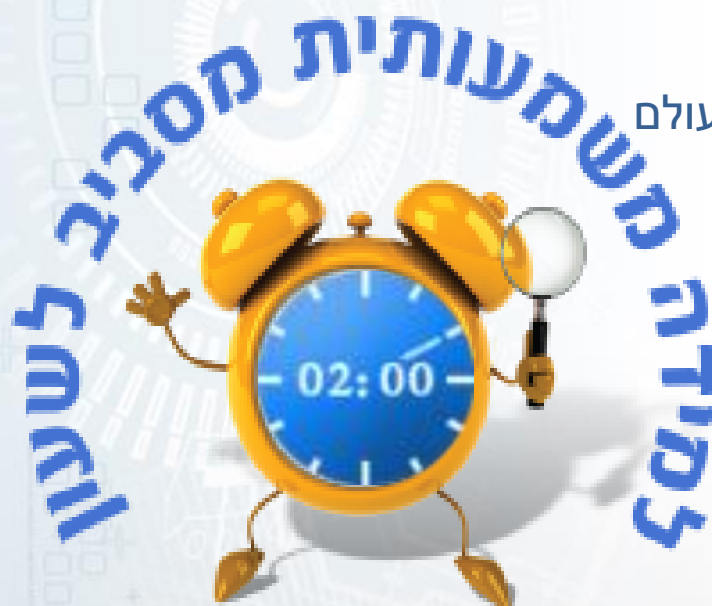
מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?

להרחבה: **לחומרים נוספים במסגרת המסע הווירטואלי ללימוד משמעותי**

פרק 2. למידה משמעותית

[לריכוז הקישורים להרחבה](#)

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"הלמידה החשובה ביותר עשויה להיות, הינה, וחייבת להיות
אישית, וולונטארית ומעורבת בחיים" (רנאלד גרוס)

פרק 2 – ערוץ א' מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1. בירור באמצעות שאלות

ערוץ א2. בירור באמצעות מטאפורות

ערוץ א3. בירור באמצעות תשדיר

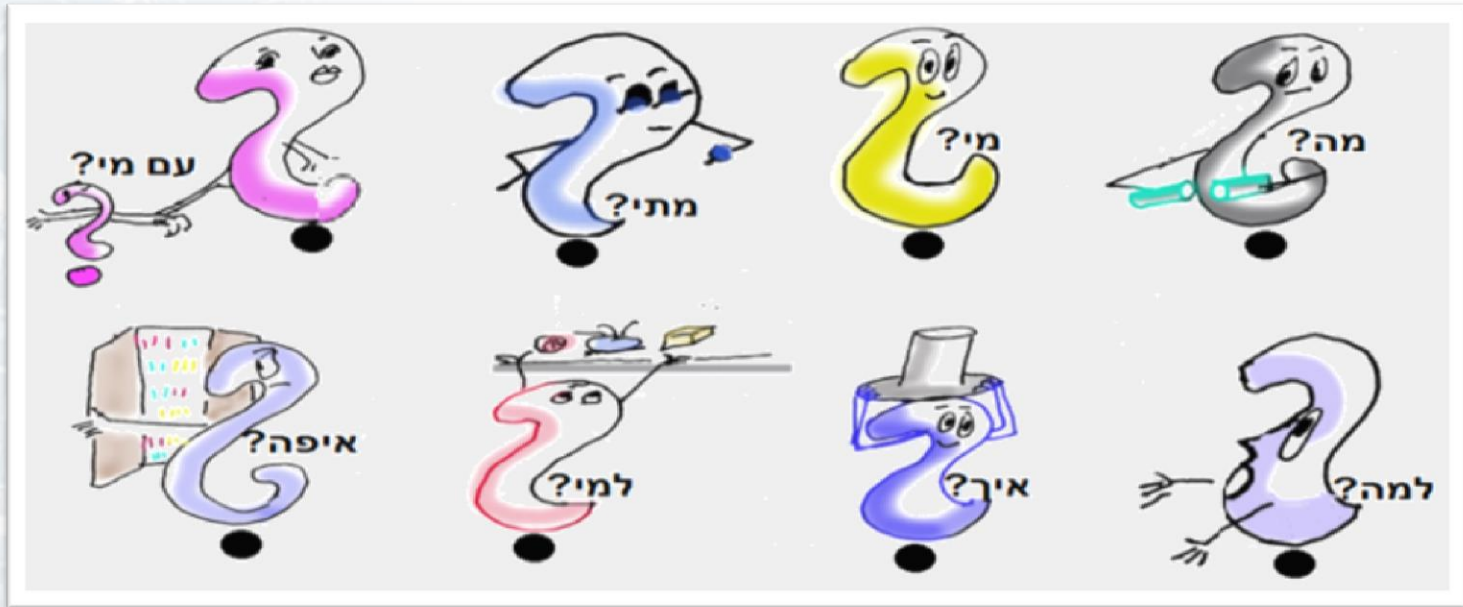
ערוץ א4. בירור באמצעות מחוון

מסע לבירור תפיסות עולם - באמצעות שאלות

• התבוננו בסימני השאלה שלפניכם והעלו שאלות ביחס ללמידה משמעותית ולמרכיביה.

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "[מורה עושה שינוי – חשיבות שאלת שאלות](#)"

אהרון צ'חנובר במסגרת חינוך ישראלי וקרן טראמפ

• ציינו הזדמנויות ואתגרים העולים לאור ההיבטים השונים שעלו באמצעות השאלות.

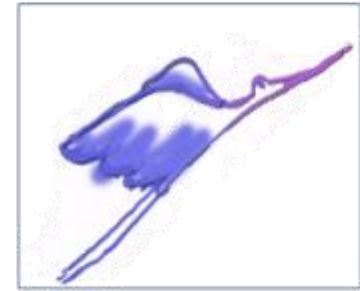
• במה מתוך הדברים תרצו להתמקד? מה תרצו לשפר? לשנות? להוסיף או לבטל אצלכם? כיצד?

מסע לבירור תפיסות עולם - באמצעות מטאפורות

המטאפורות שלהלן מבטאות היבטים שונים בלמידה משמעותית

התבוננו במטאפורות, בחרו אחת מהן או צרו מטאפורה אחרת משלכם ושוחחו:

- כיצד המטאפורה מבטאת בעיניכם היבטים שונים בלמידה המשמעותית?
- מה מסמלת המטאפורה? מה היא שואלת? מבקשת? מה/מי מזין אותה? כיצד?
- צרו תערוכת מטאפורות והגדירו את משמעותן היישומית לחיי היום-יום.

להרחבה באמצעות המאמר: ["הקולאז' המטפורי ככלי מחקרי בשדה החינוך"](#)

גילה רוטו-צימט, יעל אביבי-דן, יצחק גילת

מסע לבירור תפיסות עולם - באמצעות תשדיר

צפו בסרט: "[חדשנות חינוכית](#)"

- אתם מוזמנים לדמיין, לצייר, לכתוב:
 - כיצד נראה בית הספר שלכם בעבר?
 - כיצד נראה בית הספר שלכם כיום?
 - כיצד תרצו שייראה בעתיד?
- תוכלו להתייחס לנקודות אלו:
 - נושאים שנלמדו
 - דרכי ההוראה-למידה-הערכה
 - הסביבה הלימודית
 - קשרי מורה-תלמיד ועוד

• מה השתנה בביה"ס שתיארתם? מדוע? מה הייתם רוצים לשמר? לשפר? להוסיף? לבטל?

• **להרחבה באמצעות מאמר:** "[מיומנויות המאה ה-21](#)", סקירת מומחים, מכון מופ"ת

• **להרחבה באמצעות חוברת:** "[פדגוגיה חדשנית או פדגוגיה בסביבה חדשנית?](#)" אגף א' חינוך יסודי, משרה"ח

• **להרחבה באמצעות חוברת:** "[חינוך לחברה של תרבות ודעת: תמורות במאה ה-21 והשלכותיהן](#)",

היזמה לחקר יישומי בחינוך

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על מרכיב הערך - באמצעות מחוון

- המחוון שלהלן מתייחס למרכיבי הלמידה המשמעותית – חלק זה עוסק במרכיב הערך.
- המחוון ממקד את ההיבטים הנדרשים ויכול לשמש כלי עזר בתכנון יחידת ההוראה או בהערכתה.
- מה משמעות המרכיבים בעיניכם? מה תרצו לעשות עמם? מדוע?

3 במידה רבה	2 במידה בינונית	1 בכלל לא	א. מרכיב הערך בלמידה משמעותית
			1. באיזו מידה הנושא/הרעיון/הערך שנבחר נתפס בעיני הלומד והמלמד משמעותי, חשוב, מאתגר במעגל האישי, הקבוצתי והחברתי?
			2. באיזו מידה תהליכי הלמידה והתכנים מספקים חוויה חיובית, נותנים מענה לצרכים הקוגניטיביים, הרגשיים והחברתיים?
			3. באיזו מידה תהליכי הלמידה נותנים ביטוי לסגנונות למידה מגוונים, מזמנים חיזוק והזדהות, מפתחים הבנה, העמקה ויישום של הנלמד תוך שליטה במיומנויות?
			4. אחר:

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על מרכיב המעורבות - מחוון

- המחווון שלהלן מתייחס למרכיבי הלמידה המשמעותית – חלק זה עוסק במרכיב המעורבות.
- המחווון ממקד את ההיבטים הנדרשים ויכול לשמש כלי עזר בתכנון יחידת ההוראה או בהערכתה.
- מה משמעות המרכיבים בעיניכם? מה תרצו לעשות עמם? מדוע?

3 במידה רבה	2 במידה בינונית	1 בכלל לא	ב. מרכיב המעורבות בלמידה משמעותית
			1. באיזו מידה הנושא, הרעיון, הערך שנבחר מאפשרים ללומדים לגלות סקרנות, מוטיבציה, רצון להיות מעורב?
			2. באיזו מידה מעורבים הלומדים בתהליך הלמידה הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי תוך התנסות פעילה במעגלים שונים?
			3. באיזו מידה ניתנת ללומדים ההזדמנות להיות שותפים פעילים בתהליך הלמידה, בהעלאת יוזמות ובביצוע תהליכי למידה, בבחירת דרכי הלמידה, בעבודה בצוות, בהצגת תוצרים, במתן משוב ובקבלתו ובהזדהות עם ערכי בית הספר והחברה?
			4. אחר:

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על מרכיב הרלוונטיות - מחוון

- המחוון שלהלן מתייחס למרכיבי הלמידה המשמעותית – חלק זה עוסק במרכיב הרלוונטיות.
- המחוון ממקד את ההיבטים הנדרשים ויכול לשמש כלי עזר בתכנון יחידת ההוראה או בהערכתה.
- מה משמעות המרכיבים בעיניכם? מה תרצו לעשות עמם? מדוע?

3 במידה רבה	2 במידה בינונית	1 בכלל לא	ג. מרכיב הרלוונטיות בלמידה משמעותית
			1. באיזו מידה הנושא/הרעיון/הערך שנבחר הוצג בהיבט הרלוונטי לחיי היום-יום של הלומדים?
			2. באיזו מידה הנושא/הרעיון/הערך שנבחר הותאם למגוון הצרכים האינטלקטואליים, הרגשיים, החברתיים-ערכיים, הפיסי-מוטוריים של הלומדים ולסגנונות למידה שונים?
			3. באיזו מידה נעשו הקשרים לעולמות ידע נוספים, לתכנית הלימודים, למקצועות הלימוד?
			4. באיזו מידה נעשו הקשרים יישומיים לעולם המושגים, לתחומי העניין ולרגשות של הלומד?
			5. באיזו מידה נעשה שימוש יעיל ומקדם במוטיב הזמן, המקום והאמצעים הטכנולוגיים?
			6. אחר:

פרק 2 – ערוץ ב' מסע באמצעות מקורות מידע

לפניכם מספר קטעי מידע העשויים לשמש בסיס לדיון
בהיבטים שונים בלמידה המשמעותית ובמרכיביה.

ערוץ ב1 - מגוון פרשנויות ללמידה משמעותית

ערוץ ב2 - הגדרת משרה"ח ללמידה משמעותית

ערוץ ב3 - המרכיבים המרכזיים ללמידה משמעותית

ערוץ ב4 - הקשר בין למידה לבין חוויית למידה

ערוץ ב5 - מודל קשב-מפגש-התמרה

מסע באמצעות מקורות מידע – מגוון פרשנויות

בספרות המקצועית ניתן למצוא פרשנויות רבות ללמידה משמעותית, כמו:

ההיפך מלמידת סרק על חומר... למידה הנעשית ב**סקרנות שאיננה יודעת שובע** ומניעה את הלומד לקלוט כל שביכולתו לשמוע או לקרוא... (עפ"י רוג'רס, 1973)

ידע שנלמד בצורה **פעילה ומפתחת חשיבה**, הופך לידע פעיל ומקושר, מהווה בסיס ללמידה משמעותית ושימושי בהקשרים רבים... (עפ"י פרקינס, 1998)

למידה שהלומד **מעבד במהלכה את המידע שקלט**. לעומת למידת שינון, דקלום, ניסוי וטעייה בלי הפקת לקחים... (עפ"י יחיאלי, 2008)

מתייחסת להבניה קוגניטיבית של ידע בדרכים מגוונות. הדגש הוא על למידה **מעמיקה, מושכלת, אך לא בהכרח רגשית, חווייתית**... (עפ"י פרנסס, 2012)

בחנו את המרכיבים המרכזיים בהגדרות, שוחחו על הערך המוסף שלהם והדגימו. הוסיפו מרכיבים נוספים המשמעותיים לתהליך לאור ניסיונכם.

להרחבה באמצעות סרטון: "[מורה עושה שינוי – על אופן ההוראה-למידה](#)"

אבשלום קור במסגרת חינוך ישראלי וקרן טראמפ

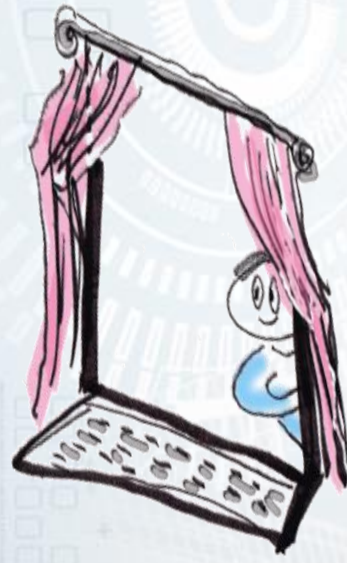

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע באמצעות מקורות מידע - מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותית"

התבוננו בתפיסה אודות הלמידה המשמעותית ורכיביה מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותית"

בתהליך למידה משמעותית הלומד מעורר שאלות, מאתר מקורות מידע, מעבד מידע ויוצר ידע חדש הרלוונטי לו	הבניית ידע
למידה משמעותית מערבת התנסויות שכליות, רגשיות, חברתיות, ערכיות, גופניות, יצירתיות ואחרות	נגיעה אישית
למידה משמעותית מאפשרת מיצוי פוטנציאל אישי ומצוינות, צמיחה והתפתחות והעמקה בנושאים שונים	מיצוי ומצוינות
למידה משמעותית מתרחשת בתוך יחסי גומלין עם הסביבה והיא מתקיימת במרחבים שונים	יחסי גומלין
בלמידה משמעותית החוויה הפדגוגית והחוויה הפסיכולוגית של הלמידה משלימות זו את זו ומעצימות זו את זו	תהליך משולב

שתפו בשאלות, במחשבות ובהרהורים שעולים ביחס לתפקידכם לאור ההגדרה ומרכיביה.

להרחבה באמצעות סרטון: "מורה עושה שינוי", אלון דומינס במסגרת חינוך ישראלי וקרן טראמפ

להרחבה באמצעות סרטון: "רחוק ממך", נווה שמואל, לב לדעת

מסע באמצעות מקורות מידע-מרכיבי הלמידה המשמעותית

הלמידה המשמעותית חוללת 3 מרכיבים מרכזיים: (מתוך: "[אבני דרך ללימוד משמעותי](#)")

- מספקת חוויה ונותנת מענה לצרכים הקוגניטיביים, הרגשיים והחברתיים
- נותנת ביטוי לסגנונות למידה מגוונים
- מזמנת חיזוק הזהות
- מאפשרת בירור תפיסות ביחס לגורמים מקדמים או מעכבים
- מפתחת הבנה, העמקה ויישום של הנלמד תוך שליטה במיומנויות
- מניבה תוצאות חיוביות והישגים גבוהים לפרט ולחברה

ערך
ללומד ולחברה

- מערבת את הלומדים בתהליך הלמידה הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי
- מזמנת התנסות פעילה במעגלים שונים תוך חיזוק תחושת המסוגלות
- משתפת בתהליך הלמידה, בהעלאת יוזמות ובביצוע תהליכי למידה, בעבודה בצוות, בהצגת תוצרים, במתן משוב ובקבלתו

מעורבות
הלומד

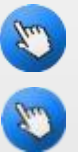
- עוסקת בתכנים, במסרים וברעיונות מאתגרים, מסקרנים, מעוררי עניין
- קושרת את הנלמד לניסיון ולידע קודמים, לצורכי הלומד, לעולמו הרגשי, לכישוריו, לתחביביו ולעיסוקיו ולצרכיו כפרט וכחלק מחברה

רלוונטיות
ללומד

מה משמעות כל אחד מהמרכיבים עבור הלומד והמלמד? מה הקשר בין מרכיבי הלמידה המשמעותית? **להרחבה באמצעות מאמר:** "[הבניית התנסויות משמעותיות בחינוך ובלמידה](#)", נמרוד אלוני והוועדה

המייעצת לפורום למידה משמעותית במשרה"ח

להרחבה באמצעות חוברת: "[ערכת הלומד, המלמד ומה שביניהם](#)", משרה"ח

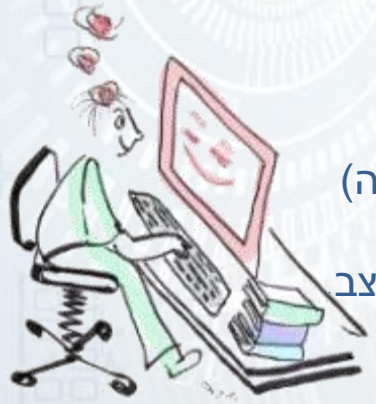

מסע באמצעות מקורות מידע-מה בין למידה לבין חוויית למידה?

למידה משמעותית מתייחסת ללימוד שיש בה הבנייה קוגניטיבית של ידע והבנה. המושגים הנלמדים מתקשרים זה לזה במוחו של הלומד ומאפשרים לו שימוש נבון בידע. מדובר בלימוד מעמיקה, מושכלת, שאיננה מסתפקת בזכירה ובשינון של מושגים ועובדות.

חוויית לימוד משמעותית מתייחסת תחושת השליטה של הלומדים (גאווה, שקט, שמחה וחוזק) תחושת פעילות (פעילות חברתית, בהירות והתלהבות בלימוד) הנעה פנימית (הנאה ועניין בלימוד) תחושת הצלחה בלימוד (עמידה בציפיות, תחושת שליטה במצב הרגשה טובה והצלחה בלימוד)

קראו את המאמר: "[הרבה חוויות וגם קצת אתגרים](#)", גד יאיר, האוניברסיטה העברית

שוחחו על רגע קסום בעבר שבו חוויתם מעין "הארה", "גילוי חדש" שהוא בבחינת חוויית לימוד משמעותית. נתחו מה הוביל לכך?

להרחבה באמצעות מאמר: "[משחק הוא חומר לימודי בתחפושת](#)", תמי יהושע ויחיאל פרישמן, מכללת שאנן

להרחבה באמצעות סרטון: "[מורה עושה שינוי – התייחסות ללומד כאדם](#)"

עביר עאבד במסגרת חינוך ישראלי וקרן טראמפ

מסע באמצעות מקורות מידע – מודל קשב-מפגש-התמרה

מודל "קשב-מפגש-התמרה" מודל ייחודי להבנת השלבים בתהליך התרחשות הלמידה המשמעותית (בתוך: "[חוויות למידה משמעותיות – מה מקומן בחיינו?](#)" – אתר לב לדעת, אורית פרנפס, משה וינשטוק)

להרחבה:

- לאתר: "[לב לדעת](#)", מדור למידה משמעותית
- לפוסט: "[על חוויות של משמעות, על למידה וחינוך ועל מה שביניהם](#)", פרנפס
- למאמר: "[משמעות בחינוך](#)", פרנפס וינשטוק, מכון מופ"ת

לקראת יישום

- מה מהדברים מאתגר אתכם במיוחד? מדוע?
- תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

פרק 2 – ערוץ ג'

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1. איך לחמוק מ'עמק המוות' של החינוך? – קן רובינסון

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2. פרדוקס חופש הבחירה – בארי שוארץ

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3. שילוב בנים בלמידה באמצעות משחקי מחשב - אלי קאר-צ'למן

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג4. היי, מורים למדעים, תהפכו את זה לכיף - טיילר דה-וויט

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - קן רובינסון

שם ההרצאה:

איך לחמוק מ"עמק המוות" של החינוך

תקציר ההרצאה:

קן רובינסון מתייחס בהרצאתו באירוניה למושג "אף ילד לא נשאר מאחור". הוא מתאר שלושה עקרונות הכרחיים להצלחת החינוך ומראה כיצד מערכת החינוך מעודדת אחידות, מתמקדת במקצועות מסוימים, פוגעת בסקרנות. הוא מציג כיצד ניתן לצאת מ"עמק המוות" החינוכי, וכיצד לטפח את הדורות הצעירים ביותר שלנו בעזרת אקלים של אפשרויות.

לצפייה:

להרצאתו של קן רובינסון במסגרת "טד" - [איך לחמוק מ"עמק המוות" של החינוך](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – בארי שוארץ

שם ההרצאה:

פרדוקס חופש הבחירה

תקציר ההרצאה:

הפסיכולוג בארי שוורץ קורא תיגר על אחד העקרונות המרכזיים בחברה המערבית: חופש הבחירה. להערכת שוורץ, חופש הבחירה לא נותן לנו יותר חופש אלא משתק אותנו; חופש הבחירה לא גורם לנו יותר אושר אלא מנחיל לנו תחושות אכזבה. אז מהם התנאים שהבחירה תוכל לתרום להתנהלות שלנו?

לצפייה:

להרצאתו של בארי שוארץ במסגרת "טד" – [פרדוקס חופש הבחירה](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - אלי קאר-צ'למן

שם ההרצאה:

שילוב בנים בלמידה באמצעות משחקי מחשב

תקציר ההרצאה:

אלי קאר-צ'למן מצביעה בהרצאתה על שלוש סיבות בגללן בנים מפנים עורף לבית הספר ומציעה הסתכלות אחרת על הדברים ועצות לשילובם מחדש. הדגש הוא להביא את התרבות שלהם לכיתה, לאפשר 'לבנים להיות בנים', לזמן משחקי וידאו שילמדו וגם יבדו.

לצפייה:

להרצאתה של אלי קאר-צ'למן במסגרת "טד" - שילוב בנים בלמידה באמצעות משחקי מחשב

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - סטיבן ריץ

שם ההרצאה:

היי, מורים למדעים תהפכו את זה לכיף

תקציר ההרצאה:

טיילר דה-וויט מתאר בהרצאתו את העובדה שכמורה למדעים בתיכון, היה להוט להעביר את מערך השיעור שלו על חיידקים, אך התאכזב נוראות כשתלמידיו שנואו את זה. הבעיה הייתה ספר הלימוד: הוא היה לגמרי בלתי-מובן. הוא יוצא בקריאה נמרצת למורים למדעים לזרוק לפח את העגה המקצועית והדיוק הקיצוני, ותחת זאת להפוך את המדע לנעימה לאוזן בעזרת סיפורים והדגמות.

לצפייה:

להרצאתו של טיילר דה-וויט במסגרת "טד" - [היי, מורים למדעים תהפכו את זה לכיף](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

פרק 2 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס מור מטרו ווטס במחוז מרכז בית מדרש ישראלי
בי"ס נורדאו במחוז תל-אביב הנבחרת
בי"ס פסגות במחוז דרום פסגות של חוויה וידע
בי"ס קפלן במחוז מרכז לומדים מהחיים

בי"ס אבו קרינאת א' במחוז דרום למידה באמצעות משחק
בי"ס אלחורש במחוז צפון טיפוח גוף ונפש בחממות
בי"ס יסודי ה' אשראקה בצפון הנעה והנאה במתמטיקה
ישיבה תיכונית במחוז חיפה סטודיו תורני

שוחחו:

מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?

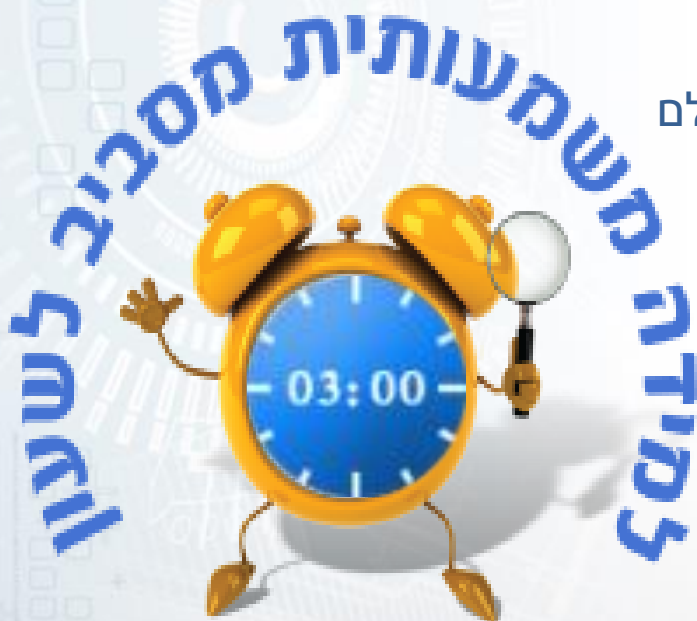
[להרחבה: לחומרים נוספים במסגרת המסע הווירטואלי ללימוד משמעותית](#)

פרק 3.

התפתחות אישית ומעורבות חברתית

לריכוז הקישורים להרחבה

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"מטרת החינוך צריכה להיות: אנשים המצטיינים בעצמאות –
במחשבה ובמעשה – ועם זאת רואים בשירות למען הכלל
את משימת חייהם העיקרית." (אלברט איינשטיין)

פרק 3 - ערוץ א' מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1 - בירור באמצעות פתקיות

ערוץ א2 - בירור באמצעות ציטוטים

ערוץ א3 - בירור באמצעות סימנים

ערוץ א4 - בירור באמצעות איורים

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על השיח המלווה - באמצעות פתקיות

למידה משמעותית חשוב שתזמן התנסות ותלווה בשיח מתמשך אודות ההיבט הרגשי-חברתי-ערכי.
צפו בסרטון: ["תרומה לקהילה ומעורבות חברתית"](#), ישראל עולה כיתה, משרה"ח
ובהרצאה: ["כדי להצליח עלינו ללמד ביצירתיות" - היחיד והיחד](#), אמנון כרמון, עולם המחר

התנסות במעורבות חברתית המלווה בשיח מתמשך בין המבוגר ללומד ובין הלומד לקבוצה

מבוסס
על:
["התפתחות
אישית
ומעורבות
חברתית" -
משרה"ח](#)

מזמנת טיפוח
היכולת להיות
קשוב לאחר,
ערני לשובב
ואכפתי

תורמת
לגיבוש הזהות,
למודעות לנטיות,
ליכולות, לערכים
ולעמדות

מעצימה את
תחושת הערך
והמסוגלות
העצמית

מייצרת מוטיבציה
להיות מעורב
ולהשפיע בנושאים
שונים מול
אוכלוסיות מגוונות

משפיעה על
תחושת
המסוגלות
הלימודית
והחברתית

מעודדת לפעול
באופן עצמאי
ובשיתוף פעולה
עם אחרים
מתוך תחושת
שייכות ואחריות

• ציינו מהם התנאים שיאפשרו לשיח מתמשך שיתרום וישפיע על הלומד, המלמד וסביבתם.
(התייחסו לתוכני השיח, לאופן התנהלותו, למסגרת הזמן, למרחב הסביבתי ולהכשרת הצוות).
להרחבה: חוברת ["השפעת תכ"ל על פיתוח אחריות אישית ללמידה"](#), חינוך יסודי, משרה"ח

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על הנתינה - באמצעות ציטוטים

קראו את הציטוטים הבאים **כשברקע השיר:** "לתת את הנשמה ואת הלב"

"עת תיתן מעצמך זוהי נתינת אמת" (חליל גו'בראן)

"רחבי הלב המחפשים למי לתת משלהם, שמחתם גדולה מן הנתינה עצמה" (חליל גו'בראן)

"לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ירך לאחריך האביון, כי פתוח תפתח את ירך לו..." (דברים ט"ו, ז'-ח')

"כדי לממש את עצמו חייב אדם להיות לבדו, אך בעת ובעונה אחת להיות עמית בקהילה" (הרב סולוביצ'יק)

"עיקר מהותו וערכו של היחיד אינם נתונים בו בתור יצור נבדל, אלא בתור חבר לציבור אנושי גדול" (אלברט איינשטיין)

"אחרי הפעולות נמשכים הלבבות" (ספר החינוך)

"לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין להיבטל ממנה" (אבות ב', ט"ז)

"תן לזולת בלי לזכור, וקבל תמיד בלי לשכוח" (ראלף וולדו אמרסון)

• ציינו כיצד ציטוטים אלה מתקשרים בעיניכם להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית?

• מה מתוך הדברים שציינתם מאתגר אתכם? מדוע? מה תעשו כדי לקדם זאת.

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על מעורבות - באמצעות סימנים

- לכל אחד מאתנו הזכות והיכולת לגלות מעורבות ולהשפיע על המתרחש בביה"ס, בקהילה ובחברה. קבוצה א' - **צפייה בסרטון: "מסר אחד לשינוי העולם"**, תנועת הערבות
- קבוצה ב' - **צפייה בסרטון: "תסתכלו עליי"**, ילדים יוצרים, ערוץ הילדים ומשרד החינוך
- קבוצה ג' - **צפייה בקליפ: "אני ואתה נשנה את העולם"**, תנועת ישראלים מסמנים
- כתבו על גבי לוח הסימנים שלהלן שאלה, מחשבה, רעיון, תובנה ביחס למסר "אני ואתה נשנה את העולם"

לוח סימנים

להרחבה באמצעות הרצאה: "סדנאות ושיתוף פעולה בחינוך", אמנון כרמון, עולם המחר

• דונו: מה מתוך הדברים שציינתם מאתגר אתכם? מדוע? מה תעשו כדי לקדם זאת?

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על סוגי מעורבות - באמצעות איורים

- האיורים שלהלן מבטאים סוגים שונים של התנסויות המזמנות התפתחות אישית ומעורבות חברתית.
- מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך הלמידה, הליווי וההתנסות? (ביחס לסוג המעורבות, לתכנים, למטרות לטווח קצר ולטווח ארוך, לשותפים, לתדירות המפגש, ידע ולמיומנויות הנדרשים)
- מה תרצו לראות? מה תרצו לשמוע? תכננו מה תעשו כדי לקדם זאת?

פרק 3 – ערוץ ב' מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

ערוץ ב1. מטרת החינוך הממלכתי המתייחסות לנושא.

ערוץ ב2. התפתחות אישית ומעורבות חברתית – בחינוך היסודי

ערוץ ב3. התפתחות אישית ומעורבות חברתית – בחינוך העל יסודי

ערוץ ב4. מודל הנבחרת – פדגוגיה חברתית

ערוץ ב5. מפגש עם מאמר בנושא מחויבות על-אישית וכמיהה לאושר

ערוץ ב6. מפגש עם מאמר בנושא ארבעת גורמי החוסן

מסע באמצעות מקורות מידע – מטרות החינוך הממלכתי

- תפיסת הלומד את מסוגלותו העצמית לצד מעורבותו בתהליך הלמידה וההתנסות בו מהווים מרכיבים מרכזיים המשלימים זה את זה כפי שניתן לראות כבר במטרות החינוך הממלכתי (2000):

"לפתח את אישיות הילד והילדה, את יצירתיותם ואת כישרונותיהם השונים, למצות את מלוא יכולתם כבני אדם החיים חיים של איכות ושל משמעות...."

"לחנך אדם להיות אוהב אדם, אוהב עמו ואוהב ארצו, אזרח נאמן למדינת ישראל, המכבד את הוריו ואת משפחתו, את מורשתו, את זהותו התרבותית...."

"לטפח מעורבות בחיי החברה הישראלית, נכונות לקבל תפקידים ולמלאם מתוך מסירות ואחריות, רצון לעזרה הדדית, תרומה לקהילה, התנדבות וחתירה לצדק חברתי במדינת ישראל".

- מה ייחודה של כל אחת מהמטרות ביחס להתפתחות האישית והמעורבות החברתית?
- במה הן משלימות זו את זו? כיצד?
- דמיינו שיח בין המטרות השונות: מה הן אומרות זו לזו? מה הן מבקשות זו מזו?
- מה משמעות הדברים עבורכם?

להרחבה באמצעות הרצאה: ["מטרת החינוך וייעוד בית הספר"](#), נמרוד אלוני, אבני ראשה

להרחבה באמצעות הרצאה: ["לחדש את החינוך"](#), אמנון כרמון

מסע באמצעות מקורות מידע-התפתחות אישית ומעורבות חברתית

- למימוש ההתפתחות האישית והמעורבות החברתית **בחינוך היסודי** חשוב לפעול בשלושה מישורים מרכזיים:

במישור ההתנהגותי

יש לברר מהם התפקודים הנגזרים מהמעורבות בכלל ובתחום המעורבות הספציפית ולטפח אותם כאורח חיים במסגרת ההתנהגות היומיומית ברמה הפרטנית והקבוצתית

במישור ההתנסותי

יש לאפשר התנסות במעורבות חברתית ברצף ההתפתחותי במעגל הכיתתי, במעגל הבית-ספרי, במעגל הקהילתי, במעגל הארצי ואף במעגל העולמי. ההתנסות תלווה בשיח מכבד ומתמשך שיאפשר לעבד חוויות, תובנות, קשיים והצלחות

במישור הקוגניטיבי

יש לאפשר חשיפה לתחומי תוכן ערכיים ולדין בסוגיות העוסקות במעורבות חברתית תוך דגש על הלבטים, המחשבות, השאלות, החוויות המלוות ברמה הרגשית, החברתית והערכית

(מתוך: ["מסמך 'אבני דרך ללימוד משמעותי'"](#) משרה"ח)

שוחחו:

- באיזו מידה אתם מזמנים התפתחות אישית ומעורבות חברתית בשלושת המישורים?
- מה תרצו לשמר? לשפר? לשנות? לבטל? מדוע? כיצד תיערכו לכך?

לתכנית המשרד בתחום: ["תכנית מעורבות חברתית ביסודי"](#), אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

לתכנית המשרד בתחום: ["תפקיד לכל תלמיד ביסודי"](#), אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

להרחבה באמצעות אתר: ["הערכת התחום החברתי"](#), אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

מסע באמצעות מקורות מידע – התפתחות אישית ומעורבות חברתית

- כדי לאפשר מימוש ההתפתחות האישית והמעורבות החברתית **בחינוך העל יסודי** חשוב לפעול בגישת למידה מתוך שירות (service learning) ולקדם את שלושת המרכיבים שלהלן כשהם שזורים זה בזה:

א. למידה עיונית

יש להרחיב את עולם הידע בתחומי ההתנסות בדגש על תחומי עניין, טיפוח מיומנויות אישיות, בין-אישיות וחברתיות, היכרות עם הקהילה ומאפייניה, מקומו של הפרט בקהילה וקידום יזמות אישית וקבוצתית.

ב. ליווי תהליכים מובנים

יש לאפשר עיבוד ההתנסות ורפלקציה במפגשי חניכה של מורה עם קבוצה קטנה לצורך עיבוד רפלקטיבי של החוזקות, הקשיים, ההתמודדות והתובנות מהתהליך.

ג. התנסות מעשית בשירות קהילתי

יש לאפשר התנסות ברצף לאורך שנת הלימודים כולל הכשרה במקום ההתנסות בהתאם לנוהל האישור וההסדרה. ההתנסות יכולה להיות אישית ולכלול חונכות, מסלולי מנהיגות צעירה, פעילות חברתית וירטואלית וכו' או בקבוצה בנושאים, כמו: מרכזי חקלאות, פיתוח אתרים ועוד.

(מתוך: "התפתחות אישית ומעורבות חברתית", משרה"ח)

שוחחו:

- באיזו מידה אתם מזמנים התפתחות אישית ומעורבות חברתית בהתאם לשלושת המרכיבים?
- מה תרצו לשמר? לשפר? לחדש? לבטל? מדוע? כיצד תערכו לכך?

להרחבה באמצעות הרצאה: "למידה חברתית – אופנה חולפת?", שלי גורדון, המכללה למינהל

להרחבה באמצעות תכנית המשרד: "התפתחות אישית ומעורבות חברתית", משרה"ח

להרחבה באמצעות שיח: "דוח האו"ם על מצב ההתנדבות בעולם: ערכים ישראלים", אונ' ת"א

מסע באמצעות מקורות מידע – מודל הנבחרת-פדגוגיה חברתית

צפו בהרצאה: [מודל הנבחרת-פדגוגיה חברתית](#), בה יעקב הכט מציג את רעיון ה"נבחרת"

• שוחחו על התפיסה, העקרונות והמשמעויות ביחס לנקודות אלו:

"חינוך/למידה הישגית" ו "חינוך חברתי ערכי" מחזקים ומשלימים זה את זה ולא נפרדים זה מזה

התפיסה שבבסיס
הפדגוגיה
החברתית

א. כל תלמיד הוא גם מורה וכל מורה הוא גם תלמיד (כל אחד בוחר את התפקיד המתאים לו, תורם ממומחיותו, חוזקותיו וכישוריו ונתרם על ידי אחרים).
ב. לנבחרת מטרה קבוצתית משותפת, רציפה ונמדדת

עקרונות
מודל
הנבחרת

המאמן מאפשר לכל שותף ללמד את שהוא טוב בו, את הייחודיות שלו, תוך כבוד והערכה זה לזה.

תפיסת
המורה
כמאמן

להרחבה באמצעות סרטון: ["נבחרת פדגוגית"](#), שולי לנדה מבית החינוך גאון הירדן בעמק המעיינות, ערי חינוך

להרחבה באמצעות מאמר: ["מהי כיתה נבחרת"](#), במסגרת ערי חינוך

להרחבה באמצעות סרטון: ["הוראת עמיתים"](#), יורם הרפז

מסע באמצעות מקורות מידע - מחויבות על-אישית וכמיהה לאושר

- שוחחו על קשרים וזיקות בין מחויבות על-אישית לבין כמיהה לאושר אישי.

- בחנו את הדברים עליהם שוחחתם לאור המאמר "מחויבות על-אישית וכמיהה לאושר בקרב מתבגרים", המציג ממצאי מחקרים לפיהם אושרו של היחיד (מימוש עצמי) ונכונותו להעניק לאחרים (מעבר לעצמו) אינם שני הפכים. יש ביניהם זיקה הדדית והם מרכיבים באישיות האדם הבריא.

להרחבה באמצעות המאמר: מגן ציפורה, "מחויבות על-אישית וכמיהה לאושר בקרב מתבגרים" צפורה מגן, בית הספר לחינוך, אוניברסיטת תל אביב, במינהל חברה ונוער, משרה"ח

מסע באמצעות מקורות מידע – "חוסן נעורים"

- ממצאי המחקרים בעולם זיהו ארבעה גורמי חוסן עיקריים ואוניברסליים כמנבאים החזקים והעקביים ביותר לחייהם של ילדים ונוער (well-being).

- מודל "חוסן נעורים" מבהיר כי ילד שחווה את ארבעת גורמי החוסן הללו הוא ילד בעל רווחה נפשית, חברתית ותפקודית גבוהה, ומכאן שההסתברות שהוא יחווה מצוקות נפשיות או יפתח דפוסי התנהגויות סיכון ומדדי נשירה סמויה היא נמוכה ביותר. מה עמדתכם?
- העצמתם של ארבעת גורמי החוסן בחייו של ילד תגרור העצמה ניכרת ברווחה הנפשית והחברתית שלו, וזו תצמצם ישירות התנהגויות סיכון – שתפו בחוויות שלכם בנושא.
- בחנו את מידת הימצאותם של ארבעת גורמי החוסן במוסדכם: כיצד תוכלו להעצים אותם?

להרחבה באמצעות המאמר: "חוסן נעורים" - הטמעת אסטרטגיה יעילה למניעת התנהגויות סיכון ולקידום רווחתם של ילדים ובני נוער, יוסי הראל-פיש

פרק 3 – ערוץ ג'

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1. רוצים לעזור למישהו? אז תשתקו ותקשיבו לו! - ארנסטו סירולי

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2. איך לבנות בעזרת טיט וקהילה? - דיידו פרנסיס

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3. מורה שמצמיח ירוק בדרום ברונקס - סטיבן ריץ

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג4. מחוברים אבל לבד? - שרי טרקל

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג5. חידה של חוויה לעומת זיכרון – דניאל כהנמן

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – ארנסטו סירולי

שם ההרצאה:

רוצים לעזור למישהו? אז תשתקו ותקשיבו לו!

תקציר ההרצאה:

ארנסטו סירולי טוען בהרצאתו כי כאשר עובדי הסיוע בעלי הכוונות הטובות שומעים על איזו שהיא מצוקה שנדמה להם שהם מסוגלים לפתור, הם נכנסים לפעולה בנאיביות. הוא טוען שהצעד הראשון הוא להקשיב לאנשים שאנו מנסים לסייע להם ולהתחבר לרוח היזמות שלהם עצמם.

לצפייה:

להרצאתו של ארנסטו סירולי במסגרת "טד" - [רוצים לעזור למישהו? אז תשתקו ותקשיבו לו!](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - דייבדו פרנסיס קירי

שם ההרצאה:

איך לבנות בעזרת טיט וקהילה?

תקציר ההרצאה:

דייבדו פרנסיס קירי טוען בהרצאתו כי מיד כשקיבל את תוארו באדריכלות, רצה לחזור הביתה לגאנדו שבבורקינה פאסו, ולעזור לשכניו לקצור את פירות השכלתו. הוא מתאר כמה מהמבנים היפהפיים שעזר לבנות בכפרו הקטן בשנים שחלפו מאז, כולל בית-ספר יסודי, זוכה-פרסים, עשוי טיט שנבנה בשיתוף הקהילה.

לצפייה:

להרצאתו של דייבדו פרנסיס קירי במסגרת "טד" - [איך לבנות בעזרת טיט וקהילה?](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – סטיבן ריץ

שם ההרצאה:

מורה שמצמיח ירוק בדרום ברונקס

תקציר ההרצאה:

סטיבן ריץ מתאר בהרצאתו את העובדה שכמורה ברובע הקשוח של דרום ברונקס בניו-יורק, החליט לשנות את בריאותם ואת עתידם של תלמידיו. לשם כך גידל עמם זרעים. אחר כך החליט לייצר עמם קיר פנימי אכיל והם גילו מעורבות, דאגו לצמחים, נשארו מעבר לזמן והתלהבו. מאז התלמידים שלו מגדלים גינות שופעות למאכל, לנוי ולפרנסה. סטיבן מסמן דרכים רבות להצמיח תקווה בשכונה שרבים התייאשו בה וממנה.

לצפייה:

להרצאתו של סטיבן ריץ במסגרת "טד" - [מורה שמצמיח ירוק בדרום ברונקס](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - שרי טרקל

שם ההרצאה:

מחברים אבל לבד?

תקציר ההרצאה:

שרי טרקל בדקה האם ככל שעולות ציפיותינו מן הטכנולוגיה, כך פוחתות ציפיותינו איש מזולתו? היא חקרה כיצד המכשירים שלנו ודמויותינו המקוונות מגדירים מחדש את הקשר והתקשורת האנושיים, ומבקשת מאתנו לחשוב היטב על סוגי הקשר הרצויים לנו.

לצפייה:

להרצאתה של שרי טרקל במסגרת "טד" - מחברים אבל לבד?

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - דניאל כהנמן

שם ההרצאה:

חידה של חוויה לעומת זיכרון

תקציר ההרצאה:

דניאל כהנמן מתייחס בהרצאתו לשלוש מלכודות מחשבתיות ביחס לאושר: אופן הגדרת האושר, הבלבול בין חוויה לבין הזיכרון והתמקדות באושר. הוא מדגיש כי ה"אני החווה" וה"אני הזוכר" שלנו תופסים אושר בצורה שונה. הזיכרון שלנו מספר לנו סיפורים ומה שאנו מצליחים לזכור מהחוויות שלנו הוא סיפור. אנחנו בוחרים בין סיפורי זיכרונות של חוויות, ואפילו כשאנו חושבים על העתיד, אנו בעצם חושבים על זיכרונות צפויים ועל החוויות עצמן.

לצפייה:

[להרצאתו של דניאל כהנמן במסגרת "טד" - חידה של חוויה לעומת זיכרון](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

פרק 3 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס נאות לון ניסויי במחוז דרום חינוך לערכים - טקסטים מכוננים
בי"ס עליזה ארבלי-דגניה במחוז חיפה תמי"ד-תלמידים מלמדים בדגניה
בי"ס עמית במחוז ירושלים מד"ע
בי"ס עוזיאל במחוז דרום לעשות הטוב והישר
בי"ס רימלט תל-אביב שילוב ערכים בתחומי דעת

בי"ס בר לב במחוז תל-אביב מנהיגות צעירה
בי"ס בארי במחוז דרום תלמידים בתנועה ובתנועה
בי"ס הר שכניה במחוז צפון מדרכי טיולים צעירים
בי"ס זיו במחוז מרכז שילוב ערכים בתחומי הדעת
בי"ס מרחבים במחוז חיפה השביל המזמר

שוחחו:

מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?

[להרחבה: לחומרים נוספים במסגרת המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית](#)

פרק 4. דמות הלומד ותפקודיו

[לריכוז הקישורים להרחבה](#)

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"לעולם אל תתייחס אל לימודיך כאל חובה, אלא כהזדמנות מעוררת קנאה ללמוד ולדעת את השפעתו המשחררת של היופי בתחום הרוח לשם אושרך שלך ולתועלת הקהילה שבתוכה תעבוד בעתיד." (אלברט איינשטיין)

פרק 4 - ערוץ א'

מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1. בירור באמצעות טקסט

ערוץ א2. בירור באמצעות תכנית

ערוץ א3. בירור באמצעות ציטטה

ערוץ א4. בירור באמצעות איורים

ערוץ א5. בירור באמצעות סרטון

ערוץ א6. בירור באמצעות איורים

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על מאפייני הלומד - באמצעות טקסט

קראו את הטקסט "מאפייני דמות הלומד" מתוך מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית", משרה"ח

מערכת החינוך שואפת לפתח דמות של לומד בעל:

- סקרנות אינטלקטואלית, רצון להכיר, לדעת, להבין, להצטיין, להשתלב בעולם ולהשפיע
- מודעות לתהליכי הלמידה שלו, לתרבותו ולאורחות חייו; בעל מסוגלות להגדיר יעדים ולפעול למימושם
- כישורים, מיומנויות ואסטרטגיות לאיתור מידע ועיבודו, לשאול שאלות, לעשות אינטגרציה של מקורות מידע, לטעון טיעונים, להעריך מידע באופן ביקורתי ולנהל את הלמידה במרחב התקשורתי של המאה ה-21
- תחושת מסוגלות ורצון למימוש יכולותיו ולביטוי עצמי באופן יצירתי
- מעורבות ונכונות לקבל על עצמו תפקידים ולמלאם באחריות, בהתמדה ובמסירות
- יכולת לקשור קשרים חברתיים, לנהל שיח מכבד ולעבוד בצוות תוך אינטראקציות עם סביבתו

ציינו:

- מה נראה לכם חשוב במיוחד ביחס לאוכלוסייה עמה אתם עובדים? מדוע?
- מה מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? כיצד התמודדתם עם הנושא עד כה?
- מה חסר לכם במאפייני דמות הלומד? מדוע? מה אתם עושים בנושא?

להרחבה באמצעות סרטון: "סיפורי הצלחה בלמידה משמעותית", מחוז חיפה

להרחבה באמצעות פעילות: "כלים להתבוננות בהתנהגויות הלומדים" אגף א', חינוך יסודי, משרה"ח

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על תפיסה מערכתית

- קראו את התפיסה שבבסיס התכנית המערכתית לחינוך ערכי (משרה"ח, תשע"ד).

"...בית הספר משמש מתווך בין היחיד לבין החברה והוא תורם לעיצוב זהותם הערכית והתרבותית של התלמידים ולהכשרתם להיות אזרחים בחברה דמוקרטית..."

"...יש חשיבות בשילוב בין הציר הלימודי לבין הציר הערכי, ובחיזוק הקשר שבין רכישת ידע רחב ומעמיק בתחומי הדעת לבין חינוך לערכים, למוסר ולמידות טובות..."

"... בכל אחד מתחומי הדעת גלומים ערכים העוסקים בשאלות קיומיות מהותיות. העיסוק בסוגיות מפתח חשיבה, מטפח כישורים אישיים ובין-אישיים, מקנה כלים להתמודדות במצבים מורכבים, מחזק את המודעות החברתית ומכשיר לאזרחות פעילה במדינה דמוקרטית..."

- אילו שאלות ומחשבות מעוררים בכם הדברים?

- שתפו: בהצלחות ובאתגרים שחוויתם בתהליך שילוב היבטים ערכיים בתחומי הדעת.

להרחבה באמצעות תכנית: ["תכנית מערכתית לשילוב ערכים בתחומי הדעת"](#) - משרה"ח

להרחבה באמצעות מאמרים:

["להיות ישראלי וגם יהודי: חינוך חברתי והבניית הזהות"](#), חגית הרטף

["לימודים בינתחומיים בתחומי הרוח והחברה-דגמים ורעיונות לחשיבה"](#), משה אילן

"חינוך לערכים בעולם משתנה", עפרה ברנדס ורעות יששכר

חשבו: כיצד תוכלו לקדם את יישום התפיסה במוסד החינוכי שלכם?

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על ייחודיות הפרט

• קראו את דבריו של הרב סולובייצ'יק

• שוחחו:

- מהו ה"משהו המיוחד" שיש בכם? כיצד אתם מממשים אותו ותורמים לקשת הצבעים?
- מתי התוודעתם למשהו המיוחד שיש לכם? כיצד?
- כיצד נאפשר ללומדים להתוודע למשהו המיוחד שיש להם? מה נזמן להם כדי לממשו?

• להרחבה באמצעות השיר: "אתה פלא", חווה אלברשטיין

להרחבה באמצעות הרצאה: "דור המסכים: לפרק את הבדידות", תמיר לאון, מכון אבני ראשה

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על ריבוי אינטליגנציות

לזיהוי, פיתוח ושימוש במגוון האינטליגנציות משמעות רבה בתהליך ההוראה-למידה-הערכה **צפו בסרטון: "למידה משמעותית"**, גארדנר וקראו מאמר: "[האינטליגנציות המרובות](#)", מכון ברנקו וייס

אינטליגנציה
לשונית

אינטליגנציה
מתמטית

אינטליגנציה
מוסיקלית

אינטליגנציה
גופנית-תנועתית

אינטליגנציה
מרחבית

אינטליגנציה
בין-אישית

אינטליגנציה
תוך-אישית

- מפו את האינטליגנציות שלכם. ציינו היכן, מתי, כיצד ובאיזו מידה אתם ממצים בכל אחת מהן. מדוע?
- שתפו כיצד אתם מזמנים ללומדים להכיר, להתנסות, לפתח, להשתמש במגוון האינטליגנציות.

להרחבה באמצעות מאמר: "[תיאוריית גרדנר](#)", הצעות לשילוב ויישום בהוראה, ספירלה

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על 18 ביצועי הבנה – באמצעות סרטון

צפו בסרטון: "ביצועי הבנה", יורם הרפז, במסגרת מכון אבני ראשה

התבוננו ב-18 ביצועי ההבנה הבאים המבטאים את התוצר בתהליך הלמידה (עפ"י יורם הרפז) ושתפו בשאלות, בהרהורים, במחשבות, בהתנסויות, באתגרים ובהזדמנויות שחוויתם ביחס לביצועי ההבנה הללו:

לפעול עם ועל ידע
לפרק או לאחד ידע
למקם ידע בהקשר
ליישם ידע בהקשר חדש
להביא דוגמא לידע
לבצע הכללה מפרטי ידע
לחזות השלכות של ידע

לבקר וליצור ידע
להצדיק ולנמק ידע
לגלות בעיות בידע
לשאול שאלות על הידע
לחשוף הנחות יסוד
לנסח ידע סותר
ליצור ידע חדש

להציג ידע
לבטא ידע במילים משלו
להסביר ידע
לבנות מודל ידע
לייצג ידע בדרכים מגוונות
לאתר נקודות מבט שונות
להמציא פרשנויות לידע

להרחבה באמצעות מאמר: "מנ"ה של חשיבה טובה", יורם הרפז

בדקו: אילו מהביצועים אתם מטפחים במיוחד בקרב הלומדים? אילו אתם פחות מטפחים? מדוע? מה תרצו לעשות בהקשר לכך?

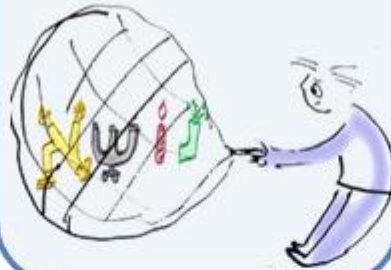
מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על 7 ביצועי הבנה – באמצעות איורים

- התבוננו ב-7 ביצועי ההבנה הבאים המבטאים את התוצר בתהליך הלמידה (עפ"י פרקינס) ושתפו בשאלות, בהרהורים, במחשבות, בהתנסויות, באתגרים ובהזדמנויות שחוויתם ביחס לביצועי ההבנה הללו:

ליישם את הנושא
במצבים חדשים

למקם את הנושא
בהקשרים שונים

להסביר את הנושא
בדרכים מקוריות

ליצור רעיונות חדשים
על בסיס הנושא

לבקר את הנושא

לגלות בנושא
מתחים וסתירות

לחשוף את הנחות
היסוד של הנושא

להרחבה באמצעות מאמר: "[7 ביצועי הבנה](#)", דויד פרקינס, מכון ברנקו וייס

- בדקו כיצד אתם מאפשרים ללומדים לטפח ביצועים אלו? מה עוד תרצו לעשות בהקשר זה?

פרק 4 – ערוץ ב'

מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

ערוץ ב1. מטריצת תפקודי הלומד

ערוץ ב2. תפקודי הלומד על קצה המזלג

ערוץ ב3. התפקוד הקוגניטיבי וביטוייו המשך המשך

ערוץ ב4. התפקוד המטה-קוגניטיבי וביטוייו

ערוץ ב5. הכוונה עצמית בלמידה וניהולה

ערוץ ב6. התפקוד הבין-אישי וביטוייו המשך המשך

ערוץ ב7. התפקוד התוך-אישי וביטוייו המשך

ערוץ ב8. התפקוד החושי-תנועתי וביטוייו

מסע באמצעות מקורות מידע – מטריצת תפקודי לומד

קראו במסמך "[אבני דרך ללמידה משמעותית](#)", משרה"ח אודות קבוצת התפקודים שיש לטפח על פני רצף המתפתח מהקונקרטי למופשט, מהקרוב לרחוק, מטיפול במידע מצומצם וממוקד לידע מקיף ומעמיק ועוד.

[להרחבה באמצעות סרטון: "רב שיח כיתתי"](#), אנה ספרד, אוני' חיפה – מכון אבני ראשה

- **חשבו:**
- את אילו מהתפקודים אתם מטפחים באופן מסודר ומתמשך במוסדכם? כיצד? מה פחות מתרחש?
- מדוע? מה עשוי לסייע לכם בקידום התפקודים השונים? מה תעשו לשם כך?
- מה תפקידו של הצוות החינוכי בקידום התפקודים?

למידה משמעותית מסביב לשיח

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקודי הלומד על קצה המזלג

להלן הסבר קצר על אודות תפקודי הלומד.

תפקוד קוגניטיבי

מתייחס ליכולת של הלומד לבצע מגוון תפקודי למידה וחשיבה מרמת הזיהוי והזיכרון ועד לרמות של יישום, ניתוח סינתזה והערכה.

תפקוד בין-אישי

מתייחס ליכולת של הלומד לנהל תקשורת בין-אישית המכבדת את האחר והמעניקה לו יחס רגיש, סובלני ומתחשב לצד עבודת צוות המתחשבת באחר והמחויבות לקידום יעדים ותוצאות משותפות.

תפקוד הכוונה עצמית בלמידה וניהולה

מתייחס ליכולת של הלומד לבחור את מטרות למידתו, להגדירן, לתכנן את תהליך הלמידה תוך ביסוסו על תהליכי חשיבה לצד מוטיבציה פנימית והתאמת האסטרטגיות למטרות הלמידה.

תפקוד מטה קוגניטיבי

מתייחס ליכולת של הלומד לחשוב על חשיבתו ולנווט את למידתו באמצעות חשיבה על משמעות הידע, על התהליכים ועל האסטרטגיות בהן משתמש הלומד.

תפקוד תוך-אישי

מתייחס ליכולת של הלומד להכיר את עצמו, לחוש תחושות מסוגלות עצמית, לווסת התנהגויות ורגשות ולפעול מתוך מודעות גבוהה לנקודות החוזק והתורפה בתפקודו.

תפקוד חושי-תנועתי

מתייחס ליכולת של הלומד לנהל אורח חיים בריא, להשתמש בשפת הגוף בצורה מושכלת ומודעת כדי להביע רעיונות ורגשות, לממש יצירתיות ולתת ביטוי לאופניות למידה באופן רב חושי ותנועתי

שוחחו: מה משמעות התפקודים ברמת מורה? ומה משמעותם ברמת ביצועי תלמיד?

ראו מסמך: "[אבני דרך ללמידה משמעותית](#)"

להרחבה באמצעות סרטון: "[בגרות בלמידה מבוססת פרוייקטים](#)", בליווי ערי חינוך

להרחבה באמצעות חוברות: "[חוברות חושבים בגרות](#)", מכון ברנקו וייס

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד קוגניטיבי

פיתוח הבנה ויישום הנלמד (להרחבה: מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותי", משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מזמן התנסויות להבנה מעמיקה של בסיס הידע שהוגדר בתכנית הלימודים ובנושאי הבחירה
- מזמן מצבים לפיתוח חשיבה ברמות שונות במשולב עם תכנים לימודיים
- מזמן מצבים המעודדים לשאול ולחקור, לפתור בעיות, לבנות מודלים, לעבוד על פרויקטים
- מזמן התנסויות רלוונטיות לביצוע מגוון תפקודי חשיבה מרמת הזיהוי לרמות יישום, ניתוח והערכה

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מכיר את המושגים, הנושאים, התופעות ובוחן את ביטוייהם בסביבה, מבין כיצד הם מתקשרים לידע קודם שנלמד, בוחן את ההקשרים המגוונים ביחס לנושאים נוספים בבית הספר ובחיי יום-יום
- מפרש ידע שנלמד, מציג דוגמאות הממחישות את התופעה המושג/הנושא
- מיישם, מנתח ומעריך את הנלמד במצבים חדשים באותו בתחום ובתחומים נוספים

4 השאלות שנבחן כדי לוודא שהשיעור יגרום להבנה משמעותית

באיו מידה הנושא הנלמד בשיעור עומד בלב-לבו של תחום-הידע?

באיו מידה מתמקד נושא השיעור ב"רעיון חשוב" ובעיקרון משמעותי שיש לו ערך רלוונטיות לתלמידים גם מחוץ לכותלי הכיתה?

באיו מידה השיעור דורש מהתלמידים לערער על המובן מאליו ולחשוב מחדש על הדברים?

באיו מידה השיעור "מדליק" את התלמידים ומעורר בהם עניין?

להרחבה באמצעות אתר:

סקירת ספרות, אתר חינוך לחשיבה, משרה"ח

להרחבה באמצעות המאמר:

"לקראת תכנון שיעור", מכון ברקו וייס

להרחבה באמצעות סרטון:

"ביצועי הבנה", הרפז, מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות אתר:

הוראה לשם הבנה, מכון ברנקו וייס

(עפ"י: וויגנס ומק'טאי, תכנון ההבנה, ברנקו וייס)

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד קוגניטיבי

חשיבה ביקורתית (להרחבה: מסמך "[אבני דרך ללמידה משמעותית](#)" וכן [חינוך לחשיבה](#), משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מאפשר לשאול שאלות ביקורתיות ופוריות
- מזמן מצבים בהם הלומד מתנסה בניסוח טיעונים מנומקים ומבוססי נתונים
- פועל לפיתוח היכולת לבחון את אמינות מקורות המידע
- מזמן דיונים מגוונים ומעודד שיפוט מוסרי, התבוננות מפרספקטיבות שונות וגיבוש עמדה

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- שואל שאלות ביקורתיות/מעמיקות/פוריות המעוררות תהייה לגבי תופעות/נושאים
- מתכנן ומבצע מהלך בעזרתו אפשר לענות על השאלות שנשאלו, בוחן את אמינות מקורות המידע והנכלל בהם
- בוחן מגוון חלופות לצורך קבלת החלטות ובוחר ביניהן באופן מושכל
- מנסח טיעונים מנומקים ומבוססי נתונים, מגבש עמדות ערכיות מנומקות ומיישם

עקרונות החינוך לחשיבה ביקורתית

- עידוד שאילת שאלות מערערות וביקורתיות, כגון: על סמך מה טקסט או אדם כלשהם טוענים את מה שהם טוענים?
- טיפוח נטיות לחשיבה ביקורתית כגון: לחפש ביטוי ברור של השערה או שאלה, להשתמש במקורות מהימנים ולהזכירם, לחפש חלופות
- טיפוח יכולות ההכרחיות לחשיבה ביקורתית, כגון: יכולת לנתח טיעונים, יכולת מתן הצדקות לאמירה, יכולת לשאול שאלות, יכולת להעריך מידע.
- יצירת חומרי הוראה המפתחים חשיבה ביקורתית, כחלק מהלמידה בתחום דעת מסוים.
- הצגת מגוון דעות בכיתה. קריאת טקסטים מזוויות שונות, הזמנת אורח בעל דעות יוצאות דופן, עידוד שיח ביקורתי סביב נושא או מאמר ועוד.

להרחבה באמצעות מאמר:

"[חינוך לחשיבה ביקורתית](#)",

מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות עלון בנושא:

"[שאלת שאלות בכיתה](#)", מאיה

בוזו-שוורץ, מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות ההרצאה:

"[הוראת חשיבה](#)", ענת זוהר,

מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות מכון ברנקו וייס:

"[מאגר אסטרטגיות וכלי חשיבה](#)"

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות עבוריכם?

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד קוגניטיבי

חשיבה יצירתית (להרחבה): [מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית"](#), (משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מעודד העלאת רעיונות מקוריים
- מאפשר התנסות בזיהוי בעיות ובהעלאת פתרונות בדרך יצירתית ורלוונטית
- מעודד ביטוי אישי וקבוצתי במגוון דרכים

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מעלה רעיונות מגוונים, רלבנטיים ומקוריים במהלך משחק, שיח, יצירה, חקר
- מזהה בעיה, בוחן אותה מחוץ לקופסה ומציע פתרונות יצירתיים לניהולה באופן מקדם
- מבטא את עצמו במגוון דרכים חדשניות, מציג תוצרי למידה אישיים וקבוצתיים במגוון דרכים מקוריות וחדשניות

להרחבה באמצעות אתר:

["חינוך ליצירתיות"](#), מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות חוברת:

["ספר 4 - יצירתיות: חוברת למורה- חלק 1"](#), מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות חוברת:

["ספר 4 - יצירתיות: חוברת למורה- חלק 2"](#), מכון ברנקו וייס

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

להרחבה באמצעות חוברת: "ספר 4 - יצירתיות:

[כרטיסיות לתלמיד"](#), מכון ברנקו וייס

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד מטה-קוגניטיבי

חשיבה על חשיבה (להרחבה): מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותי", (משרה"ח)

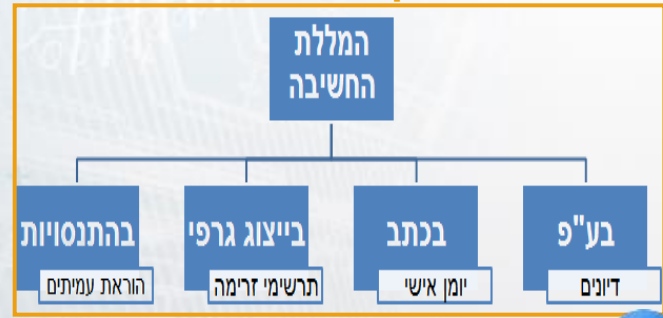
דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- פועל לשילוב שפת החשיבה בשיח הכיתתי
- מזמן למידה מפורשת של אסטרטגיות חשיבה ותהליכי חשיבה ועיסוק מפורש ב"איך", ב"מתי" וב"למה" ובשימוש בהם
- משתף את הלומדים בהערכת הלמידה בעזרת מחוונים המפרשים את מטרות הלמידה ואת רמות הביצוע שלה
- מזמן ללומדים התנסויות בתהליכי ניתוח ההצלחות ושיח על הערך ללומד

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מקיים רפלקציה על תהליכי הלמידה ועל התוצרים שלו ושל חברי הקבוצה
- משתמש באסטרטגיות חשיבה ובתהליכי חשיבה תוך הבנה של "איך", "מתי" ו"למה" להשתמש בהם
- מעריך את תהליך הלמידה ואת התוצרים שלו
- מתנסה בניתוח הצלחות ובמשמעותן עבורו

המללת החשיבה כעקרון מפתח לטיפול מטה קוגניציה בכיתה

להרחבה באמצעות מאמר:

"מטה-קוגניציה בהוראה ובלמידה" מט"ר – מדע וטכנולוגיה

להרחבה באמצעות חוברות:

"חוברות לימוד ועבודה לטיפול החשיבה", מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות חוברת:

"חשיבה מסדר גבוה", מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות הרצאה:

"משינון מידע לפיתוח החשיבה", ענת זוהר, אתר משרה"ח

"ידע מטה אסטרטגי בהוראת חשיבה", עדי בן דוד, אתר משרה"ח

להרחבה באמצעות סרטון:

"סוגי חשיבה ואסטרטגיות חשיבה", מאגר מת"ל במכללת קיי

לקראת יישום: מה המשמעויות המעשיות להוראה-למידה-הערכה?

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד הכוונה עצמית וניהולה

הכוונה עצמית בלמידה וניהולה (להרחבה: [מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית"](#), משרה"ח

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מעודד תרגול הצבת יעדים, תכנון השגתם, ביצועם והערכתם באמצעות מטלות קצרות טווח וארוכות טווח ומיישם את שלמד מהמשוב לקידום הישגיו
- מזהה בתהליכי הוראתו נקודות ציון משמעותיות שקידמו או עיכבו אותו
- מזמן בחירה בתכנים, בדרכי הלמידה, בשותפים ללמידה תוך הרחבת מעורבות הלומד
- פועל לפיתוח מיומנויות לשימוש מושכל במידע ממקורות שונים ולייצוג ידע בדרכים מגוונות
- מזמן התנסויות לפיתוח מיומנויות של שימוש מושכל בטכנולוגיה הדיגיטאלית

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מגדיר יעדים ומתכנן את המשימות, מבצע רפלקציה, מקבל משוב על התהליך ועל התוצר ומעדכן פועל באופן עצמאי במשימות עם תכנים שונים, בפינות למידה שונות: עם קבוצות והרכבים שונים
- בוחר במגוון מקורות מידע, מעבד אותם תוך חשיבה ביקורתית, יוצר ידע חדש ומייצגו בדרך ייחודית
- משתמש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים ומתנהל בצורה אתית ובטוחה במרחב הממשי והווירטואלי
- מציג את הנושא ואת ההמלצות היישומיות

להרחבה באמצעות המאמר:

["הכוונה עצמית בלמידה"](#), מנוחה בירנבוים

להרחבה באמצעות הספר:

["טיפוח לומד בעל הכוונה עצמית"](#), מכון מופ"ת

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד בין-אישי

עבודת צוות (להרחבה: [מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית"](#), משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- פועל לטיפול מיומנויות לניהול תקשורת בין אישית מכבדת
- פועל לטיפול יכולת להבחין במצבי רוח, בכוונות, במניעים ובהרגשות של השותפים ולהגיב אליהם באופן רגיש, מתחשב ומוסרי תוך הבנת הערך הנלווה
- מזמן תרגול מיומנויות עבודה בצוות בעולם ממשי ובעולם וירטואלי
- מעודד גילוי אחריות לתהליך ולתוצר המוביל כחבר בצוות

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מנהל תקשורת בין-אישית מקדמת ומועילה עם עמיתים ועם מבוגרים
- מסוגל לקבל משוב וליישמו לצורך שיפור איכות התוצר הקבוצתי, מבחין ברגשות האחרים בצוות ומתנהל תוך התחשבות במאפיינים המייחדים אותם
- משתף פעולה עם צוותים שונים, מגלה אחריות ותורם לתהליך ולתוצר הקבוצתי

להרחבה באמצעות סרטון: ["שיתוף פעולה ועבודת צוות"](#), ישראל עולה כיתה, משרד החינוך

להרחבה באמצעות תכנית: ["עבודת צוות"](#) – אתר האגף לחינוך יסודי, משרה"ח

להרחבה באמצעות סרטון: ["עבודת צוות"](#) – אתר בין הצלולים, משרה"ח

להרחבה באמצעות חוברת: ["ספר 3 – אינטראקציה: חוברת למורה חלק 1, חלק 2"](#), מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות פעילויות: ["פיתוח עבודת צוות"](#) – אתר מינהל חברה ונוער, משרה"ח

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד בין-אישי

ניהול שיח מכבד (להרחבה: [מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותי"](#), משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מזמן מפגשי שיח בנושאים שונים הרלוונטיים ללומדים מתוך עולמם ובהיבור לתכנים הנלמדים
- מנהל שיח מכוון המתייחס לתהליכי למידה
- מזמן אפשרויות להבעה כנה ואמיתית של דעות, רגשות ועמדות
- מטפח מיומנויות שיח בעולם הממשי ובעולם הווירטואלי

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מנהל שיח מכבד, סובלני, מקדם המעודד את השותפים לקחת חלק פעיל במרחב הממשי והווירטואלי ולהביע את עמדותיהם
- מקשיב בכבוד ומגלה פתיחות וסובלנות לדעות ולרעיונות של אחרים
- נותן משוב מקדם ומעורר למחשבה נוספת, מקבל הארות ומיישם אותן בשיח שמנהל
- מסוגל להציג מגוון טיעונים מבוססים, מנומקים המציגים זוויות שונות תוך העלאת נימוקים מבוססי שיפוט מוסרי

להרחבה באמצעות תכנית:

- ["ניהול שיח"](#), אגף א' לחינוך יסודי, משרה"ח
- ["מפגשים בגובה העיניים"](#), אגף א' לחינוך יסודי, משרה"ח
- ["כלי להתבוננות"](#), אגף א' לחינוך יסודי, משרה"ח

להרחבה באמצעות מערכי שיעור:

["הקשבה"](#), אתר לב לדעת

להרחבה באמצעות סרטון בטד:

["הקשבה"](#), ג'וליאן טרז'ר

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

להרחבה באמצעות מאמר:

["אמנות ההקשבה"](#), עודד בן מנחם
במסגרת מכון אבני ראשה

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד בין-אישי

מעורבות חברתית (להרחבה: [מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית"](#), משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מזמן מסגרות מגוונות להתנסות במעורבות חברתית (בגן, בבית הספר, בקהילה)
- מעודד התנסות בלקיחת אחריות, בהתמדה, בהעלאת יוזמות, בפעילות למען...
- פועל לליווי הלומדים המעורבים חברתית בשלב ההכשרה לתפקיד, בשלב הביצוע ובתהליכי המשוב והרפלקציה
- מעודד ומוקיר פעולות משמעותיות שיש להן ערך ותרומה לאחר, לסביבה ולחברה

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- שותף פעיל ומעורב בחשיבה, בתכנון ובביצוע מהלכים לקידום מעורבות חברתית ותרומה לאחר ולסביבה
- מגלה אחריות והתמדה במילוי תפקידים שקיבל או יזם
- מודע לתרומת המעורבות החברתית לפרט ולחברה ופועל ליישם זאת בדרכים מגוונות

להרחבה באמצעות סרטון: ["תרומה לקהילה ומעורבות חברתית"](#), ישראל עולה כיתה, משרד החינוך

להרחבה באמצעות עלון: ["מעורבות תלמידים בשיח כיתתי"](#), מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות פרק 3 במסע ללמידה משמעותית: ["התפתחות אישית ומעורבות חברתית"](#)

להרחבה באמצעות אתר: ["חינוך ליזמות"](#), אגף לחינוך יסודי, משרה"ח

להרחבה באמצעות אתר: ["בשבילי המעורבות" - לוח דרושים"](#), אגף לחינוך יסודי, משרה"ח

לקראת יישום:

מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד תוך-אישי

מסוגלות (להרחבה: מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית", משרה"ח)

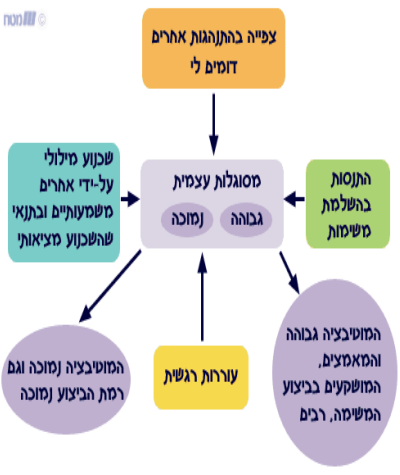
דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מאפשר ללומד לחוש תחושות של מסוגלות עצמית, לווסת התנהגויות ורגשות
- מזמן מטלות מאתגרות ומגוונות בטווח ההתפתחות המשוער של הלומד
- מעודד את הלומד לפעול מתוך מודעות לעצמו והבנה כיצד משימות חיו משפיעות על עולמו הרגשי וכיצד עולמו הרגשי מעצב את אופן התמודדותו עם משימות חיו
- מזמן ללומד חוויות שתאפשרנה לו להכיר את יכולותיו ואת מגבלותיו אלה מול אלה ולהעריך באופן מציאותי את משאבי ההתמודדות שלו במצבים שונים
- מתן משוב אפקטיבי, ענייני ומנומק, ממוקד בתהליך, מתייחס לגורמים המעודדים הצלחה והתמודדות, משמר התנהגות רצויה ומחליש התנהגות לא רצויה

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מסוגל להביע רגשות, לזהות רגשות אחרים על כל הרצף, לכבד ולאפשר את ביטויים
- מסוגל לווסת התנהגויות ורגשות מסוגים שונים
- חש תחושת מסוגלות, מעריך את ביצועיו באובייקטיביות וחותר לשיפור מתמיד
- מודע ליכולותיו ולמגבלותיו בתחום האקדמי, החברתי והרגשי ופועל למימוש חוזקותיו

התריסים הבא מרחיב את השפעת ארבעת המקורות לתחושת המסוגלות העצמית:

להרחבה באמצעות אתר:
"פסיכולוגיה של האישיות"
מסוגלות עצמית, מט"ח

להרחבה באמצעות מאמר:
"פיתוח תחושת מסוגלות,"
תמר קימל

להרחבה באמצעות חוברת:
"פסיפס" - מתווה לשכלול ידע פסיכו פדגוגי
ויישומו במלאכת החינוך והוראה, משרה"ח

להרחבה באמצעות הרצאה:
"חינוך ילדים ובניה של ביטחון עצמי
ומסוגלות עצמית", ריצ'ארד לאבוי

לקראת יישום: מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד תוך-אישי

מוטיבציה (להרחבה): מסמך "אבני דרך ללימוד משמעותי", משרה"ח

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מזמן למידה על פי תחומי עניין מגוונים ורלוונטיים ללומד ובדרכי למידה לפי בחירתו
- מטפח אסטרטגיות למידה המגבירות הינע פנימי לעסוק בו בלמידה
- מעודד ומוקיר מאמץ לאורך זמן תוך ביסוס הצלחה ויזמות
- מזמן מצבים המאפשרים ללומד לזהות את תחומי העניין שלו
- מייצר אמון ומעודד גם ברגעי קושי בדרך להשגת מטרה

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מסוגל לפעול מתוך עניין והנאה, מודע לתחומי העניין ולדרכי הלמידה המתאימים לו
- מודע לדרכי הלמידה שמסייעות לו ללמידה ומשקיע בהן גם כשהנושא דורש מאמץ
- משקיע זמן ומאמץ בלמידה גם כשהדבר כרוך בקשיים, במחירים

להרחבה באמצעות המאמר:

"מוטיבציה - מה מורים צריכים לדעת?"

מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות המאמר:

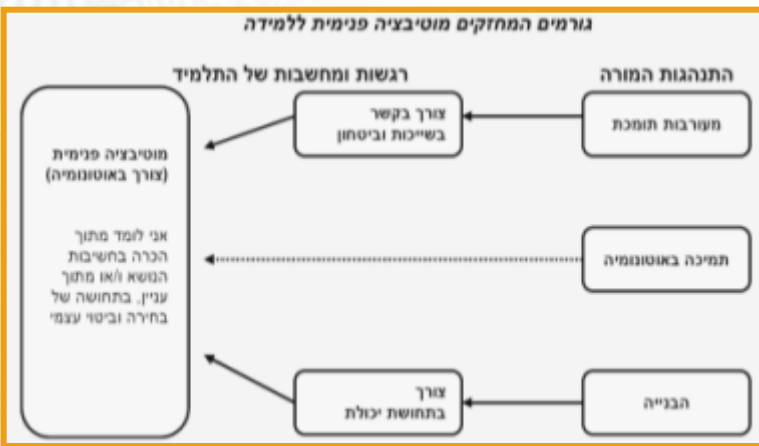
"מוטיבציה-לחזק את הרצון ולהשיג מטרות"

חלי ברק

להרחבה באמצעות פעילות:

"משחקי שייכות ומוטיבציה ללמידה"

אגף א' לחינוך יסודי, משרה"ח

מתוך המאמר: "טיפול מוטיבציה פנימית ללמידה בביה"ס", אבי עשור

לקראת יישום: מה מאתגר אתכם?

מסע באמצעות מקורות מידע – תפקוד חושי תנועתי

חושי תנועתי (להרחבה): מסמך "אבני דרך ללמידה משמעותית", (משרה"ח)

דוגמאות לתהליכי למידה, הוראה והערכה ברמת המורה:

- מזמן תרגול שימוש בחושים לקליטת מידע ולהבעה עצמית תוך שילוב התנסויות חושיות-תנועתיות בלמידה
- פועל להגברת המודעות לחשיבות ניהול אורח חיים בריא
- מזמן תרגול של התמצאות במרחב, קואורדינציה, יציבה, אסתטיקה, מוסיקה
- מעודד ייצוג נושאים שונים בלמידה בהיבט החושי-תנועתי

דוגמאות לביצועים ברמת הלומד:

- מתנסה במשחקים ובפעילויות במרחב בתוך הגן ובחצר
- מעלה רעיונות, מחשבות, ומביע רגשות תוך שימוש בהיבט חושי-תנועתי
- מציג תוצרי למידה גם באמצעות תנועה, צליל, צבע וצורה
- במהלך המשוב מתייחס גם להיבט חושי-תנועתי בתהליך ובתוצר

להרחבה באמצעות ספר: "חכמה בתנועה", בהוצאת נורד, קרלה הנפורד, לב לדעת

להרחבה באמצעות אתר: "האתר להורים ולאנשי מקצוע בגיל הרך", עדה בקר וליזי דוידי

להרחבה באמצעות הספר: "נעים ולומדים – תנועת הגוף ותרומתה ללמידה", אלה שובל

לקראת יישום:

- פול דניסון טוען כי "התנועה היא הדלת ללמידה". מה משמעות הדברים עבורכם?
- מה המשמעויות המעשיות ביחס לתהליך ההוראה-למידה-הערכה?

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

פרק 4 - ערוץ ג'

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1. חינוך ליצירתיות העתיד – קן רובינסון

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה 1](#) [לצפייה בהרצאה 2](#)

ערוץ ג2. איך לבנות את הביטחון היצירתי שלכם? - דויד קלי

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3. הקדמה קצרה לבית ספר הסטודיו – ג'ף מולגן

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג4. על הקשבה - ג'וליאן טרז'ר

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - קן רובינסון

שם ההרצאה:
חינוך ליצירתיות

תקציר ההרצאה:

קן רובינסון טוען בהרצאתו כי בחינוך של היום היצירתיות חשובה בדיוק כמו ידיעת קרוא וכתוב ועלינו להעניק לה אותו מעמד. כמומחה ליצירתיות הוא קורא תיגר על הנעשה כיום. הוא דוגל בעריכת שינוי מהותי במערכת החינוך שלנו כדי לטפח יצירתיות ולהכיר בסוגים שונים של אינטליגנציה.

לצפייה: **הרצאותיו של קן רובינסון** במסגרת "טד"

[חינוך ליצירתיות 2](#) וכן

ראו [חינוך ליצירתיות 1](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – דויד קלי

שם ההרצאה:

איך לבנות את הביטחון היצירתי שלכם

תקציר ההרצאה:

דויד קלי טוען בהרצאתו שיצירתיות היא לא תחום ששמור ליחידי סגולה. הוא מספר סיפורים מקריירת העיצוב שלו המדגימים את הפחד שלנו מביקורת, במיוחד לאור הפגיעות וההשפלות מהעבר. הוא מציע להתגבר על החשש בעזרת גישתו של בנדורה "שליטה מונחית" המובילה ל"עילות עצמית" ולתחושה שיש בכוחנו לשנות את העולם וצעד אחר צעד להחזיר את הביטחון היצירתי ולהאמין שבכוח כל אחד מאתנו ליצור.

לצפייה:

להרצאתו של דויד קלי במסגרת "טד" - [איך לבנות את הביטחון היצירתי שלכם](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – ג'ף מולגן

שם ההרצאה:

הקדמה קצרה לבית ספר הסטודיו

תקציר ההרצאה:

ג'ף מולגן טוען בהרצאתו שילדים רוצים לעשות דברים שמחוברים למציאות. הוא מציג בי"ס מסוג חדש שבו הכישורים הלא קוגניטיביים כמו מוטיבציה וגמישות נתפסים כחשובים לא פחות מהכישורים הקוגניטיביים. בי"ס שמתנהל סביב למידה דרך פרויקטים מתוך אמונה כי תלמידים לומדים הכי טוב מלעשות דברים אמתיים בצוותים.

לצפייה:

להרצאתו של ג'ף מולגן במסגרת "טד" - [הקדמה קצרה לבית ספר הסטודיו](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – ג'וליאן טרז'ר

שם ההרצאה:
על הקשבה

תקציר ההרצאה:
ג'וליאן טרז'ר מאמין כי העולם הולך ונהיה צעקני יותר ויותר כך שאנחנו מאבדים את יכולת ההקשבה שלנו. בהרצאתו הוא מספר על חמש דרכים שיכוונו מחדש אותנו להקשבה מודעת.

לצפייה:
להרצאתו של ג'וליאן טרז'ר מסגרת "טד" - [על הקשבה](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

פרק 4 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס ניצני הנגב במחוז דרום למידה מכוונת הבנה
בי"ס עלי גבעה במחוז צפון לומדים בהנעה/בהנאה
בי"ס עציון גבר במחוז דרום מצורך למוצר
בי"ס עציון גבר במחוז דרום מנהיגות ורטוריקה
בי"ס רמז במחוז מרכז פיתוח מיומנויות למידה וחשיבה

בי"ס ארלוזורוב במחוז חיפה נותנים ומקבלים משוב
בי"ס הגורן במחוז חיפה קידום תפקודי בוגר במאה ה-21
בי"ס הוברמן במחוז תל-אביב תרבות הדיבור
בי"ס השחר במחוז ירושלים למידה פורצת גבולות
בי"ס מעיינות במחוז דרום פיתוח לומד עצמאי מכוון מטרה

שוחחו:

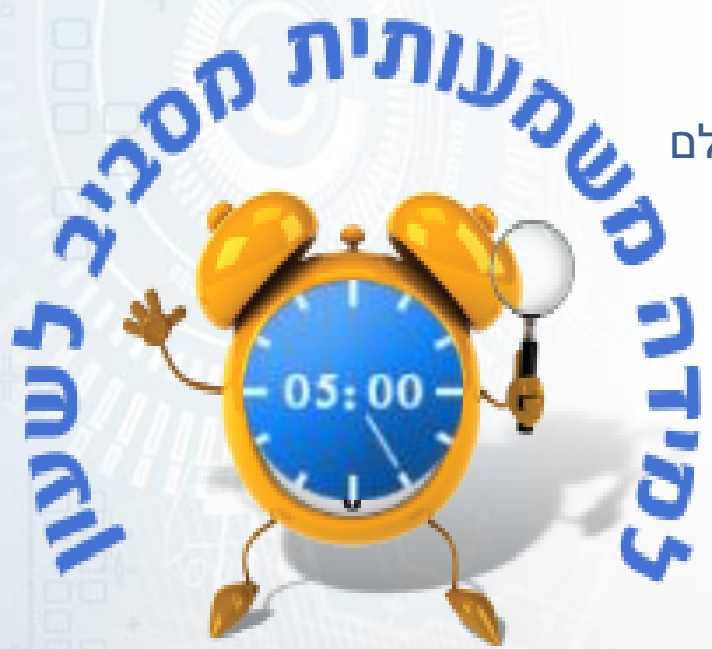
מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?

להרחבה: [לחומרים נוספים במסגרת המסע הווירטואלי ללימוד משמעותי](#)

פרק 5. שותפות חינוכית

[לריכוז הקישורים להרחבה](#)

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם

משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע

דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם

מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"אם אתה רוצה להגיע מהר - לך לבד.

אם אתה רוצה להגיע רחוק - לך ביחד" (פתגם אפריקאי)

פרק 5 – שותפות חינוכית מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1. בירור באמצעות שאלות

ערוץ א2. בירור באמצעות דימויים

ערוץ א3. בירור באמצעות ציטטות

ערוץ א4. בירור באמצעות גלגלי שיניים

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על השותפים - באמצעות שאלות

- שותפות מוגדרת במילון כ"הצטרפות יחד, לקיחת חלק בדבר עם אחר..." (אבן-שושן).
- מנו את רשימת השותפים שלכם לתהליך הלמידה ותארו את מהות השותפויות ביחס לשאלות שבתרשים:

להרחבה באמצעות הרצאה: ["יחסים בין הורים לביה"ס"](#), בלהה נוי, במסגרת יום עיון קשרי הורים-מורים

להרחבה באמצעות הרצאה: ["תלמידים והורים בעידן הדיגיטלי"](#), אינה בלאו בכנס האוניברסיטה הפתוחה

- ציינו מהן תפיסות העולם שלכם ביחס לשותפויות שמניתם? מה תפקיד כל אחת מהשותפים?
- מי מגדיר זאת? מה הייתם רוצים שיתפתח לאור כל אחת מהשותפויות? כיצד?

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על תפקיד השותפים – באמצעות דימויים

- עפ"י סוקרטס: המורה נושא את תפקיד המיילדת ומאפשר ללומד לחפש את דרכו, לייצר בעצמו משמעויות ולבטא את עצמו ואת מחשבתו.
- בחרו בדימוי המבטא בעיניכם את תפקיד כל אחד מהשותפים לתהליך הלמידה ותארו את משמעותו בעיניכם.
- שתפו: מתי, איך, במה וכיצד מתנהלת השותפות? מה תרומתה? מה האתגרים שהיא מציבה?

להרחבה באמצעות סרטון: ["רואים את הקולות: מורה והורה מספרים על עצמם"](#), יום עיון קשרי הורים-מורים

להרחבה באמצעות סרטון: ["זמן הורים - מעורבות הורים בשיעורי בית"](#) – חינוכית, חדוה טרגר

להרחבה באמצעות מאמר: ["אין חינוך ללא הורים"](#), חדוה טרגר

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על משמעות השותפות – באמצעות ציטטות

- קראו את הציטטות הבאות:

"שותפות חינוכית המתרחשת בין צוותי החינוך לבין ההורים מכירה בערך הייחודי של כל צד ובתרומתו הסגולית לקידום התפתחות הלומד בפרט ולעשייה החינוכית בכלל"
(עפ"י שפ"י, שותפות חינוכית, משרה"ח)

"קיומו של קשר מושכל וחיובי בין אנשי החינוך לבין ההורים הינו משתנה משמעותי בהצלחת התלמיד בלימודיו, אשר משפיע על מידת המוטיבציה של התלמיד כמו גם על הישגיו"
(עפ"י האומות המאוחדות - יוניצ"ף, unicef).

"שותפות בין ההורים לסגל החינוכי מהווה את אחד המאפיינים המרכזיים של בתי הספר המוצלחים ביותר בעולם"
(עפ"י Osher, Kelly, Tolani-Brown, Shors & Chen, 2009).

"אופי היחסים ומהות הקשרים בין הדמויות המשמעותיות במרחב החינוכי משפיעים באופן גלוי וישיר על אקלים הסביבה החינוכית ואופייה, ומתוך כך על מימוש האפשרויות להצלחות החינוכיות הגלומות בה"
(עפ"י Lawrence et.al. 2002)

- מה הדגש בכל אחת מהציטטות ביחס לשותפות החינוכית? מה המסר המשותף לכולן?
- מה עמדתכם ביחס לשותפות החינוכית? באילו תחומים תרצו לקדם את השותפות? כיצד? מדוע?

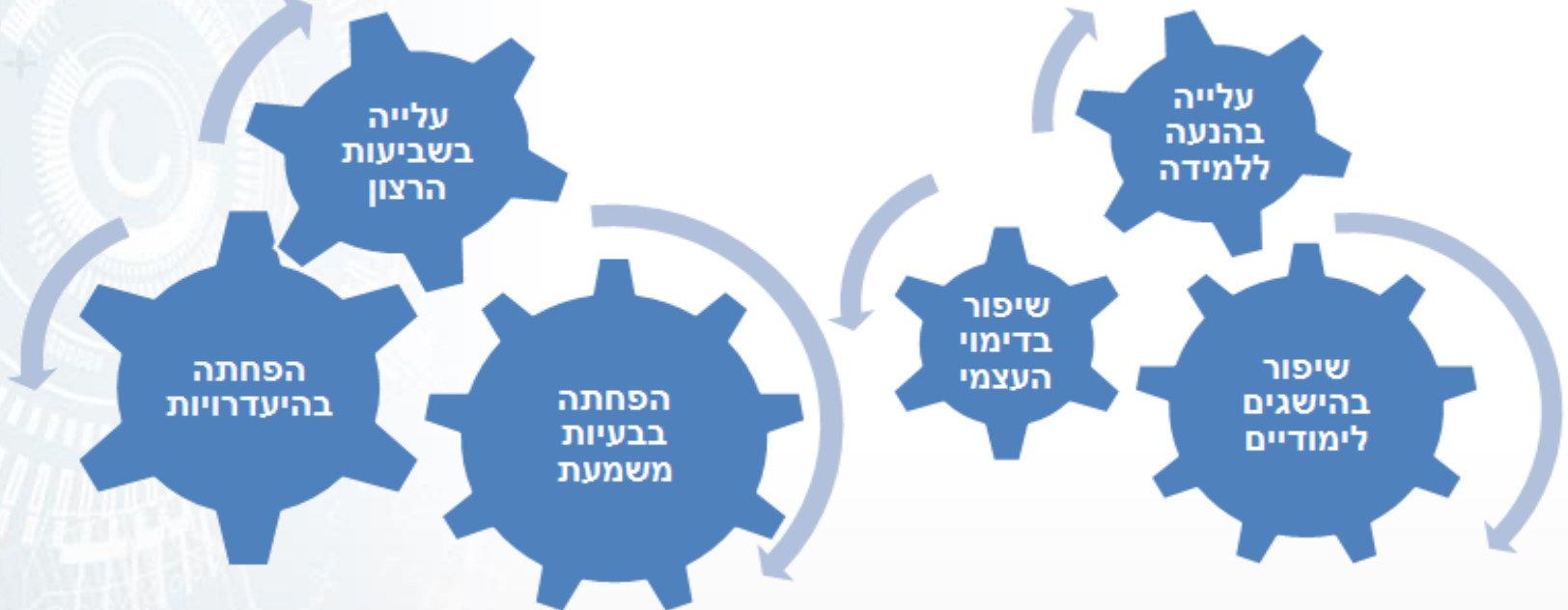
להרחבה באמצעות סרטון: "[מפגש בין הורה למורה](#)", שפ"י, משרה"ח

להרחבה באמצעות חוברת: "[הכל אנשים](#)", מכון אבני ראשה

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על התועלת שבשותפות

גלגלי השיניים שלהלן מציגים דוגמאות לתועלות שניתן להפיק כתוצאה מהשותפות החינוכית

- שתפו בזיכרונות, בחוויות ובהתנסויות שחוויתם בעצמכם ביחס לשותפות ולהשפעתה.
- רכזו את התובנות המרכזיות שעלו בשיח ודונו במשמעותם של "גלגלי השיניים" עבורכם.

להרחבה באמצעות גיליון מס' 9: "[מעורבות הורים](#)", אגף א' לחינוך יסודי, משרה"ח

להרחבה באמצעות מאמר: "[קשרי משפחה - מסגרת חינוך בגל הרך](#)", היזמה למחקר יישומי בחינוך

להרחבה באמצעות מאמר: "[קשרי הורים-מורים בעידן משתנה](#)" היזמה למחקר יישומי בחינוך

להרחבה באמצעות מאמר: "יחסי בית ספר הורים בישראל" - יצחק פרידמן

פרק 5 – ערוץ ב'

מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

ערוץ ב1. מפגש עם התפיסה שותפות חינוכית

ערוץ ב2. מפגש עם עקרונות השיתוף

ערוץ ב3. מפגש עם תרשים הקשר בין הישגי התלמידים לבין שותפות הורים

ערוץ ב4. מפגש עם שיתופי פעולה בין בתיה"ס לקהילות

ערוץ ב5. מפגש עם גורמים המשפיעים על שיתופי פעולה בית ספריים

מסע באמצעות מקורות מידע – שותפות חינוכית

- שותפות חינוכית במשמעותה הרחבה כוללת בתוכה שני מרחבי שותפות:

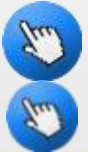

- שוחחו על אודות התמונה המיטבית לשותפות חינוכית מערכתית/פרטנית:

- מה היא כוללת? מה היא מזמנת? על מה היא משפיעה? את מה היא מאתגרת? מדוע?
- באחריות מי לייצר, לנהל, להוביל אותה? עם מי? מתי?
- מה מודל השותפות החינוכית הפועל אצלכם?

להרחבה באמצעות 3 חוברות: **"נפגשים 1"** **"נפגשים 2"** **"נפגשים 3"** אגף שפ"י, במשרה"ח

להרחבה באמצעות סרטון: **"שיחה של מורה עם הורה"**, מינהל עו"ה במשרה"ח ואונב' בר אילן

מסע באמצעות מקורות מידע – עקרונות השיתוף

קראו את עקרונות השיתוף מעורבות הורים בבתי הספר, רחל וינקלר

מנהיגות המנהל:

המנהל נתפס כמנהיג את השיתוף

היכולת לתרום ולהיתרם:

הביטחון שיש לצוות החינוכי בעשייתו החינוכית

פעילות בעלת משמעות:

חשוב שהשותפות תהיה משמעותית לכל הצדדים

יחס של הדדיות:

השיתוף דורש איזון בין הצדדים

חלוקת אחריות:

חלוקת אחריות בביצוע, בהצלחה ובכישלון

שוחחו על משמעות העקרונות עבורכם וציינו כיצד הם עשויים לתרום לתהליך הלמידה.

להרחבה באמצעות הרצאה: "שימוש של מורים והורים בערוצי תקשורת חדשים", גילה קורץ, כנס

להרחבה באמצעות מחקר: "ההורים ובית הספר: יחסי גומלין ומעורבות", יעל פישר, יצחק פריז

מסע באמצעות מקורות מידע - הקשר בין הישגי התלמידים לבין שותפות הורים

התבוננו **בתרשים הבא**: (מתוך חוברת: **4 הממ"ם – מעורבות הורים**, אגף א' חינוך יסודי, משרה"ח)

גורמים המשפיעים על מעורבות הורים
הנעה אישית: תפיסת התפקיד והמסוגלות העצמית של ההורה
הזמנה: פנייה מטעם ביה"ס להורים והזמנתם למעורבות
גורמים סביבתיים: מידת הפנאי של ההורה למעורבות; תחושת היכולת של ההורה מבחינת ידע ומיומנויות

מנגנונים למעורבות הורים המשפיעים על הישגי התלמיד ותפקודיו
חיקוי - הורים מציגים דגם חיקוי לפתרון בעיות, להכוונה עצמית וללמידה
מתן חיזוקים ועידוד – הורים מעודדים ביטויים של התמודדות ושל פתרון בעיות
הנחייה והדרכה – הורים מדריכים ומנחים את הילד באסטרטגיות למידה ובפתרון בעיות

משתנים מתווכים:
נתוני תלמיד: מידת ההנעה ללמידה ומעורבות פעילה; המסוגלות שלו לקיים יחסי גומלין עם המורה.
תפיסת הילד את התנהגות ההורה: תפיסתו את ההורה כמנחה, מעודד ומחזק התנהגויות הקשורות בהישגיות; תפיסתו את ההורה כמודל התנהגות התורם להישגיות

תוצאות: הישגי התלמיד ותפקודיו
בעל ידע ומיומנויות; בעל תחושת מסוגלות עצמית, לימודית וחברתית

מה בתרשים מחזק את תפיסתכם ביחס לשיתוף הורים? מה מאתגר אתכם? מדוע?
להרחבה באמצעות חוברת: "מדריך לניהול עבודת בית-הספר וההורים", חינוך יסודי, משרה"ח

מסע באמצעות מקורות מידע – שיתופי פעולה בין בתי"ס לקהילות

שיתופי פעולה שיתרחבו להוראת תחומי הדעת בעזרת שלוש פרקטיקות עשויים לקדם למידה משמעותית

למאמר: [שיתופי פעולה בין בתי"ס לקהילות](#): פטרישה וילמס, אליסה גונסלס-דה-האס

למידה אותנטית - משתמשת בפעילויות כיתתיות שיש להן קשר כלשהו למטלות שתלמידים עשויים להיתקל בהן בעולם שמחוץ לכיתת הלימוד ושמערבות תלמידים: בשיח ובלמידה חברתית, בחקר, במיומנויות חשיבה ומטה-קוגניציה;

למידה מבוססת בעיות (PBL) - משתמשת בבעיות מציאותיות שמוצגות בהקשרן ובה בעת התלמידים מקבלים תמיכה ממורים וממומחים

למידת שירות – משתמשת בידע עיוני ובמיומנויות דרך התנסות בשירות קהילתי הקשור ישירות בתכנית הלימודים, והלמידה מועצמת באמצעות רפלקציה על חוויית השירות

להרחבה באמצעות סרטון: ["סן דייגו חולון - למידה במאה ה-21"](#), עיר מעצבת חדשנות חינוכית, ערי חינוך

להרחבה באמצעות מאמר: ["חינוך בונה קהילה וקהילה בונה חינוך"](#), שרה שדמי וורטמן

להרחבה באמצעות סרטון: ["זמן הורים - הורה מורה תלמיד"](#), חינוכית

מה מהדברים מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מידע - גורמים המשפיעים על שיתופי פעולה בית-ספריים

- התבוננו בגורמי המפתח המשפיעים על הצלחתם של שיתופי פעולה בית-ספריים

להרחבה באמצעות מאמר:
"אמון כמרכיב של שיתוף פעולה", אנדי קולמן

- מה מהדברים מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? תכנון מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

פרק 5 – ערוץ ג' מפגש עם מרצים אורחים

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1 - כל ילד צריך גיבור - ריטה

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2 - ללמוד מהיחפנים - בנקר רוי

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3 - חינוך מתוך הנעה עצמית אצל ילדים - סוגאטה מיטרה

[לתקציר הרצאה](#) [לצפייה בהרצאה 1](#) [לצפייה בהרצאה 2](#)

ערוץ ג4 - קיראן מלמדת ילדים לקחת אחריות - קיראן ביר סתי

[לתקציר הרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – ריטה

שם ההרצאה:

כל ילד צריך גיבור

תקציר ההרצאה:

ריטה מציגה בהרצאתה את חשיבות היחסים בין המורה לתלמידיו ואת החיבור האנושי ביניהם. לדבריה, "אין למידה משמעותית בלי יחסים משמעותיים". היא מספרת כיצד הובילה להעלאת הביטחון של תלמידיה לצד העלאת הישגיהם הלימודיים ומסיימת באמירה ש'לכל ילד מגיע גיבור, מבוגר שלא יותר עליו ושיתעקש שיהפוך לטוב ביותר שהוא יכול להיות'.
"אנחנו יכולים לעשות את זה, אנחנו מחנכים. נולדנו כדי לעשות שינוי".

לצפייה:

להרצאתה של ריטה במסגרת "טד" - [כל ילד צריך גיבור](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – בנקר חי

שם ההרצאה:
ללמוד מהיחפנים

תקציר ההרצאה:

בנקר רוי בהרצאתו על אודות 'מכללת היחפנים' ברג'סטן שבהודו מסביר כיצד פועל בית ספר יוצא מן הכלל אשר מלמד כפריים וכפריות - רבים מהם אנאלפבתיים - להיות מהנדסים, בעלי מלאכה, רופאי שיניים ורופאים עבור הכפרים שלהם.

הצוות המלמד הוא ללא תעודות וכולל עובדי כפיים ללא הסמכה, בלי חוזי עבודה, אך עם ביטחון ואמונה שהמלמד הוא הלומד וההיפך הלומד מלמד וביחד מצליחים לחולל וליזום דברים שהם בגדר הבלתי ייאמן.

לצפייה:

להרצאתו של בנקר חי במסגרת "טד" - [ללמוד מהיחפנים](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - סוגאטה מיטרה

שם ההרצאה:

1. חינוך מתוך הנעה עצמית אצל ילדים 2. כיצד ילדים מלמדים את עצמם?

תקציר ההרצאה:

סוגאטה מיטרה סוקר בהרצאתו סדרת ניסויים שעשה כדי לאפשר לילדים ללמוד בעצמם מהמחשב. הוא קדח "חור בקיר" באזורים נידחים ועניים ללא מערכות חינוך והתקין בהם מחשבים. כשחזר גילה כי הילדים הצעירים מגלים בכוחות עצמם כיצד להשתמש במחשב.

לצפייה:

להרצאה 1 של סוגאטה במסגרת "טד" - חינוך מתוך הנעה עצמית

להרצאה 2 של סוגאטה במסגרת "טד" - כיצד ילדים מלמדים את עצמם?

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - קיראן ביר סתי

שם ההרצאה:

קיראן מלמדת ילדים לקחת אחריות

תקציר ההרצאה:

קיראן מציגה את השפעת המסר "אני יכול" באמצעות ניסיונה ב"ריברסייד" - בית ספר מהפכני שהקימה בהודו, שבו הדביקה את הילדים ב"ורוס" החשוב "אני יכול". היא מדגימה תהליך למידה שנעשה תוך כדי הקשר ורלוונטיות לעולם הלומדים וטוענת כי כך הילדים עוברים תהליך של מודעות ליכולותיהם, ובאמצעות אמונה בשינוי ובהעצמה גורמים להם להוביל את השינוי ולהשפיע על הסביבה של הצעירים בקרבתם, ואף לחולל שינוי בקרב הוריהם.

לצפייה:

להרצאתה של קיראן ביר סתי במסגרת "טד" - [קיראן מלמדת ילדים לקחת אחריות](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

פרק 5 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס יסודי ה' מע'אר במחוז צפון שותפות הורים בלמידה
בי"ס כעביה במחוז צפון חקר נחל
בי"ס לביא במחוז ירושלים מעגלי שיח להרחבת השותפויות
בי"ס מעגלים במחוז דרום פר"ח
בי"ס עציון גבר במחוז דרום הגינה הקהילתית
בי"ס פרחי המדע במחוז מרכז העצמת השותפים

בי"ס אלומות במחוז תל-אביב שותפות הקהילה
בי"ס אל בורג' במחוז צפון שותפות ההורים בתהליך
בי"ס אלפרדוס במחוז דרום תרופות סבתא
בי"ס דה שליט במחוז מרכז מורים חולמים
בי"ס יזרעאליה במחוז חיפה הרחבת מושג ההוראה

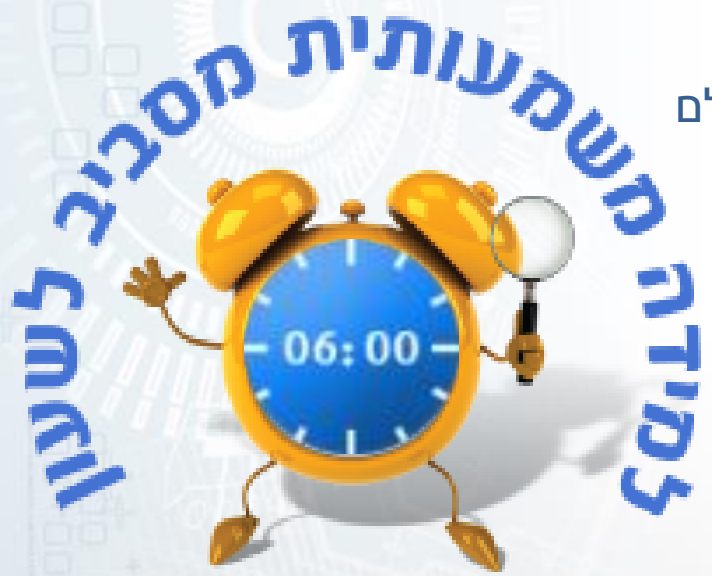
שוחחו:

מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם

פרק 6. תהלכי הוראה-למידה-הערכה

[לריכוז הקישורים להרחבה](#)

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"אפשר לשנן וללמוד את תורת החינוך, אך הבנת סודותיה
והכרתם אינן עניין לשינון. זוהי תורת חיים שיסודה הניסיון
האישי" (יאנוש קורצ'ק)

פרק 6 - תהליכי הוראה-למידה-הערכה מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1. בירור באמצעות פתגם מלווה איורים

ערוץ א2. בירור באמצעות תרשים

ערוץ א3. בירור באמצעות פתגם

ערוץ א4. בירור באמצעות מעגלי למידה

ערוץ א5. בירור באמצעות מגוון חלופות בהערכה

ערוץ א6. בירור באמצעות רב-שיח

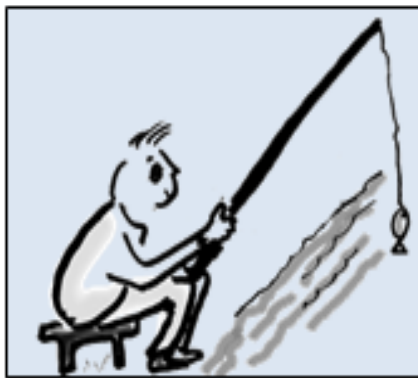
בירור תפיסות עולם בדגש על תפיסת הידע – באמצעות איורים

- האיורים הבאים מתארים שינויים מרכזיים שחלו ביחס לתפיסת הידע בתהליך ההוראה.

"תן לאדם דג, הוא ישבע ליום אחד; למד אותו לדוג, הוא ישבע כל חייו" (פתגם אנגלי)

להוראה בעולם מרושת
(הידע זמין לכל)

תרגול מיומנויות למידה
(חכה ללכידת דגים)

הגשת הידע
(דג לאכילה)

- קראו את הפתגם והעלו חוויות, זיכרונות הקשורים אליו. רכזו את התובנות.

- התבוננו באיורים ושוחחו על השינויים המרכזיים שחלו בשנים האחרונות בתהליך תפיסת הידע.

להרחבה באמצעות מאמר: ["תנו להם דגים"](#), יורם הרפז, באתר הסתדרות המורים

להרחבה באמצעות מאמר: ["בית הספר של המודל השלישי"](#), יורם הרפז

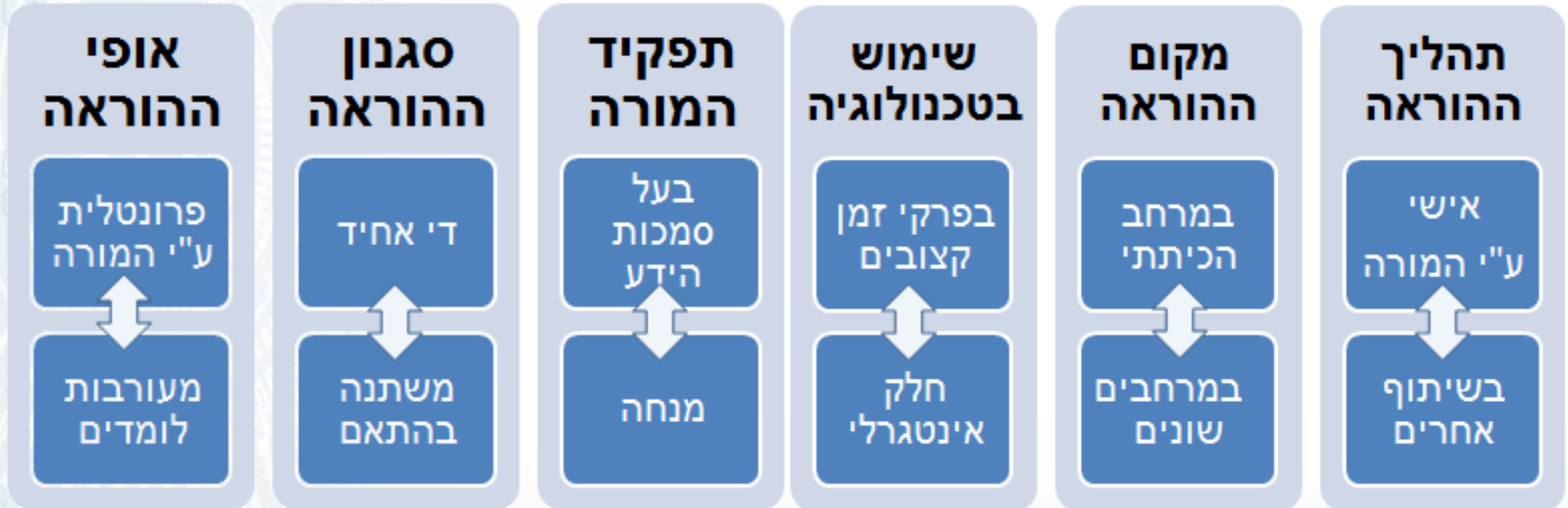
להרחבה באמצעות הרצאה: ["חמש הנחות יסוד לחינוך במאה ה-21"](#), יורם הרפז, בכנס מזה"פ, משרה"ח

היכן השינויים הללו פוגשים אתכם בתהליך ההוראה-למידה-הערכה? מה הם מזמנים לכם כפרטים וכצוות,

אילו אתגרים הם מציבים בפניכם כפרטים וכצוות – מה תרצו לעשות עם התובנות?

בירור תפיסות עולם בדגש על השינוי בתהליך ההוראה-באמצעות תרשים

• התבוננו ברשימה המתארת היבטים שונים במעבר מהוראה מסורתית להוראה משמעותית.

• אישי: סמנו את המקום המאפיין במיוחד את תהליך ההוראה שלכם.

• חשבו: מה מאפשר לכם מקום זה? עד כמה הוא תורם לתהליך? לאן הייתם רוצים לנוע? מה יסייע לכם?

• בדקו את תמונת המצב בצוות: מהם המקומות שסומנו ע"י מרבית המשתתפים? מהם המקומות שלא סומנו?

מדוע? מה צריך לאפשר כדי לאפשר לחברי הצוות לנוע על פני הרצף?

• להרחבה באמצעות מאמר: "[למידה משמעותית 2020-טכנולוגיה מעצבת משמעות](#)", עידית אבני ואברום רותם

• להרחבה באמצעות מאמר: "[מגמות שינוי בעולם](#)", עמי וולנסקי

• להרחבה באמצעות הרצאה: "[התאמת מערכת החינוך למאה ה-21](#)", עופר רימון

• להרחבה באמצעות הרצאה: "[על המגמות המובילות בחינוך בעולם ועל חדשנות פדגוגית](#)", גיא לוי

בירור תפיסות עולם בדגש על תהליך ההוראה-למידה - באמצעות פתגם

- שוחחו על הפתגם הסיני שלפניכם. התייחסו למסר הנרמז בו ביחס לתהליך ההוראה-למידה.

כשאני שומע,
אני שוכח.

כשאני רואה,
אני זוכר.

כשאני עושה,
אני מבין.

- שתפו בדוגמאות בהן חוויתם את המסר הנ"ל. ורכזו את התובנות העולות מהדוגמאות.

להרחבה באמצעות הרצאה: "מהי למידה יעילה?," ציפי ליבמן, "אסיפת הורים", ערוץ 2

להרחבה באמצעות הספר: "בין לומדים ומלמדים – מזווית ראייה אחרת – תכנית לשיפור תהליכי למידה," צוות שתי"ל, בהוצאת משרה"ח

להרחבה באמצעות סרטון: "מורים מצויינים חושפים את הסודות של הוראה איכותית" קובי שוורצבורד

בירור תפיסות עולם בדגש על ארגון הלומדים – באמצעות מעגלי למידה

- התבוננו באיורים המציגים דוגמאות לגיוון בארגון הלומדים והאופן בו מתבצעת הלמידה
- שוחחו על מאפייני מעגלי הלמידה. (התייחסו למטרה, לתהליך, להתאמה ללומדים, לצוות ועוד)
- אילו ממעגלי הלמידה אתם מרבים/ממעטים להשתמש? מדוע? מה תרצו לחדש? להוסיף? לשנות? מדוע?
- **להרחבה באמצעות עלון:** "ניהול הפדגוגיה למימוש ההזדמנויות בהוראה ובלמידה בקבוצה הקטנה" גיליון 23, האגף לחינוך יסודי במשרד החינוך
- **להרחבה באמצעות מאמר:** "השפעת הדיון בקבוצה על הישגים", שלמה שירן ודב שי, ספירלה, מתחדשים בחינוך, עמלנט
- **להרחבה באמצעות מאמר:** "מסגרות ללמידה שיתופית", המינהל למדע וטכנולוגיה, משרה"ח

בירור תפיסות עולם בדגש על חלופות הערכה – באמצעות איורים

• התבוננו בהזדמנויות לאיסוף מידע כחלופה להערכת התהליך המוביל לתוצר

ייצוג תנועתי (משחק
תפקידים, המחזה)

תוצרים דיגיטליים
(מצגת, סרטון, בלוג,
אתר, עיתון מקוון, צילום)

תלקיט
עבודת חקר
נושא אישי

ייצוג גראפי (תרשים, מפת
מושגים, ציור, כרזה, תערוכה)

הצגה בעל פה: נאום,
פרזנטציה, דיבייט,
בימת דיון, משפט מבוזבז

תוצר כתוב (תשובה,
סיפור, יומן אישי, לוח קיר)

להרחבה באמצעות הרצאה: "[חלופות בהערכה](#)", רעות ברוש, במסגרת לב לדעת
להרחבה באמצעות חוברת: "[חלופות מרכזיות בהערכה](#)", מזכירות פדגוגית, משרד החינוך

מה אפשר ללמוד בהתבוננות על התהליכים ועל התוצרים? במה מהדברים נרצה להתמקד בהתבוננות?
לשם מה? כיצד נעשה זאת? את מי נשתף בתובנות? תכננו כיצד תקדמו זאת כפרטים וכצוות.

בירור תפיסות עולם בדגש על תמונת עתיד – באמצעות רב שיח

- מועצת התלמידים והנוער הארצית מתארת את תמונת העתיד של תהליכי ההוראה-למידה במערכת החינוך

משמעת והכלה

חשוב שיעשה איזון בין הדברים וייצר משמעת תוך כדי הכלה.

חלופות בהערכה

גיוון בדרכי הערכה, הערכה בתחומים שונים

דמות המורה

חשוב שיפעל מתוך שליחות ויהווה מרכז עולמו של הילד.

סביבה לימודית

עשירה, מתחלפת, מאתגרת

הקשר עם המורים

מורה שיוצר קשר אישי, מראה שאכפת לו וגורם להצלחה.

להרחבה באמצעות סרטון: ["חברי מועצת התלמידים והנוער משתפים"](#), מינהל חברה ונוער, משרה"ח

- ציינו הזדמנויות ואתגרים אותם מתארים חברי מועצת התלמידים והנוער.
- מה מהדברים מאתגר אתכם במיוחד? מדוע?

פרק 6 – ערוץ ב' מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא
ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

- ערוץ ב1 - חיים משמעותיים
- ערוץ ב2 - תוצאות מחקר חוויות מפתח חינוכיות
- ערוץ ב3 - שלבים בתהליך הוראה-למידה-הערכה
- ערוץ ב4 - הוראה ולמידה
- ערוץ ב5 - עקרונות בתהליך הוראה-למידה
- ערוץ ב6 - גיוון דרכי הוראה – למידה באמצעות חקר
- ערוץ ב7 - גיוון דרכי הוראה – למידה מבוססת פרויקטים
- ערוץ ב8 - טכנולוגיה מעצבת משמעות
- ערוץ ב9 - למידה לשם הערכה (ה"ל") המשך

מפגש עם מקורות מידע – חיים משמעותיים

- בכוחה של מערכת החינוך לקדם חיים משמעותיים, לאפשר לכל פרט לסלול את השביל הייחודי לו, השביל שדרכו יברר את זהותו וימצא את ה"משהו" שהוא הכי טוב בו, "משהו" שיעשה טוב לו עצמו, "משהו" שישפיע על אחרים בסביבתו, "משהו" שיהפוך את העולם לטוב יותר.

בזוגות:

- היזכרו ברגע בו "גיליתם" את ה"משהו" שאתם טובים בו במיוחד, "משהו" שעושה לכם טוב, "משהו" שמשפיע על הסביבה.
- שתפו את בן הזוג: מה היה הגילוי? מי/מה חולל את ה"גילוי"?
- מה הרגשתם/חשבתם/עשיתם עם ה"משהו" שגיליתם?
- כיצד ה"משהו" השפיע עליכם? כיצד השפעתם בעזרתו על הסביבה?

במליאה:

- שתפו בתובנות שעלו בשיח שקיימתם בזוגות.
- מה תוכלו לעשות כדי לאפשר ללומדים שלכם לגלות, לחוות ולהשפיע עם ה"משהו" הזה?
- כיצד גמישות ביחס למקום, לפעילות, לשותפים, להערכה, לזמן וכו' עשויה לסייע בקידום הזיהוי והמימוש?

להרחבה באמצעות הרצאה: ["על המדע המפתיע של המוטיבציה"](#), דן פינק, במסגרת "טד"

להרחבה באמצעות מאמר: ["משמעות החינוך"](#), אורית פרנפס ומשה ויינשטוק

מפגש עם מקורות מידע – חוויות מפתח חינוכיות

שוחחו אודות השיטות ומאפייני ההוראה בהם נקטו מורים שגרמו לחוויות מפתח חינוכיות (ממצאי מחקרו של גד יאיר)

- **אותנטיות בהוראה** - כשהמורה יוצר הדמיה של העולם החיצוני והופך את הכיתה למעבדה
- **רלוונטיות** - כשהמורה קושר את חומר הלימודים לחיי הלומדים כיום ובעתיד
- **אתגר** - כשהמורה מציב אתגר שדורש מהתלמידים יכולת ביצוע גבוהה מאוד
- **התרגשות** - כשהמורה מבקש מהלומדים להפיק, לארגן, לייצר ולהציג מול קהל
- **ניסוי וחקירה** - כשהמורה מבקש לבחון דברים בלתי ידועים, עבודות חקר
- **ריבוי כישורים ומיומנויות למידה** - כשהמורה נותן ללומדים לגיטימציה למגוון כישורים
- **בחירה** - כשהמורה מאפשר בחירה בתוך פעילות כזו ובין פעילויות
- **תחרויות לימודיות** - כשהמורה מייצר לחץ זמן ותחרויות וגורם להתרגשות גדולה
- **יצירת הפתעות בלמידה** - כשהמורה מייצר הפתעה שיוצרת התרגשות ותובנה קוגניטיבית

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

מפגש עם מקורות מידע – שלבים בתהליך הוראה-למידה-הערכה

תהליך הוראה-למידה כולל מספר שלבים מרכזיים:

- הכרת תכנית הלימודים המרכזית והתייחסות להנחות יסוד, למטרות, לתכנים ולערכים
- הכנת תכנית הוראה בית ספרית תוך התייחסות לתכנים אל מול המטרות, היעדים, פעילויות לומד
- בחירת הדידקטיקה, המתודיקה, המרחב הלימודי, הכנה ובחירת חומרי למידה ועזרי הוראה.
- שיתוף הלומדים אודות מטרות הלמידה, דרכי הלמידה, התוצרים, סביבת הלמידה והתבחינים להצלחה.

לקראת
הלמידה
וההתנסות

- חשוב לזמן התנסויות במיומנויות הנדרשות לתהליך הלמידה ובתכנים הנלמדים וכן בתפקודים הנדרשים
- יש להבטיח בסיס ידע חיוני, לאפשר את תיווך הנדרש תוך שילוב הוראה מפורשת כמו הרצאה והסבר
- יש לשוחח על חווית הלמידה ולאפשר בירור הערך, עידוד מעורבות הלומדים ורלוונטיות לחיי הלומדים

בשלב
הלמידה
וההתנסות

- יש להעריך את התהליך והתוצאות ולהגדיר את היעדים להמשך
- חשוב שהלומדים יהיו שותפים להערכת התהליך והתוצר ואף יציגו זאת בפני עמיתים, הצוות וההורים

בעקבות
הלמידה
וההתנסות

עם איזה מהשלבים אתם מרגישים נוח במיוחד? מה מאפשר זאת?
עם איזה מהשלבים אתם לא מרגישים בנוח? מדוע? מה/מי יכול היה לסייע לכם? כיצד?

- להרחבה באמצעות מאמר: ["תכנון יחידת הוראה"](#), אגף א' חינוך יסודי, משרה"ח
- להרחבה באמצעות מסמך: ["תכניות הלימודים לחטיבה העליונה: מודל 30/70"](#), מזה"פ משרה"ח
- להרחבה באמצעות חוברת: ["עשייה חינוכית - בגן הילדים"](#), אגף א' לחינוך קדם יסודי, משרה"ח
- להרחבה באמצעות אתר: ["תכנון לימודים מקרא"](#), חמ"ד, משרה"ח
- להרחבה באמצעות מסמך: ["לתכנון לימודים - במסגרות לתלמידים עם צרכים מיוחדים"](#), משרה"ח

מפגש עם מקורות מידע – הוראה ולמידה

- הר פז טוען כי תהליך הלמידה מאופיין במעורבות בתהליך ונראה לעין באמצעות ביצועי הבנה (ע"פ הרפז 2012)

ברמת התוצר
למידה טובה = הבנה

היכולת למקם רעיון או מושג בהקשר, ברשת צפופה של מושגים או רעיונות ההבנה בתוצר באה לידי ביטוי ביכולת לבצע סדרה של ביצועי הבנה

ברמת התהליך
למידה טובה = מעורבות

מאופיינת בעניין, בדריכות, בסקרנות, בהנעה פנימית של הלומד; משתתפים בה כל חלקי התודעה - החשיבה, הדמיון, הרגש, הזהות. היא יוצרת חוויה חיובית של למידה ורצון לחזור ולהתנסות בה

להרחבה באמצעות צפייה בהרצאה: ["הוראה ולמידה"](#), יורם הרפז במסגרת אבני ראשה

להרחבה באמצעות צפייה בהרצאה: ["למידה משמעותית: מה? לשם מה?"](#), יורם הרפז במסגרת פיתוח מקצועי ארצי, משרה"ח

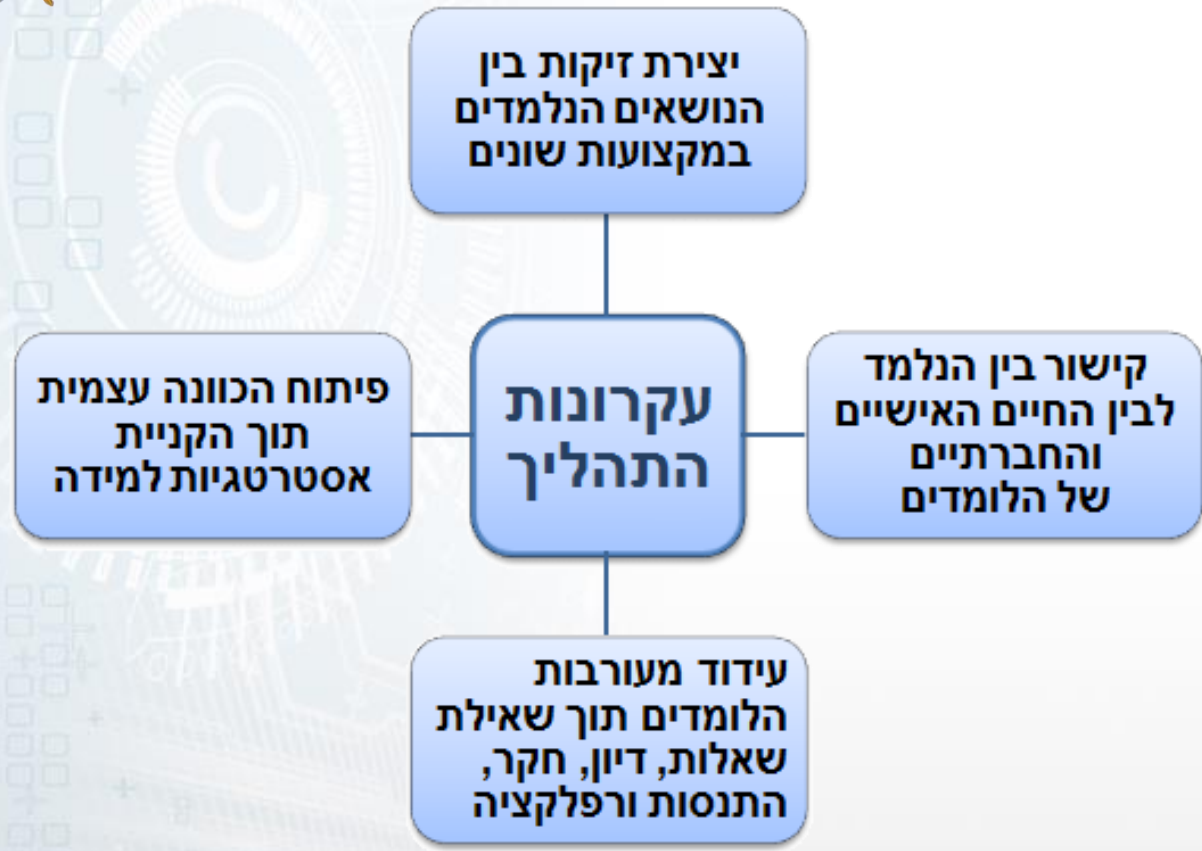

- מה דעתכם על יחסי הגומלין בין המעורבות לבין ההבנה? האמנם מי שמעורב בתהליך יתעניין בנושא ועשוי להבין אותו ולחלופין מי שמבין בנושא מחזק את מעורבותו? מדוע?
- מה המשמעות המעשית של יחסי הגומלין בתהליכי הוראה-למידה-הערכה?

מפגש עם מקורות מידע-עקרונות מלווים בתהליך הוראה-למידה

בכל דרך הוראה שנבחר חשוב להקפיד על העקרונות המופיעים בתרשים. מדוע? כיצד אתם עושים זאת: בכיתה, בשכבה, בביה"ס?

להרחבה באמצעות חוברות:
כלי החשיבה בחלוקה לפי מטרת הוראה-למידה, מכון ברנקו וייס

להרחבה באמצעות סרטון:
"חתני פרס נובל מדברים על חינוך", עמותת המורים בתוך מחוננט, משרה"ח

להרחבה באמצעות סרטון:
"פיתוח שיטות למידה יצירתיות" ישראל עולה כיתה, משרה"ח

להרחבה באמצעות הרצאה: "שאלות שאלות ושאלות הפנמה", הרב אורי ליפשיץ, לב לדעת

להרחבה באמצעות אתר: "למידה משמעותית בסביבה חדשנית", אתר מחוז צפון, משרה"ח

להרחבה באמצעות חוברת: "התאמת תכניות הלימודים ללמידה משמעותית", מזה"פ, משרה"ח

מסע באמצעות מקורות מידע – גיוון דרכי הוראה: למידה בדרך החקר

צפו בהרצאה: "[למידה בדרך החקר](#)", ענת זוהר במסגרת האוניברסיטה העברית והתמקדו בהיבטים הבאים:

- הגדרה: "תהליך שבו הבלתי מוגדר והבלתי ידוע הופך באופן מכוון ומבוקר לשלמות אחידה וברורה" (דיואי)
- השלבים: תהליך המורכב מ-4 שלבים: תחושת הבעיה, הגדרת הבעיה, החיפוש והפתרון
- ההזדמנות: תהליך המאפשר ללומדים להכיר לעומק תחום דעת אך גם ללמוד על תהליך החקר עצמו ולתרגל אסטרטגיות ויכולות רלוונטיות
- התוצר המלווה: עבודה כתובה הפותחת בשאלת חקר, המציגה סקירת ספרות: הכוללת איסוף נתונים וידע קודם, המציגה ניתוח נתונים והמסיימת בסיכום, בהסקת מסקנות ובדיון

חשבו:

- מה מפתיע אתכם? מה מאתגר אתכם? מדוע?
- תכננו מה תרצו לעשות בנושא.

להרחבה:

באמצעות אתר: "[למידה והוראה בדרך החקר - נושאים נבחרים](#)", אגף מחוננים ומצטיינים, משרד החינוך

באמצעות מאמר: "[הטמעת למידת החקר במערכת החינוך בישראל](#)", חינוך לחשיבה, אופק חדש, משרה"ח

באמצעות מאמר: "[קריטריונים להערכה אישית של פרויקט תוצר למידת חקר](#)", שלמה שרן ויעל שרן,

ספירלה, מתחדשים בחינוך, עמלנט

באמצעות סרטון: "[למידה רב תחומית](#)", אגף מחוננים ומצטיינים, משרד החינוך

מסע באמצעות מקורות מידע – גיוון דרכי הוראה: למידה מבוססת פרויקטים

צפו בסרטון: "[סן דייגו חולון - למידה במאה ה-21](#)", בליווי המכון לחינוך דמוקרטי

וכן בסרטון: "[למידה משמעותית לבגרות - מודל חולון](#)", בליווי המכון לחינוך דמוקרטי

שוחחו על אודות ההיבטים הבאים:

התהליך הלמידה:

הלמידה מאורגנת סביב פרויקט המניע את התלמידים במהלך התכנון, הביצוע והעיצוב

התוצר:

עיסוק במטלות מורכבות שהתוצאה שלהן היא תוצר מוחשי כגון דגם, ציור, הצגה, שיר, ריקוד וכו'

ההיצג:

התלמידים מציגים את התוצר שלהם בפני הקהל, מסבירים אותו, מגנים עליו ומבצעים רפלקציה על תהליך

הלמידה שחוו

חשוב:

מה מפתיע אתכם? מה מאתגר אתכם? מדוע? תכננו מה תרצו לעשות בנושא.

להרחבה:

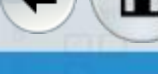
באמצעות מאמר: "[למידה מבוססת פרויקטים P.B.L](#)" מכון ברנקו וייס

באמצעות חוברת: "[מעשה חושב – המדריך המלא ללמידה מבוססת פרויקטים](#)", אלק פאטון

באמצעות אתר: "[למידה מבוססת פרויקטים](#)", חינוך לחשיבה, אופק חדש, משרד החינוך

מפגש עם מקורות מידע – טכנולוגיה מעצבת משמעות

רבדים מרכזיים בלמידה

הלמידה

המעטפת החינוכית מכוונת לבניית חוויית למידה מעצימה. הטכנולוגיה והקשריה לאדם ולחברה מובנים בה כחלק בלתי נפרד.

הלומדים

מתנהלים בשלושה מעגלים: אישי חברתי וגלובלי

שוחחו: כיצד הטכנולוגיה יכולה לסייע בעיצוב משמעות תהליך הלמידה

משמעויות הלמידה

נגזרות ממאפייני המציאות והמאפשרים הטכנולוגיים כמו הנוכחות המקוונת, פריצת הגבולות, מגוון אמצעי הלמידה, המזמנים מימוש חוויה לימודית מצמיחה.

להרחבה באמצעות סרטון: "[למידה המשלבת אמצעים טכנולוגיים](#)" ישראל עולה כיתה, משרד החינוך

להרחבה באמצעות הרצאה: "[שימוש מושכל בטכנולוגית מידע לפיתוח חשיבה](#)", שרית ברזילי

להרחבה באמצעות מאמר: "[למידה משמעותית 2020-טכנולוגיה מעצבת משמעות](#)", עידית אבני ואברום רותם

להרחבה באמצעות הרצאה: "[האדם הלומד בעידן טכנולוגי](#)", יעל נסים (אוניברסיטת חיפה),

במסגרת כנס צ'ייס השנתי למחקר טכנולוגיות למידה

להרחבה באמצעות חוברת: [הדרך אל מרחב בטוח באינטרנט](#), אגף א', חינוך יסודי, משרה"ח

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

מפגש עם מקורות מידע – הערכה לשם למידה (הל"ל)

צפו בהרצאה: ["הערכה לשם למידה – שיטה והלך רוח"](#), מנוחה בירנבויים, אונ' ת"א בכנס ראמ"ה

דונו בהגדרות ובמשמעותם עבורכם:

- הערכה לשם למידה (הל"ל) היא תהליך של **חיפוש** אחרי ראיות לשימוש הלומדים ומוריהם לצורך החלטה
- היכן הלומדים מצויים בלמידתם
 - לאן הם צריכים להגיע
 - ומהי הדרך הטובה ביותר להגיע לשם (ARG 202)

הל"ל מהווה חלק מהעשייה היומיומית של תלמידים, מורים ועמיתים תרה אחר, מהרהרת אודות, ומגיבה למידע העולה מדיאלוג, מהצגה ומתצפית, בדרכים המקדמות למידה מתמשכת" (מתוך ARG 2002)

שוחחו אודות עקרונות הל"ל:

- הפעלה מתמשכת של מעגלי הערכה/חקירה (הערכה מתוכננת ובשיחה בכיתה)
 - שיתוף הלומד בהערכה (הערכה עצמית, הערכת עמיתים וכו')
 - שימוש במגוון כלים ואסטרטגיות לשיקוף הלמידה
 - הסקת היסקים באופן אינטגרטיבי ושיקופן באמצעות משוב בונה
 - טיפוח הכוונה עצמית בלמידה
- מה מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לעשות כדי לקדם את יישום העקרונות?

להרחבה באמצעות ספר: ["חלופות בהערכת הישגים"](#), מנוחה בירנבויים, כותר, מט"ח

להרחבה באמצעות תלקיט: ["חלוצי הערכה" - בעל יסודי](#), אגף א', חינוך על יסודי במשרה"ח

מפגש עם מקורות מידע – הערכה לשם למידה (הל"ל)

- התבוננו בתרשים שלפניכם וציינו במה כל אחד מן השלבים עשוי לקדם את הלמידה.

תכנון/הגדרת יעדים

1. חשיפת ההבנות
'מה הלומד יודע
ומסוגל לעשות
בהקשר לנלמד?'

אמידת הפער בין המצוי לרצוי

2. פירוש הראיות
'היכן הלומדים מצויים
בלמידתם?'
(פיתוח כלי לאיסוף ראיות,
איסוף ראיות ניתוח ופרשנות)

מעגל
הל"ל

משוב ללומד ולמורה

צמצום הפער בין המצוי לרצוי

3. שימוש לשם שיפור
'מהי הדרך הטובה ביותר
להגיע אל היעד?'
(פעילות לצמצום הפער,
הערכת יעילות ההתערבות)

(מעובד ע"פ מנוחה בירנבוים)

- מנו מגוון רחב של דרכים שיכולות להעיד על מצב הלומדים.
- ציינו: באילו חלופות אתם נוטים להשתמש? באילו חלופות כמעט ואינכם משתמשים? מדוע?

להרחבה באמצעות מאמר: "[הערכה לשם למידה](#)", מנוחה בירנבוים בהד החינוך

להרחבה באמצעות אתר: "[מהי הערכה חלופית?](#)", חינוך לחשיבה, אופק פדגוגי, משרד החינוך

להרחבה באמצעות אתר: "[הערכה חלופית מהי?](#)", מכון ברנקו וייס

פרק 6 – ערוץ ג' מפגש עם מרצים אורחים

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1. הבו לנו את מהפכת החינוך - קן רובינסון

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2. שלושה חוקים להצית את הלימוד - ראמזי מוסלאם

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3. מורים צריכים משוב אמיתי - ביל גייטס

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג4. להשתמש בנתונים כדי להקים בתי-ספר טובים יותר - אנדריאס שלייסל

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג5. מגרש האימונים בתיכון - מלקולם לונדון

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג6. הבה נשתמש בוידאו כדי להמציא מחדש את החינוך - סלמאן חאן

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מפגש עם מרצה אורח – קן רובינסון

שם ההרצאה:

הבו לנו את מהפכת החינוך

תקציר ההרצאה:

קן רובינסון טוען בהרצאתו שבתי הספר מעקרים את הכישרונות הטבעיים של הילדים. הוא מציג עמדה הדוגלת במהפכה חינוכית שתבטא במעבר מבתי ספר סטנדרטיים ללימודים המותאמים אישית לתלמידים תוך כדי יצירת תנאים שבהם יוכלו ללמוד, להתעמק, לחקור ולעסוק בדברים שהם אוהבים, כך שהכישרונות הטבעיים של הילדים יוכלו לפרוץ החוצה ולבלב.

לצפייה:

[להרצאתו של קן רובינסון במסגרת "טד", הבו לנו את מהפכת החינוך](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - ראמזי מוסלאם

שם ההרצאה:

שלושה חוקים להצית את הלימוד

תקציר ההרצאה:

ראמזי מוסלאם מורה לכימיה מבהיר כי תפקידו האמיתי של המחנך לעודד סקרנות, להקשיב לשאלות על התהליך, לאפשר להתנסות ולטעות ולתת מקום לחשיבה על מה שקרה. בעקבות שיחה עם מנתח שניתח אותו, הוא מציג שלושה חוקים שיציתו את הדמיון והלמידה ויגרמו ללומדים להתרגש מאיך שהעולם עובד.

לצפייה:

[להרצאתו של ראמזי מוסלאם במסגרת "טד", שלושה חוקים להצית את הלימוד](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - ביל גייטס

שם ההרצאה:

מורים צריכים משוב אמיתי

תקציר ההרצאה:

ביל גייטס מבהיר בהרצאתו כי כל אחד מאתנו צריך מאמן, וכולנו צריכים משוב כדי להשתפר. לטענתו מורים צריכים לקבל משוב שיטתי, ואימון באופן שוטף כדי לפתח את כישוריהם. ללא משוב, אין אימון, פשוט אין דרך להשתפר. הוא סוקר את מה שקורה בעולם בתחום ומתמקד במחוז שאנגחאי בסין שהגיע להישגים גבוהים. במחוז מורים צעירים מוזמנים לצפות במורים מנוסים ואח"כ מתכנסים ומדברים על מה שראו. כלל המורים נותנים משוב לעמיתים ועוד... הוא מציג את תכניתו מי"ה (מדד יעילות הוראה) במהלכה מניחים מצלמה בכיתה, מצלמים שיעורים, צופים ומנתחים לבד ובליזוי.

לצפייה:

[להרצאתו של ביל גייטס במסגרת "טד", מורים צריכים משוב אמיתי](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - אנדריאס שלייסר

שם ההרצאה:

להשתמש בנתונים כדי להקים בתי-ספר טובים יותר

תקציר ההרצאה:

אנדריאס שלייסר פותח ושואל בהרצאתו איך אפשר למדוד את מה שגורם למערכות חינוך להצליח? הוא מסביר לנו על מבדק "פיסה", שיטת מדידה גלובלית המדרגת מדינות זו לעומת זו, ואז משתמשת באותם נתונים כדי לסייע לבתי הספר להשתפר

לצפייה:

להרצאתו של אנדריאס שלייסל במסגרת "טד", להשתמש בנתונים כדי להקים בתי-ספר טובים יותר

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם - מלקולם לונדון

שם ההרצאה:

מגרש האימונים בתיכון

תקציר ההרצאה:

מלקולם לונדון שואל בהרצאתו למה, למה, למה מערכת החינוך שלנו כל כך דומה לאיך שהיא נראתה לפני 50 שנה? מיליוני תלמידים נכשלו אז, ומיליונים נכשלים עכשיו. בתשובה לשאלה שהציג בפתיח של ההרצאה, הוא טוען שהסיבה נעוצה בכך שאנחנו נצמדים למודל עסקי שלא עובד.

לצפייה:

[להרצאתו של מלקולם לונדון במסגרת "טד"](#), [מגרש האימונים בתיכון](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – סלמאן רואן

שם ההרצאה:

הבה נשתמש בוידאו כדי להמציא מחדש את החינוך

תקציר ההרצאה:

סלמאן חאן מספר מדוע וכיצד הוא יצר את אקדמיית "חאן" הכוללת סדרות של סרטוני וידאו חינוכיים של שיעורים במתמטיקה ובנושאים אחרים. הוא מציג את העוצמה שבתרגולים אינטראקטיביים בבית כשהתלמידים יכולים לחזור ולראותם בזמנם וקורא להפוך את הסדר: לייצר עבור התלמידים הרצאות בוידאו - כך שיוכלו לצפות בהן בביתם, ובכיתה - לתרגל את החומר בו צפו כאשר המורה זמין לעזור ב"שיעורי-הבית".

לצפייה:

[להרצאתו של סלמאן חאן במסגרת "טד", הבה נשתמש בוידאו כדי להמציא מחדש את החינוך](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

פרק 6 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס מג'דל שמש במחוז צפון שיתוף התלמידים בתהליך
בי"ס נווה עוז במחוז מרכז בשבילי השפה העברית
בי"ס נתיב מאיר במחוז צפון פיתוח יחידות הוראה
בי"ס עמי אסף במחוז דרום אמניות בזיקה לתחומי הדעת
בי"ס רננים במחוז מרכז הגשמת חלומה של מורה

בי"ס אלתסאמוח במחוז צפון סולמות וחבלים
בי"ס יצחק רבין במחוז דרום תוצר מלווה למידה משמעותית
בי"ס חלמיש במחוז דרום תהליך שיתופי
בי"ס חיים חפר במחוז תל-אביב הכוונה עצמית
בי"ס חרובית במחוז צפון גיוון דרכי הוראה

בי"ס אבן סינא במחוז צפון אימון מורים באמצעות צילום
בי"ס איתמר בן-אבי במחוז מרכז מעו"ף
בי"ס אלון במחוז חיפה חממית
בי"ס אל נג'ום במחוז צפון הוראה דיפרנציאלית
בי"ס אמירים במחוז חיפה ספרים דיגיטליים

שוחחו:

מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציינתם?

להרחבה: לחומרים נוספים במסגרת [המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית](#)

פרק 7. ניהול הלמידה

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

לריכוז הקישורים להרחבה

"הוראה אינה מילוי מיכל, אלא הבערת שלהבת"
(ויליאם ב. ייטס)

פרק 7 – ניהול הלמידה

מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1. בירור באמצעות איורים

ערוץ א2. בירור באמצעות חלונות

ערוץ א3. בירור באמצעות התבוננות במערכת

ערוץ א4. בירור באמצעות מיפוי קהילות הלמידה

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על מרחב הלמידה – באמצעות איורים

- למרחב הלמידה ולמרכיביו (המרכיב התוכני-פדגוגי, הדידקטי, הפיזי והאקלימי) יש השפעה ישירה על הלמידה.
- התבוננו במרחבי הלמידה שלפניכם והגדירו: מה מייחד כל אחד מהם? ומה תרומתו לתהליך הלמידה?
- בחנו באיזה מרחב אתם נוטים להשתמש במהלך הלמידה? מדוע? באיזה מרחב אתם משתמשים פחות? מדוע?

- להרחבה באמצעות סרטון: "מורים מצויינים חושפים את הסודות של הוראה איכותית" - איריס כהנא, קרן טראמפ
- להרחבה באמצעות סרטון: "סביבות למידה", ישראל עולה כיתה, משרד החינוך
- להרחבה באמצעות סרטון: "סביבות מדברות", דרורה פסטרנק
- להרחבה באמצעות מאמר: "למידה בביה"ס ומחוצה לו", לורן ב' רזניק, ספירלה, מתחדשים בחינוך, עמלנט
- להרחבה באמצעות מאמר: "למידה מחוץ לחדר הכיתה", חיה פרומר
- להרחבה באמצעות מאמר: "סביבת הלימוד החוץ כיתתית", ניר אוריון, מט"ר

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על זמן – באמצעות חלונות

- להלן דוגמאות לתכנון יעיל של משאב הזמן שייעשה תוך התחשבות בצורכי הלומד והמלמד.
- התבוננו בחלונות שלפניכם, היזכרו בסיטואציה בה הפעלתם אותם או חוויתם זאת ושתפו ברגשות, במחשבות, בהתלבטויות, בהזדמנויות שחוויתם לפני, תוך כדי או אחרי החוויה

הגדרת זמן לליווי והדרכת הלומדים
(לדוגמא:
לכתיבת עבודת חקר,
להתנסות במילוי תפקיד)

מיקוד הנושא הנלמד
בתקופה מרוכזת
(לדוגמא:
מיקוד בסמסטר, בשבוע
מרוכז, בימי מיקוד)

גמישות בזמן יחידות
ההוראה
(לדוגמא:
חלוקת יחידה ל-30 דקות,
צירוף יחידות ל-90 דקות)

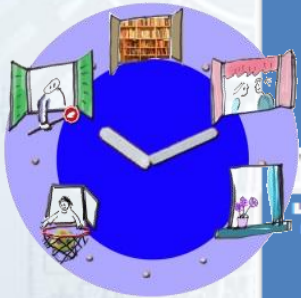
הקצאה דיפרנציאלית של שעות
(לדוגמא:
לקבוצות למידה
ולכיתות/יחידים)

זמן לפעילות חופשית
(לדוגמא:
פעילות במשחקה, בספרייה,
במעבדה, במחשב במהלך יום
הלימודים ולאחריו)

פגישות אישיות מלב אל לב:
מורה-תלמיד
(לדוגמא:
לשיחה, להיוועצות
שהמורה או הלומד יזם)

להרחבה באמצעות חוברת: "סביבות למידה לקידום למידה משמעותית ותפקודי לומד", משרה"ח

להרחבה באמצעות חוברת: "פדגוגיה חדשנית או פדגוגיה איכותית בסביבת למידה חדשנית", משרה"ח

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על ארגון לומדים – באמצעות התבוננות במערכת

- ארגון הלומדים יאפשר יצירת מבנים לימודיים גמישים הפועלים בהרכבים שונים והמזמנים ללומדים מגוון אינטראקציות תוך ניידות מקבוצה לקבוצה בהתאם למשימה, למטרות, לצורכי הלומד וכו'.
- התבוננו במגוון הקבוצות בהן הומלץ לשבץ את אחד הלומדים. דונו ברווחים ובאתגרים ברמת מורה וברמת לומד.

מעורבות חברתית	מדעים	אנגלית	עברית	מתמטיקה	התחום ההמלצה
העדפות הלומד בתחום	מטרות שהוגדרו בכיתה	צורך שעלה במיפוי	סגנון הלמידה שזוהה	יכולות שזוהו בחלופות בהערכה	לאור
וועדת אירועים	קבוצת חקר מזג האוויר	חיזוק נושא הזמנים	קבוצת כתיבת יצירתית	קבוצת מצוינות דו גילאית	הומלץ להציע ללומד

להרחבה באמצעות חוברת: ["גמישות פדגוגית - פנים רבות לה"](#), מינהל פדגוגי, משרה"ח

להרחבה באמצעות מאמר: ["לשנות את כללי המשחק - ארגון גמיש של ההוראה והלמידה"](#)

הילה ארזי-חטאב, אבני ראשה

מסע לבירור תפיסות עולם בדגש על קהילות למידה – באמצעות מיפוי

- להתפתחות המקצועית במסגרת קהילות למידה חשיבות בה. מפו את קהילות הלמידה בהן אתם שותפים.
- דונו בחשיבות שבשיתוף בלמידה וביישום ותכננו כיצד תשתפו זה את זה בידע, בכלים, ברעיונות ובהתלבטויות.

אחר...	קהילה וירטואלית	קהילה חוץ בית ספרית	קהילה בית ספרית
הנושא:	הנושא:	הנושא:	הנושא:
השותפים:	השותפים:	השותפים:	השותפים:
דרכי שיתוף בלמידה וביישום:	דרכי שיתוף בלמידה וביישום:	דרכי שיתוף בלמידה וביישום:	דרכי שיתוף בלמידה וביישום:

[להרחבה באמצעות חוברת: ניהול הידע בבית הספר או ניהול בית הספר כארגון לומד](#), חינוך יסודי, משרה"ח

[להרחבה באמצעות חוברת: עבודת צוות](#), אגף א', חינוך יסודי, משרד החינוך

[להרחבה באמצעות מאמר: "קהילות מורים לומדות \(PLC\)"](#), היזמה למחקר יישומי בחינוך

[להרחבה באמצעות מאמר: "בית הספר כארגון לומד"](#), מנוחה בירנבוים

[להרחבה באמצעות סרטון: "תכנית החלוץ החינוכי לפיתוח מנהיגות חינוכית"](#), המכון לחינוך דמוקרטי

פרק 7 – ערוץ ב' מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא
ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

ערוץ ב1. ניהול מרחבי הלמידה

ערוץ ב2. מרכיבי מרחב הלמידה

ערוץ ב3. ניהול משאב הזמן

ערוץ ב4. ארגון קבוצות לומדים

ערוץ ב5. ניהול קהילת למידה

מפגש עם מקורות מידע - בדגש על ניהול מרחבי הלמידה

- "מרחב למידה משקף את הרעיון כי הלמידה מתרחשת בכל מקום, בכל עת ועל ידי כל אחד" (סלומון).
- ציינו על-גבי פתקיות את כל מרחבי הלמידה בהם אתם פועלים במוסד החינוכי (כגון: בכיתה, בספרייה ובמרכז המשאבים, בחדר המדעים, באולם הספורט ובחצר) ומחוצה לו (כגון: באתרי טבע, במוסדות, בארגונים, במרכזי מסחר, בתעשייה, בספרייה ובמוזיאון); התייחסו למרחב הדיגיטאלי בו אתם פועלים (כגון: במפגש עם מקורות שונים ומגוונים, בשימוש באמצעי מדיה, ביצירה ובעיבוד של טקסטים בעלי ייצוג מגוון).
- בחנו באיזו מידה כל אחד ממרחבי הלמידה שציינתם מזמן התנסויות מגוונות ומאתגרות? מאפשר בחירה בין משימות פעילויות של חקר וגילוי? מזמן פיתוח תפקודי לומד? מעורר עניין? נותן מענה לסקרנות וליצירתיות? מאפשר חשיבה ביקורתית ופרשנות אישית? מזמן משחק? מערב את הלומדים באינטראקציות חברתיות התורמות לתקשורת הבין-אישית ולהבניית חברת לומדים אכפתית ומעורבת?
- שוחחו: מה מאפיין את סך כל מרחבי הלמידה שלכם?
- מה תרצו ללמוד על מנת לשמר, לשפר, לשנות, בעקבות השיחה שקיימתם? כיצד תבצעו זאת?
- **להרחבה באמצעות סרטון:** ["סביבות למידה"](#), משרד החינוך
- **להרחבה באמצעות מאמר:** ["מוטיבציה ללמידה וסביבה חוץ כיתתית"](#), ניר אוריון
- **להרחבה באמצעות סרטון:** ["הבוסתן-מרחב למידה חוץ- כיתתי"](#), "חווה ואדם" המרכז הרב-תחומי לאקולוגיה
- **להרחבה באמצעות מאמר:** "מרחבי למידה עירוניים", תמיר גבאי
- **להרחבה באמצעות בסרטון:** ["עיר חינוך: הסיפור של אדם ודניאלה"](#), המכון לחינוך דמוקרטי

מפגש עם מקורות מידע - בדגש על מרכיבי מרחב הלמידה

- הגדרה: "מרחב למידה כולל את מערכת היחסים בין האנשים, התהליכים והתכנים במרחב. מערכת מורכבת המשקפת את מציאות החיים: דילמות, בעיות, רעיונות, עקרונות ומושגים המהווים מרכיבים מהותיים" (לוי, 1999)
- התרשים שלפניכם מציין את 4 המרכיבים של המרחב הלימודי המשלימים זה את זה והמקדמים למידה.
- צלמו מרחבי למידה שבהם אתם פועלים ובחנו את קיומם של המרכיבים ואת אופי הקשרים ביניהם.

[להרחבה באמצעות חוברת: "התאמת סדירויות ביה"ס לתהליך שינוי פדגוגי"](#)

סני כרמלי, המכון לחינוך דמוקרטי

מפגש עם מקורות מידע - בדגש על ניהול משאב הזמן

- מערכת שעות שבה ארגון זמן גמיש ביחס ללומדים, לנושא, לצוות ההוראה ולזמן מורה-תלמיד מייצרת למידה משמעותית

ביחס לנושא:

יצירת אורך זמן המאפשר ללמוד את הנושא לעומק תוך מעורבות הלומדים

ביחס ללומדים:

יצירת הזדמנויות לאינטראקציות מגוונות בנושאים שונים

ניהול משאב הזמן

ביחס לצוות ההוראה:

יצירת זמנים מוגדרים לשיתופי פעולה, להדרכה, לליווי ולהיוועצות

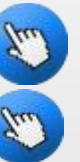
ביחס למורה-תלמיד:

יצירת זמנים מוגדרים לשיח, לבחירה, לחקר, לכתיבת עבודות ולהתנסות חברתית

- התבוננו במערכת השעות שלכם וסמנו זמנים בהם קיים מן גמיש ביחס ללומדים, לנושא, לצוות ההוראה ולמורה-תלמיד ודונו בתמונת המצב שקיבלתם. מה משמעותה עבורכם?

להרחבה באמצעות מאמר: ["סביבת למידה המטפחת הכוונה עצמית"](#), הלנה קימרון, בהבנייה מתמדת

להרחבה באמצעות מאמר: ["סדירויות ארגוניות והתנהגותיות"](#), סימור ב' סרסון

מפגש עם מקורות מידע - בדגש על ארגון קבוצות הלומדים

- התבוננו בדוגמאות המתארות הרכבים שונים לארגון לומדים.
- ציינו את תרומתם לתהליך הלמידה המשמעותית.

- להרחבה באמצעות חוברת: "[למידה בקבוצות קטנות](#)", מאיה בזז שוורץ, יפה בניה
- להרחבה באמצעות חוברת: "[תלקיט בחירה ואוטונומיה](#)", אגף א' חינוך על יסודי, משרה"ח
- להרחבה באמצעות תלקיט: "[כלים יישומיים בחט"ע](#)", אגף א' חינוך על יסודי, משרה"ח

מפגש עם מקורות מידע - בדגש על קהילות למידה מקצועיות

התבוננו בערכה "צא ולמד", תדהר גוטמן (מכון אבני ראשה) המציגה כלי להתבוננות בתהליכי הוראה-למידה. ההתבוננות נעשית באמצעות 'הליכת למידה' - סדרת ביקורים תכופים, קצרים וממוקדים בזירות.

מה אפשר לצאת וללמוד?	מי השותפים להליכה הלימודית?
שיח מתמטי	רכז ממתמטיקה, רכז פדגוגי, מורים מקצועיים, מנהל
שפמה מדוברת באנגלית	רכז אנגלית, רכז פדגוגי, מורים מקצועיים, מנהל
חקר במעבדה	רכז מדעים, רכז פדגוגי, מורים מקצועיים, מנהל
הפסקות	רכז חברתי, יועץ, סגן מנהל מחנכים, רכז פדגוגי, מנהל
שיעור חינוך/חברה/ כשורי חיים/מפתח הל"ב	רכז חברתי, יועץ, מחנכים, רכז פדגוגי, מנהל

מה אפשר לצאת וללמוד?	מי השותפים להליכה הלימודית?
שיח כיתתי	רכז מקצוע, רכז פדגוגי, מחנכים, מנהל
מעורבות תלמידים	רכז מקצוע, רכז פדגוגי, מחנכים, תלמידים, מנהל
התנהלות תפילה	רכז חברתי, רב, סגן מנהל מחנכים, מנהל
שימוש בסביבה מתוקשבת	רכז תקשוב, מורים מקצועיים מחנכים, תלמידים, מנהל
קידום כתיבה בשיעורי שפה	רכז שפה, מורים מקצועיים, רכז פדגוגי, מנהל

להרחבה באמצעות סרט: "קידום ההוראה באמצעות תצפיות הוראה ושיח פדגוגי", ד"ר קובי גוטרמן, מכללת הקיבוצים

להרחבה באמצעות סרט: "אמא מחליפה", פיתוח מקצועי, מחוז צפון, משרה"ח

להרחבה באמצעות חוברת: "כלים שלובים-כלים ניהוליים", אגף א' חינוך על יסודי, משרה"ח

פרק 7 – ערוץ ג' מפגש עם מרצים אורחים

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1 - איך ללמוד? מטעויות - דיאנה לאופנברג
[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2 – על חמישה דברים מסוכנים לילדים - גבר טולי
[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3 - החיים בעכשיו הדיגיטלי - אבהא דווסאר
[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – דיאנה לאופנברג

שם ההרצאה:
איך ללמוד?

תקציר ההרצאה:

דיאנה לאופנברג מציגה בהרצאתה את המעבר מבית הספר שבו היה צריך להקנות ידע לבית הספר העכשווי שבו הידע זמין. היא מדגימה כמה חשוב להאמין בילדים, לזמן להם למידה חווייתית, להעצים את קולם, לאפשר להם לשוחח, לבחון, להעריך ולהזמין אותם להתנסות וגם לטעות תוך כדי שיח על התהליך.

לצפייה:

להרצאתה של דיאנה לאופנברג במסגרת "טד" - [איך ללמוד? מטעויות](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – גבר טולי

שם ההרצאה:

בית ספר ליצירתיות

תקציר ההרצאה:

גבר משתף את הצופים ביוזמה ייחודית שלו: מחנה קיץ שמפגיש את הצעירים עם שפע של חומרי יצירה, כלי עבודה אמתיים (גם חשמליים) במרחב. המשתתפים מתנסים בתיקון-שיפוץ-בניה הנעשים בצורה של אלתור לא-מקצועי, ברוח של ניסוי וטעייה תוך חופש ליצור והמון זמן פנוי. כל ילד או קבוצת ילדים בוחרים פרויקט ומתחילים לעבוד עליו החל משלב התכנון דרך בניה, עיצוב ותיקון וכלה בהצגה בפני שאר הקבוצה. זה יכול להיות פרויקט אומנותי או הנדסי/טכנולוגי – הילדים מחליטים על הכול. הם יכולים להיעזר במדריכים אם הם רוצים, שכן תפקיד המבוגרים במחנה הוא לסייע ולא ללמד. מותר לטעות, מותר "להיכשל" שכן הם נמצאים באקלים שמעודד אותם לנסות שוב ושוב ולראות בטעות מנוף לצמיחה, שכלול ולמידה.

לצפייה:

להרצאתו של גבר טולי במסגרת "טד" – [בית ספר ליצירתיות](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – אבהא דווסאר

שם ההרצאה:

החיים בעכשיו הדיגיטלי

תקציר ההרצאה:

אבהא דווסאר מספרת בהרצאתה על החוויה של מגורים במנהטן המואפלת של אחרי ההוריקן "סנדי". פתאום מצאה שהיא ואחרים כמותה "משנוררים" חשמל כדי להיות מחוברים, ואז היא הבינה כי החיבור למחשב, לטלפון הנייד ולמכשירים נוספים הפכו להיות חלק מהזהות שלנו.

כסופרת היא בודקת אם חיינו בהווה נעשו כה מקובעים בגלל הדחף להיות מחוברים דיגיטלית, עד כי אנו מחמיצים את מה שמתרחש במציאות היום-יומית שלנו.

לצפייה:

 [להרצאתה של אבהא דווסאר במסגרת "טד" – החיים בעכשיו הדיגיטלי](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

פרק 7 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

בי"ס כרמים במחוז ירושלים אופקים
בי"ס עוזי חיטמן במחוז מרכז מסע מסביב לעולם
בי"ס עין נקובא במחוז ירושלים שילוב מדעים, סביבה ואח"ב
בי"ס קהילתי ב' חורפיש במחוז צפון סביבה מתקשבת
בי"ס רבין במחוז מרכז למידה מבוססת פרויקטים

בי"ס הגליל במחוז תל-אביב מענים פרטניים
בי"ס המגינים במחוז צפון זמן קסם
בי"ס חדיג'ה במחוז חיפה חממות חשיבה
בי"ס הר אדר במחוז ירושלים מרחב למידה גמיש
בי"ס יסודי א' מג'דל שמש בצפון סביבות למידה חוץ כיתתיות

בי"ס אהוד במחוז חיפה למידה במרחב ויזואלי
בי"ס אהוד מנור במחוז תל-אביב הכיתה הגמישה
בי"ס אלונים במחוז דרום קהילות עשייה
בי"ס אמירים במחוז חיפה למידה חוץ כיתתית
בי"ס ארבל במחוז צפון למידה שיתופית באנגלית

שוחחו:

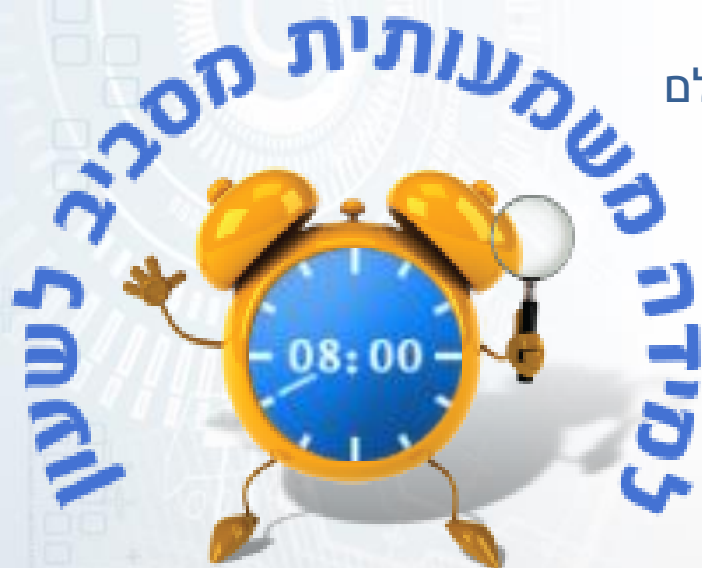
מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?

להרחבה: [לחומרים נוספים במסגרת המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית](#)

פרק 8. תרבות ואקלים בית-ספרי

[לריכוז הקישורים להרחבה](#)

ערוץ א': מסע לבירור תפיסות עולם
משתפים בשאלות, בהתנסויות לצורך בירור תפיסות עולם

ערוץ ב': מסע באמצעות מקורות מידע
דנים בהיבטים השונים של הנושא

ערוץ ג': מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם
מקשיבים לניסיונם של מרצים אורחים בעולם

ערוץ ד': מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ
צופים במודלים מצולמים המדגימים למידה משמעותית

"מורה משפיע לדורות, לעולם לא ידע
עד היכן השפעתו מגעת" (הנרי ברוקס אדאמס)

פרק 8 - תרבות ואקלים בית ספרי

מסע לבירור תפיסות עולם - כללי

הנכם מוזמנים לשתף בשאלות, במחשבות ובהתנסויות.
לפניכם נקודות מוצא שונות לבירור תפיסת העולם בנושא.

ערוץ א1. בירור באמצעות שאלות מנחות

ערוץ א2. בירור באמצעות תרשים

ערוץ א3. בירור באמצעות היגדים

ערוץ א4. בירור באמצעות חלום

ערוץ א5. בירור באמצעות מיון

ערוץ א6. בירור באמצעות כתבה

בירור תפיסות עולם בדגש על סטנדרטים בתרבות ואקלים בית ספרי-באמצעות שאלות

התבוננו במסמך: סטנדרטים ליצירה, לניהול ולבקרה של תרבות ואקלים בית ספרי, משרה"ח

סטנדרטים בתרבות ואקלים בית-ספרי

שאלות מנחות לשיח ניהולי בנושא יישום הסטנדרטים:

- מה תרומתם של סטנדרטים בתרבות ואקלים בית ספרי בכלל ועבורכם בפרט?
- מהן החוזקות שלכם ביחס לסטנדרטים בכלל וביחס לכל אחד מהסטנדרטים בפרט?
- מהם הסיכונים שאתם צופים ביחס למימוש הסטנדרטים?
- היכן אתם נמצאים על פני הרצף לגבי כל אחד מהסטנדרטים?
- לאן תרצו להתקדם לגבי כל אחד מהסטנדרטים?
- מה נדרש מכם כדי ליישם את הסטנדרטים? (ברמת התפיסה, הצוות, תהליך ההוראה-למידה-הערכה, המרחבים, השותפות החינוכית ועוד)

להרחבה באמצעות הרצאה: "שיעור קצר בניהול סיכונים", מכון אבני ראשה

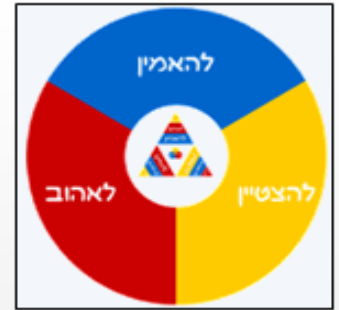
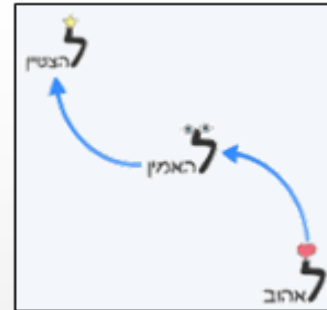
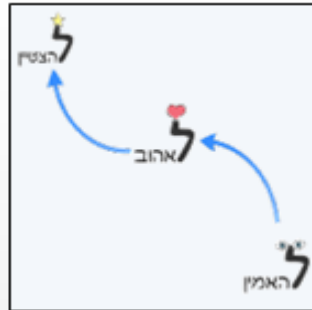
להרחבה באמצעות חוברת: לקראת חינוך מיטבי בגן הילדים: הצעות לגננות, היזמה למחקר יישומי בחינוך

להרחבה באמצעות חוברת: ניהול שונות, מתן מענה לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, חינוך יסודי, משרה"ח

בירור תפיסות עולם בדגש על מרכיבי המסר "להאמין, לאהוב, להצטיין"- תרשים

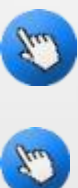
- על מנת לקדם למידה משמעותית חשוב "להאמין", "לאהוב" ולאפשר ללומד ולמלמד "להצטיין"
"כשמסתכלים באמת בצד הטוב של כל אחד ואחד, מתאהב האדם על הבריות בחיבה פנימית ואיננו צריך להזדקק לשום אבק של חנופה." (הרב קוק)
- "מצוינות היא מצב שבו אדם שואף לעשות את הטוב ביותר שהוא מסוגל לעשות, בדרך הטובה ביותר, ממוטיבציה פנימית ומתפיסה ערכית כדי להגיע לביצועים איכותיים." (ירדן בן חורין)
- "הדברים הטובים והיפים ביותר בעולם אינם נראים או נשמעים. אפשר להרגיש אותם רק דרך הלב." (הלן קלר)
- התבוננו בתרשים וציינו מהן הזיקות בין המרכיבים השונים של המסר "להאמין, לאהוב, להצטיין" (האם מדובר בסיבה ותוצאה? האם ניתן לדבר על מרכיב מרכזי המכיל את שאר המרכיבים?)

• שתפו במצב בו מימוש המסר "להאמין, לאהוב, להצטיין" קידם את הלמידה. תארו כיצד?

• **להרחבה באמצעות סרטון:** "מורים מצויינים חושפים את הסודות של הוראה איכותית" - איציק גוילי, קרן טראמפ

• **להרחבה באמצעות מאמר:** "יחסי גומלין מורה-תלמיד", היזמה למחקר יישומי בחינוך

בירור תפיסות עולם בדגש על פיתוח תחושת מסוגלות – באמצעות היגדים

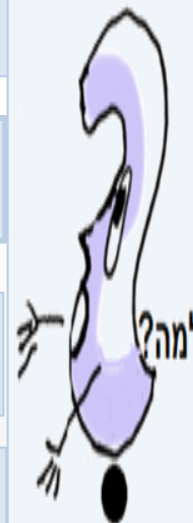
- תחושת מסוגלות עצמית מתייחסת לאמונה ביכולות להתמודד עם אתגר או לבצע משימה ותורמת לתהליך הלמידה. למוסד החינוכי תפקיד חשוב ומכריע בפיתוח תחושת המסוגלות העצמית בקרב הלומדים והמלמדים.
- קראו את ההיגדים הבאים (מתוך: [פסיפס](#)) ושתפו בשאלות, במחשבות ובתובנות לגבי תפקידכם בפיתוח תחושת המסוגלות בקרב הלומדים והמלמדים כאחד.

אנשים מפתחים מסוגלות עצמית מתוך הסקת מסקנות מביצועים שלהם עצמם, מביצועים של אנשים הדומים להם ומתוך אקלים מעודד ומשוב מקדם מאחרים.

אנשים בעלי תחושת מסוגלות גבוהה עוסקים בלמידה מתוך רצון רב יותר, עובדים קשה יותר, מתמידים יותר כשהם נתקלים בקושי ומגיעים להישגים גבוהים יותר.

תחושת מסוגלות משפיעה על המחשבות, על הרגשות, על המעשים ועל המוטיבציה של המלמד והלומד כאחד.

מחקרים מלמדים כי פיתוח תחושת מסוגלות בנוגע לתחום הנלמד נמצאה מקדמת אף יותר מהקניית מיומנויות לניהול הקושי עמו מתמודד האדם.

להרחבה באמצעות חוברת: "[פסיפס - מתווה לשכלול ידע פסיכו פדגוגי ויישומי](#)", אגף א' שפ"י, משרה"ח

בירור תפיסות עולם בדגש על פיתוח יוזמות מורים – באמצעות חלום

- למורים יזמים תרומה רבה ביכולת לחולל שינוי משמעותי בשדה החינוך. הם מייצרים מעבדת חינוך אמינה, מקצועית, העונה על הצרכים שזיהו בשטח, לוקחים אחריות על התהליך ומכניסים את השינויים הנדרשים תוך כדי תנועה. (מתוך הרצאה: "מורה כיזם", טלי יריב משעל, מנהלת קרן ברכה בכנס יוזמות חינוכית)

- יוזמים:
- שתפו ביוזמה שהייתם רוצים לממש? על איזה צורך היא עונה?
- מה/מי עשוי לסייע לכם לגבש את היוזמה? למה אתם זקוקים כדי ליישם אותה?
- תכננו מה תעשו לשם כך?

להרחבה באמצעות סרטונים: דוגמאות ליוזמות מורים בעידוד הקרן ליוזמות חינוכיות

[מתמטיטופ](#) - בבי"ס השחף בגבעת אולגה

[ציפורים בחצר הבית](#) - בבי"ס טאהא חוסיין בערערה

[כשאומנות וסביבה נפגשים](#) - בגן מילו"א בשכונת עיר גנים, בירושלים

[אור ירוק - הוראה שיתופית באנגלית](#) - בבי"ס אלמנארה בעכו

[פינת החי](#) - בבי"ס א.ד. גורדון בבת-ים

[חממה אקולוגית](#) - בבי"ס מכין אחמד סאמח לבנים בירושלים

[חקר החלל והאסטרונומיה](#) - בחט"ב סלאם במעלה עירון

להרחבה באמצעות רב שיח: [יוזמים במערכת החינוך](#), כנס יוזמות, הקרן לעידוד יוזמות חינוכיות

בירור תפיסות עולם בדגש על משוב בשיח – באמצעות מיון

- מחקרים עדכניים בתחום ההוראה והלמידה מראים כי המשוב הניתן לתלמיד על עבודתו ולמידתו (בכתב ובעל פה) הוא המשתנה בעל ההשפעה הרבה ביותר על הישגיו אף יותר מידע קודם של התלמיד, מהמוטיבציה שלו ומהאקלים הכיתתי, ויותר מאיכות השאלות שהמורה שואל (ראו חוברת: "[משוב בשיח הכיתה](#)", מאיה בוזו-שוורץ, מכון אבני ראשה)
- קראו את ההיגדים הבאים, שוחחו על משמעות כל אחד מהם ביחס לתרבות ולאקלים הבית-ספרי.
- ציינו האם מדובר ב:שוב מקדם או במשוב שאינו מקדם
- הוסיפו היגדים משלכם ותכננו מה תעשו עם הדברים.

יוצר אתגור קוגניטיבי
על ידי בקשה לנימוק

משלב מדברי
התלמידים בדיון

מאריך חילופי דברים
עם תלמיד יחיד

מקשר בין הרעיונות
של מספר תלמידים

מתייחס להיבט
שולי במשימה

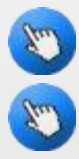
מתעלם מטעויות
או אינו מתמודד עמן

מבקש מהתלמידים להציג רעיון חדש
ולא להתייחס לרעיון שהוצג

מבקש להסביר,
לפרט, לבסס

עובר מתלמיד לתלמיד במהירות
כדי לשמוע מקסימום תלמידים

להרחבה באמצעות סרטון: "[ניהול שיעור יעיל ולא יעיל](#)", מינהל עובדי הוראה במשרה"ח ואוניב' בר אילן
וכן באמצעות סרטון: "[מתן משוב יעיל ולא יעיל](#)", מינהל עובדי הוראה במשרה"ח ואוניב' בר אילן

בירור תפיסות עולם בדגש על החינוך בפינלנד – באמצעות כתבה

צפו בכתבה "[החינוך בפינלנד](#)", תכנית "המקור" בערוץ 10

ציינו הזדמנויות ואתגרים שהכתבה עוררה בכם, שתפו במה שתרצו ליישם ותכננו כיצד.

להרחבה באמצעות הרצאה: "[עידן ההעצמה האישית: לתת את הכח בידי האנשים](#)",

רועי צזנה, אוניברסיטת תל אביב, מכון אבני ראשה

פרק 8 – ערוץ ב' מסע באמצעות מקורות מידע

הנכם מוזמנים לבחון קטעי מידע מגוונים בנושא
ולדון בהיבטים השונים הנגזרים מהם.

ערוץ ב1. מודל הסקו"פ (סקר קוהרנטיות פנימית)

ערוץ ב2. מודל תמ"ה (תמונת מצב של תהליכי הוראה למידה)

ערוץ ב3. משמעות המסר "להאמין, לאהוב, להצטיין"

ערוץ ב4. הצרכים הבסיסיים ע"פ תיאוריית הכוונה בלמידה

ערוץ ב5. "האחר הוא אני"

ערוץ ב6. תפיסת ההכלה

מפגש עם מקורות מידע – מודל הסקו"פ

- הסקו"פ (סקר קוהרנטיות פנימית) נועד לסייע למנהל בית הספר ולצוותו להעריך את אופן ההתנהלות של תהליכי ההוראה והלמידה בבית הספר. (מתוך: [סקו"פ, מכון אבני ראשה](#))
- הסקו"פ נשען על תאוריה של שינוי בית ספרי שפיתחו פרופ' ריצ'רד אלמור וד"ר מישל פורמן מאוניברסיטת הרווארד ומתייחס ל-4 ממדים המשפיעים על איכות ההוראה והלמידה בו ותורמים לשיפור הישגי הלומדים

הממדים המשפיעים על איכות ההוראה למידה

מתוך:

[מדריך למנהל להעברת סקו"פ](#)

ערן ברק-מדינה, מכון אבני ראשה

המנהיגות בבית הספר נתפסת מחוללת את תהליך השיפור הפדגוגי הבית ספרי באמצעות עיצוב מנגנוני ותהליכים מכווני הוראה ולמידה בבית הספר ואלה משפיעים על תפיסת המסוגלות של אנשי הצוות להצליח במעשה ההוראה והלמידה. **היכנסו לשאלון סקו"פ** ובדקו את תמונת המצב שלכם ביחס לממדים הנ"ל. תכננו מה תעשו עם הממצאים.

להרחבה ראו חוברת: [מדריך למנהל להעברת סקו"פ](#) (סקר קוהרנטיות פנימית) אבחון התשתית הארגונית לשיפור ההוראה והלמידה בביה"ס, ערן ברק-מדינה, מכון אבני ראשה

מפגש עם מקורות מידע – מודל תמ"ה

- התמ"ה מהווה כלי מיפוי פדגוגי בית-ספרי המאפשר לזהות את תמונת מצב של הפרקטיקות הרווחות בפדגוגיה של בית הספר ושל התהליכים הניהוליים המעצבים אותה. (מתוך: [תמ"ה, מכון אבני ראשה](#))
- הכלי מאפשר לבחון 4 רכיבים: שיעורים כיתתיים, ישיבות צוות מורים, עמדות ותפיסות של מורים לגבי עבודתם הפדגוגית ועמדות ותפיסות של תלמידים לגבי תהליכי ההוראה והלמידה, ולנהל שיח מקדם בעקבות תמונת המצב הבית ספרית המתקבלת ביחס לתופעות שונות כמו:

רכיב ישיבות צוות מורים:

מערך השאלות בוחן מרכיבים כמו:

התכנים הנלמדים במפגשים (עולמות התוכן והדידקטיקה), שיתוף הצוות (ברעיונות, בהצגת מקרים, בשיתוף בהצלחות, בהצגת דילמות), שיחה על תחושות ורגשות, דיון בסוגיות של זמן והתארגנות.

התוצאות מציגות תמונת מצב ביחס לתופעות כמו:

תוכן השיח במפגשים, הדידקטיקה, שיתוף ושותפות הצוות, פיתוח רמת ההוראה, כלים לניהול זמן והתארגנות.

רכיב שיעורים כיתתיים:

מערך השאלות בוחן מרכיבים כמו:

השיעור מתחיל/מסתיים בזמן, השיעור כולל מטלות ללמידה עצמית/קבוצתית, סוג השאלות הנשאלות, אופי השיח המתנהל, סוג המטלות, האופן בו מתבקשים הלומדים להציגן, סוג המשוב הניתן.

התוצאות מציגות תמונת מצב ביחס לתופעות כמו:

אופן ניצול הזמן, מעורבות הלומד בתהליך הלמידה, מאפייני השיעור, חלופות בהערכה, איכות המשוב.

להיכרות עם הכלי: ראו חוברת "[תמ"ה](#)", כלי למיפוי תמונת מצב בית ספרית של תהליכי

הוראה ולמידה, מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות חוברת: "[צוות מנצח](#)", כלים ותאוריה, מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות חוברת: "[ניהול דיונים](#)", יוסי זמרי, מכון אבני ראשה

למידה משמעותית מסביב לשעון

מפגש עם מקורות מידע בדגש על המסר: "להאמין, לאהוב, להצטיין"

- אחד המסרים החשובים המקדמים למידה משמעותית הוא "להאמין, לאהוב, להצטיין".

על הצוות לחזק בלומדים את האמונה בעצמם, ביכולות ובכישורים שלהם ולטפח את ההבנה שביכולתם להשפיע על חייהם ועל חיי החברה.

על הצוות להפוך את המוסד החינוכי למקום אוהב, אכפתי הפועל בשותפות תלמידים-מורים-הורים כל יום, כל שעה, כל השנה.

על הצוות לאפשר לתלמידים למצות את היכולות, ללמוד להתגבר על קשיים, לחוות חוויית מצוינות בהיבט האקדמי, הרגשי, החברתי והערכי.

- שתפו בזיכרונות שידגימו את השפעת המסר "להאמין, לאהוב, להצטיין" עליכם כמלמדים או כלומדים.
- ציינו שאלות, מחשבות, הרהורים, תובנות שמתעוררים אצלכם בעקבות הזיכרונות ודונו במשמעותם כיום.

להרחבה באמצעות הרצאה: ["קוד הקשר - תלמידים מורים הורים"](#), בארי כץ, מכון אבני ראשה

להרחבה באמצעות סרטון: ["כרטיס ביקור"](#), הישיבה נווה שמואל באפרת

להרחבה באמצעות סרטון: ["יחסי מורה-תלמיד"](#), בית רוטנברג

מפגש עם מקורות מידע - בדגש על הצרכים הבסיסיים

• על-פי תיאוריית ההכוונה העצמית, במוקד התנהגותו של כל אדם עומדים שלושה צרכים בסיסיים:

סיפוק 3 הצרכים מוביל ל:

התמדה והשקעה במשימה
ולמעורבות חברתית עמוקה

- הידעת? **מחקרים מצביעים על כך:**
שמורים תומכי אוטונומיה - מעוררים בתלמידיהם יותר מוטיבציה פנימית, סקרנות ורצון באתגר. שמורים בעלי מוטיבציה גבוהה – מייצרים אקלים חברתי רגשי טוב יותר לצד אינטגרציה של ידע מקצועי, ידע דידיקטי, ידע בין אישי ותוך אישי
- שתפו במחשבות, בשאלות ובתובנות לגבי המשמעויות ביחס ללומד ולמלמד. מה תרצו לקדם? כיצד?

להרחבה באמצעות **חוברת: "פסיפס"** – מתווה לשכלול ידע פסיכו פדגוגי ויישומי, משרה"ח
להרחבה באמצעות **חוברת: מוטיבציה של המורים בעבודתם - כיצד?** חינוך יסודי, משרה"ח

מפגש עם מקורות מידע – "האחר הוא אני"

- למהלך הערכי "האחר הוא אני" תרומה חשובה בעיצוב דמותם של היחידים והחברה.

"...המהלך הערכי "האחר הוא אני" משקף עמדה ערכית-מוסרית של מערכת החינוך; אמונה בכושרו של החינוך לעצב לחיוב את דמותם של היחידים ושל החברה, אמונה שמערכת החינוך מסוגלת להוביל שיח אחר בחברה הישראלית, שיח דמוקרטי ערכי, המכבד את האחר ודואג לחלשים בחברה על יסוד המורשת הדתית והתרבותית של כל המגזרים, מתוך שוויון ותובנה שעל-פיה משתייך הפרט בסיטואציה מסוימת לקבוצת ה"דומים", ובסיטואציה אחרת הוא ה"שונה".

באמצעות המהלך הערכי 'האחר הוא אני' מבקשת מערכת החינוך ליצור שיח, המבוסס על הכרה, קבלה, הכלה, שיתוף וסימטריה במקום ניכור, זרות, בידול, דעות קדומות ויחסים היררכיים. זאת, תוך מגע אנושי, מסגרות חיים משותפים ודרכים להתמודדות עם סוגית השונות ועם המורכבות של הפסיפס האנושי בחברה הישראלית" [להרחבה: אתר "האחר הוא אני", משרה"ח](#)

- היזכרו במפגש שקיימתם ברמה האישית/הכיתתית/הבית ספרית/הקהילתית תוך קבלה, הכלה, שיתוף וסימטריה. תארו מה הרגשתם לפני המפגש, תוך כדי המפגש ולאחריו. מדוע?
- שתפו בחוויות ובתובנות אודות המפגשים שקיימתם וציינו מה תרצו לקדם? לחזק? לשמר? לשפר?
- חשבו: מה תוכלו לעשות כדי לקדם תפיסה זו בחיי היום-יום בגן, בכיתה, בביה"ס שלכם.

להרחבה באמצעות תערוכה וירטואלית: "[כסאות גלגלים מדברים](#)", מינהל פדגוגי, משרה"ח

מפגש עם מקורות מידע – תפיסת ההכלה

- ליישום תפיסת ההכלה השפעה רבה בתהליך הלמידה המשמעותית על הלומד ועל המלמד.

הכלה מוגדרת כיכולת רגשית לקבל ולשאת בתוכנו את רגשותיו של האחר, להיות אמפתיים וקשובים אליו, להזדהות איתו; לספק לו מרחב בטוח. היא מדגישה את חשיבות יכולתנו לזהות ולחוות את הרגשות המתעוררים אצלנו לצד הרגשות המתעוררים אצל הזולת כבסיס לתהליך ההכלה. רק כשאנו יכולים להרגיש את רגשותיו, אנו יכולים להתייחס, להתמסר ולהכיל אותו.

במערכת החינוך נקשרת ההכלה לשילוב, לסביבה מאפשרת ומטפחת. במשמעותה היישומית היא מתייחסת לשילוב הלומדים וקידומם בחינוך הרגיל תוך הרחבת יכולת הכלתם, מתן מענים מגוונים, התחשבות בצרכים המיוחדים שלהם ויצירת התנאים שיסייעו להם לממש את יכולתם בתחומים השונים. מדובר בהכלה של כלל הלומדים בתחום הלימודי, הרגשי, החברתי, ההתנהגותי, הפיזי, הכלכלי, המשפחתי ועוד תוך שיתוף גורמים מקצועיים. (מתוך ספר ההכלה – מינהל פדגוגי, משרה"ח)

- היזכרו בסיטואציה בה היה צורך להכיל אתכם, בשלב בו התמודדתם עם קושי חברתי, לימודי, כלכלי, משפחתי, בריאותי, אחר. ציינו מי היה שם בשבילכם? כיצד הוא הכיל אתכם? ומה זה חולל אצלכם? מדוע?
- היזכרו בסיטואציה בה אתם הכלתם מישהו אחר. מה אמרתם? מה עשיתם? מה חוויתם? מדוע?

להרחבת מדיניות משרה"ח בנושא ההכלה:

"ספר ההכלה" מינהל פדגוגי, משרה"ח (המציג סיפורי התמודדות עם קושי לצד כלים לבירור תפיסות עולם)

"אוגדן ההכלה" מינהל פדגוגי, משרה"ח (המציג את מדיניות ההכלה)

להרחבה באמצעות חוברת: "חינוך לכול - ולכל אחד במערכת החינוך בישראל", היזמה למחקר יישומי בחינוך

להרחבה באמצעות מאמר: "על מה משפיע המורה המשפיע?" ישעיהו תדמור

פרק 8 – ערוץ ג'

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם

הנכם מוזמנים להקשיב לניסיונם של מרצים במסגרת "טד".
המרצים משתפים במחשבות, ברעיונות ובתובנות בעקבות התנסותם.

ערוץ ג1 - למה אנחנו עושים את מה שאנחנו עושים? – טוני רובינס

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג2 - הסיפור שלי, מבת העולם התחתון למורה כוכבת – פרל ארדונדו

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג3 - העולם זקוק לכל מיני מוחות - טמפל גרנדין

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג4 - בתי ספר שלנו נכשלים. מספיק זה מספיק! - ג'פרי קנדה

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

ערוץ ג5 - מה המבוגרים יכולים ללמוד מהילדים? - אדורה סויטק

[לתקציר ההרצאה](#) [לצפייה בהרצאה](#)

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – טוני רונינס

שם ההרצאה:

למה אנחנו עושים את מה שאנחנו עושים?

תקציר ההרצאה:

טוני רונינס מציע שנעצור ונבדוק מהם הכוחות המניעים אותנו לעשות את מה שאנחנו עושים.

הוא שולל את הטענה שהמשאבים מעצבים את העשייה ומונה 6 צרכים אנושיים שמסבירים את מה שאנו עושים. 4 צרכים של האישיות: צורך בוודאות, צורך באי וודאות, צורך במשמעותיות וצורך בחיבור ואהבה ו-2 צרכים של הרוח: צורך בהגשמה עצמית וצורך בנתינה שהיא מעבר לעצמנו.

לצפייה:

להרצאתו של טוני רונינס במסגרת "טד" - למה אנחנו עושים את מה שאנחנו עושים?

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללימוד משמעותי

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – פרל ארדונדו

שם ההרצאה:

הסיפור שלי, מבת העולם התחתון למורה כוכבת

תקציר ההרצאה:

פרל ארדונדו מספרת בהרצאתה כי גדלה במזרח לוס אנג'לס כבת של חבר כנופייה רם מעלה שנכנס לכלא ויצא ממנו. הרבה מורים ויתרו עליה "כמישהי עם בעיות עם סמכות". עכשיו כשהיא מורה בעצמה, היא יוצרת סוג שונה של בית ספר ומספרת לתלמידים שלה את הסיפור שלה כך שיידעו שזה בסדר אם השיעורים זה לא הדבר הכי חשוב לדעתם.

לצפייה:

להרצאתה של פרל ארדונדו במסגרת "טד"
[הסיפור שלי, מבת העולם התחתון למורה כוכבת](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – טמפל גרנדין

שם ההרצאה:

העולם זקוק לכל מיני מוחות

תקציר ההרצאה:

טמפל גרנדין שאובחנה בילדותה כאוטיסטית, משוחחת על הדרך בה פועל מוחה, ומספרת על יכולתה "לחשוב בתמונות" שמסייעת לה לפתור בעיות שמוחות טיפוסיים מבחינה עצבית עלולים להחמיץ.

טענתה היא שהעולם זקוק לבני האדם שנמצאים בקצה האוטיסטי של הספקטרום: החושבים הוויזואליים, החושבים בתבניות, החושבים במלים, וגם כל מיני ילדים "חנונים" וחכמים.

לצפייה:

להרצאתה של טמפל גרנדין, במסגרת "טד" - [העולם זקוק לכל מיני מוחות](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?

מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?

תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – ג'פרי קנדה

שם ההרצאה:

בתי ספר שלנו נכשלים. מספיק זה מספיק!

תקציר ההרצאה:

ג'פרי קנדה, משורר צעיר, מחנך ואקטיביסט מבצע את הפואמה המרגשת שלו על החיים בחזית של התיכון. הוא מספר על "אוקיינוסי מתבגרים" שבאים לבית הספר "אבל לעולם לא לומדים לשחות", על "בנים שגדלו ללא אבות ומחקים גבריות". יפיה, לירי, מצמרר.

לצפייה:

[להרצאתו של ג'פרי קנדה, במסגרת "טד" – בתי ספר שלנו נכשלים. מספיק זה מספיק!](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?
האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

מסע באמצעות מרצים אורחים בעולם – אדורה סויטק

שם ההרצאה:

מה המבוגרים יכולים ללמוד מהילדים?

תקציר ההרצאה:

הילדה אדורה סויטק טוענת כי העולם צריך "חשיבה ילדותית": רעיונות נועזים, יצירתיות פרועה ובמיוחד התלהבות. היא מוסיפה ואומרת שיש להקשיב לחלומות הילדים, לאתגר אותם, לבטוח בהם, לצפות מהם, להתחשב ברצונותיהם, ללמוד מהם וגם ללמד אותם.

הילדים הם דור העתיד. הם אלה שיובילו את העולם קדימה.

לצפייה:

[להרצאתה של אדורה סויטק במסגרת "טד" מה המבוגרים יכולים ללמוד מהילדים?](#)

חשבו:

מה הרעיון שהוצג? מה הקשר שלו לפרק הנוכחי במסע?
מהם היתרונות של הרעיון שהוצג?

האם אתם מתחברים לרעיון? כיצד הייתם משכללים או משפרים אותו?
תכננו מה תרצו ותוכלו לעשות עם הדברים.

פרק 8 - ערוץ ד'

מסע באמצעות בתי"ס ברחבי הארץ

הנכם מוזמנים לצפות בדוגמאות ליישומים של בתי"ס במסגרת המסע הווירטואלי ברחבי הארץ.

פסגה חיפה במחוז חיפה פיתוח מקצועי
בי"ס קציר במחוז מרכז משוב מקדם - התעודה הראשונה
בי"ס רננים במחוז מרכז אורינות חזותית
בי"ס שחף במחוז חיפה הרא"ל
בי"ס תומר רחל במחוז ירושלים הליכה לימודית

בי"ס אשכולות במחוז מרכז אינטראקציה בין שונים
בי"ס המעפילים במחוז מרכז למידת עמיתים
בי"ס זבולון המר במחוז מרכז למידת עמיתים
בי"ס מי זיאדה במחוז צפון הערכה דיאלוגית ושיתוף תלמידים
בי"ס נופי הסלע במחוז ירושלים קהילה לומדת ומלמדת

שוחחו:

מה הרעיון המרכזי שהוצג במודל? במה הוא תורם לתהליך הלמידה המשמעותית?
מה במודל מצא חן בעיניכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?
מה במודל מאתגר אתכם במיוחד? מדוע? מה תרצו לחולל אצלכם ביחס לדברים שציננתם?

להרחבה: לחומרים נוספים במסגרת [המסע הווירטואלי ללימוד משמעותי](#)

ריכוז הקישורים במסע

שותפות חינוכית

התפיסה החינוכית

תהליכי הוראה-למידה-הערכה

למידה משמעותית

ניהול הלמידה

התפתחות אישית ומעורבות חברתית

תרבות ואקלים בית ספרי

דמות הלומד ותפקודיו

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 1: התפיסה החינוכית

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

נושא	סוג	מחבר	במסגרת
התפתחות בתי הספר בעבר ובעתיד	הרצאה	אמנון כרמון	עולם המחר
מדברים למידה	הרצאה	אנה ספרד, אוניברסיטת חיפה (בתוך: מכון אבני ראשה).	
המפתח להצלחה – נחישות?	הרצאה	אנגלה לי דוקוורט	טד
הצלחה היא מסע מתמשך	הרצאה	ריצ'ארד סנט ג'ון	טד
למחוץ את הפחד, ללמוד כל דבר	הרצאה	טים פריס	טד
משחק הוא חומר לימודי בתחפושת	מאמר	תמי יהושע וד"ר יחיאל פריש	מכללת שאנן, חיפה
לקרוא את ביה"ס מבעד משקפי המוטיבציה	מאמר	יורם הרפז	
חינוכאי שהקדים במעשה את ההלכות החינוכיות בנות זמננו	מאמר	יובל דרור	כתב העת "דור לדור"
לקרוא את ביה"ס מבעד משקפי המוטיבציה	מאמר	יורם הרפז	
אבני דרך ללמידה משמעותית	מסמך	אתר למידה משמעותית	ישראל עולה כיתה
חינוך כחוויה קיומית	סרטון	ישעיהו תדמור עם פרופ' אדיר אוניברסיטת חיפה	ישראל עולה כיתה
		כהן וד"ר אלון רז	
ישראל עולה כיתה - עוברים ללמידה משמעותית	סרטון	אתר למידה משמעותית	ישראל עולה כיתה
המשפטים שכל מורה רוצה לשמוע	סרטון	קרן טראמפ	
הוראה איכותית - דני עובדיה	סרטון	קרן טראמפ	
הוראה איכותית - קורינה פולינגר	סרטון	קרן טראמפ	
מורה עשה שינוי – מגוון השפעות	סרטון	חינוך ישראלי וקרן טראמפ	

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 1 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 1: התפיסה החינוכית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
סרטון	יאנוש קורצ'אק	סמיון וינוקור	פרויקט קולנוע
סרטון	חינוך לערכים או להישגיות	אפרת שטרן	הידברות
סרטון	מורים על מורים: מי הוא מורה טוב בעיניך?	קרן טראמפ	
סרטון	מענה לסגנונות למידה	בי"ס בן גוריון במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה רב תחומית	בי"ס בן צבי במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	מוזיאון מורשת יישובי	בי"ס הדרים במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	מפגש דיאלוגי	בי"ס התיכון החברתי במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	לימודי בחירה בקמפוס	בי"ס ידלין במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	תכנית עבודה שבועית מותאמת	בי"ס משגב במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	בי"ס משוחח	בי"ס נעמי שמר במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	מנהיגות ויזמות	בי"ס צאלון במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה מותאמת גיל והתפתחות	בי"ס צורים במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	קביעת מטרות לפרט ולקבוצה	בי"ס רימונים במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	הוראה איכותית	קרן טראמפ	
סרטון	מורים על מורים – מי הוא מורה טוב בעיניך	קרן טראמפ	
סרטון	מורים על מורים – זה מה שיצא ממך	קרן טראמפ	
סרטון	אמא'לה – תלמידים	קרן טראמפ	
שיר	דע לך		

[למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"](#)

[לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 1 במסע](#)

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 2: למידה משמעותית

במסגרת	מחבר	נושא	סוג
	יורם הרפז	פרסומים ארגמיים על חינוך	אתר
	מדור למידה משמעותית	לב לדעת	אתר
	אמנון כרמון	לחדש את החינוך	הרצאה
טד	קן רובינסון	איך לחמוק מ"עמק המוות" של החינוך	הרצאה
טד	אלי קאר-צ'למן	שילוב בנים בלמידה באמצעות משחקי מחשב	הרצאה
טד	בארי שוארץ	פרדוקס חופש הבחירה	הרצאה
טד	טיילר דה-וויט	היי, מורים למדעים תהפכו את זה לכיף	הרצאה
	משרה"ח	הלומד, המלמד ומה שביניהם	חוברת
משרד החינוך	אגף א', חינוך יסודי	פדגוגיה חדשנית או פדגוגיה בסביבה חדשנית?	חוברת
	היזמה לחקר יישומי בחינוך	חינוך לחברה של תרבות ודעת: תמורות במאה ה-21	חוברת
	גילה רוסו-צימט, יעל אביבי-דן, יצחק גילת	הקולאז' המטפורי ככלי מחקרי בשדה החינוך	מאמר
מופ"ת	סקירת מומחים	מיומנויות המאה ה-21	מאמר
האוניברסיטה העברית	גד יאיר	הרבה חוויות וגם קצת אתגרים	מאמר
	תמי יהושע ויחיאל פרישמן	שילוב משחק בלמידה, למידה בדרך חווייתית	מאמר
	פרנפס וינשטוק	חוויות למידה משמעותית	מאמר
הוועדה המייעצת לפורום למידה משמעותית	נמרוד אלוני במשרה"ח	הבניית התנסויות משמעותיות בחינוך ובלמידה"	מאמר
לב לדעת	אורית פרנפס ומשה וינשטוק	חוויות למידה משמעותיות – מה מקומן בחיינו?"	מאמר
משרד החינוך	ישראל עולה כיתה	אבני דרך ללמידה משמעותית	חוברת

למדור: ["מארחים ומתארחים בביתה" ס"ב "קליק"](#)

לצפייה ב: [מודלים המדגימים היבטים מפרק 2 במסע](#)

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – המשך פרק 2: למידה משמעותית

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
סרטון	מורה עשה שינוי – חשיבות שאילת שאלות	אהרון צ'חנובר	חינוך ישראלי וקרן טראמפ
סרטון	הוראה איכותית		קרן טראמפ
סרטון	מורה עשה שינוי – על אופן ההוראה-למידה	אבשלום קור	חינוך ישראלי וקרן טראמפ
סרטון	מורה עשה שינוי – משמעות המורה בעיני הלומד	אלון דומינס	חינוך ישראלי וקרן טראמפ
סרטון	רחוק ממך	נווה שמואל	לב לדעת
סרטון	מורה עשה שינוי – התייחסות ללומד כאדם	עביר עאבד	חינוך ישראלי וקרן טראמפ
פוסט	על חוויות של משמעות, על למידה וחינוך ועל מה שביניהם	פרנפס	חינוך ישראלי וקרן טראמפ
סרטון	למידה באמצעות משחק	בי"ס אבו קרינאת א' בדרום	המסע הווירטואלי
סרטון	טיפוח גוף ונפש בחממות	בי"ס אלחורש במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	הנעה והנאה במתמטיקה	בי"ס יסודי ה' אשראקה בצפון	המסע הווירטואלי
סרטון	סטודיו תורני	ישיבה תיכונית במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	בית מדרש ישראלי	בי"ס מור מטרו ווטס במרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	הנבחרת	בי"ס נורדאו במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	פסגות של חוויה וידע	בי"ס פסגות במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	לומדים מהחיים	בי"ס קפלן במחוז מרכז	המסע הווירטואלי

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 2 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 3: התפתחות אישית ומעורבות חברתית

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

נושא	מחבר	במסגרת	סוג
כדי להצליח עלינו ללמד ביצירתיות	אמנון כרמון	עולם המחר	הרצאה
סדנאות ושיתוף פעולה בחינוך	אמנון כרמון	עולם המחר	הרצאה
לחדש את החינוך	אמנון כרמון		הרצאה
מטרת החינוך וייעוד בית הספר	נמרוד אלוני	אבני ראשה	הרצאה
מטרות החינוך	אמנון כרמון	עולם המחר	הרצאה
למידה חברתית – אופנה חולפת?	שלי גורדון	מכללה למינהל	הרצאה
דוח האו"ם על מצב ההתנדבות בעולם: ערכים ישראלים	אונברסיטת ת"א		הרצאה
מודל הנבחרת-פדגוגיה חברתית	יעקב הכט	ערי חינוך	הרצאה
נבחרת פדגוגית	שולי לנדה "גאון הירדן"	ערי חינוך	הרצאה
רוצים לעזור למישהו? אז תשתקו ותקשיבו לו!	ארנסטו סירולי	טד	הרצאה
איך לבנות בעזרת טיט וקהילה?	דייבדו פרנסיס קירי	טד	הרצאה
מורה שמצמיח ירוק בדרום ברונקס	סטיבן ריץ	טד	הרצאה
מחברים אבל לבד?	שרי טרקל	טד	הרצאה
חידה של חוויה לעומת זיכרון	דניאל כהנמן	טד	הרצאה
מהי כיתת נבחרת	ערי חינוך		מאמר
מחויבות על-אישית וכמיהה לאושר בקרב מתבגרים	צפורה מגן, אונ' ת"א	מינהל חברה ונוער, משרה"ח	מאמר
חוסן נעורים-הטמעת אסטרטגיה יעילה למניעת התנהגויות סיכון ולקידום רווחתם של ילדים ובני נוער	יוסי הראל-פיש		מאמר
השפעת תכ"ל על פיתוח אחריות אישית ללמידה	אגף א' לחינוך יסודי	משרד החינוך	חוברת
אבני דרך ללמידה משמעותית	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך	מסמך

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 3 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים-המשך פרק 3: התפתחות אישית ומעורבות חברתית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
סרטון	תרומה לקהילה ומעורבות חברתית	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך
סרטון	מסר אחד לשינוי העולם	תנועת הערבות	
סרטון	תסתכלו עליי	ילדים יוצרים	ערוץ הילדים ומשרה"ח
סרטון	פרויקט מחויבות אישית	צוות הטלוויזיה הקהילתית	מעלה אדומים
סרטון	מנהיגות צעירה	בי"ס בר לב במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	תלמידים בתנועה ובתנועה	בי"ס בארי במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	מדריכי טיולים צעירים	בי"ס הר שכניה במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	שילוב ערכים בתחומי הדעת	בי"ס זיו במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	השביל המזמר	בי"ס מרחבים במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	חינוך לערכים - טקסטים מכווננים	בי"ס נאות לון ניסויי בדרום	המסע הווירטואלי
סרטון	תמי"ד-תלמידים מלמדים בדגניה	בי"ס עליזה ארבלי-דגניה במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	מד"ע	בי"ס עמית במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	לעשות הטוב והישר	בי"ס עוזיאל במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	שילוב ערכים בתחומי דעת	בי"ס רימלט תל-אביב	המסע הווירטואלי
שיר	אני ואתה נשנה את העולם	תנועת ישראלים מסמנים	
שיר	לתת את הנשמה ואת הלב	עפרה חזה	
תכנית	התפתחות אישית ומעורבות חברתית	משרה"ח	
תכנית	מעורבות חברתית ביסודי-תכנית	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	תפקיד לכל תלמיד ביסודי	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 3 במסע **למדור:** "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 4: דמות הלומד ותפקודיו

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
אתר	סוגי חשיבה ואסטרטגיות חשיבה	מאגר מת"ל במכללת קיי-באר שבע	
אתר	הקשבה	אתר לב לדעת	
אתר	האתר להורים ולאנשי מקצוע בגיל הרך	עדה בקר וליזי דוידי	
אתר	הפסיכולוגיה של האישיות: מסוגלות עמית	אורית כהן ודנה פרדימן	הספרייה של מט"ח
אתר	מאגר אסטרטגיות וכלי חשיבה	מכון ברנקו וייס	
אתר	סקירת ספרות	חינוך לחשיבה, אופק חדש	משרד החינוך
הרצאה	סיפורי הצלחה בלמידה משמעותית	מחוז חיפה	
הרצאה	ביצועי הבנה	יורם הרפז	
הרצאה	הוראת חשיבה	ענת זוהר	מכון אבני ראשה
הרצאה	משינון מידע לפיתוח החשיבה	ענת זוהר	אופק פדגוגי, משרד החינוך
הרצאה	ידע מטה אסטרטגי בהוראת חשיבה	עדי בן דוד	אופק פדגוגי, משרד החינוך
הרצאה	חינוך ילדים ובניה של ביטחון עצמי ומסוגלות עצמית	ריצ'ארד לאבוי	
הרצאה	חינוך ליצירתיות 1	קן רובינסון	טד
הרצאה	חינוך ליצירתיות 2	קן רובינסון	טד
הרצאה	איך לבנות את הביטחון היצירתי שלכם	דויד קלי	טד
הרצאה	הקדמה קצרה לבית ספר הסטודיו	ג'ף מולגן	טד
חוברת	חינוך ליצירתיות	מכון ברנקו וייס	
חוברת	חינוך ליצירתיות, חלק 2 למורה	מכון ברנקו וייס	
חוברת	חינוך ליצירתיות, חלק 1 למורה	מכון ברנקו וייס	
חוברת	חינוך ליצירתיות-כרטיסיות לתלמיד	מכון ברנקו וייס	
חוברת	חשיבה מסדר גבוה	מכון אבני ראשה	
חוברת	מעורבות תלמידים בשיח כיתתי	מכון אבני ראשה	
חוברת	חברות חושבים בגרות	מכון ברנקו וייס	
חוברת	חברות לימוד ועבודה לטיפוח החשיבה	מכון ברנקו וייס	

04:00

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – המשך פרק 4: דמות הלומד ותפקודיו

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
חוברת	פסיפס	אגף א', שפ"י וועדת היגוי	משרד החינוך
כלים	כלים להתבוננות בהתנהגויות הלומדים	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
מאמר	חינוך לערכים בעולם משתנה	עפרה ברנדס ורעות יששכר	
מאמר	להיות ישראלי וגם יהודי: חינוך חברתי והבניית הזהות	חגית הרטף	
מאמר	לימודים בינתחומיים בתחומי הרוח והחברה-דגמים ורעיונות	משה אילן	
מאמר	האינטליגנציות המרובות	גארדנר	מכון ברנקו וייס
מאמר	תיאוריית גרדנר	ספירלה	
מאמר	מנ"ה של חשיבה טובה	יורם הרפז	מאמר
מאמר	ביצועי הבנה	דויד פרקינס	מכון ברנקו וייס
מאמר	לקראת תכנון שיעור	מכון ברנקו וייס	
מאמר	חינוך לחשיבה ביקורתית	מכון ברנקו וייס	
מאמר	שאלית שאלות בכיתה	מאיה בוזו-שוורץ	מכון אבני ראשה
מאמר	מטה-קוגניציה בהוראה ובלמידה	מט"ר-מדע וטכנולוגיה	
מאמר	הכוונה עצמית בלמידה	מנוחה בירנבאום	
מאמר	אמנות ההקשבה	עודד בן מנחם	מכון אבני ראשה
מאמר	מוטיבציה - מה מורים צריכים לדעת?	קרול א' איימס	מכון ברנקו וייס
מאמר	טיפוח מוטיבציה פנימית ללמידה בביה"ס	אבי עשור	
מאמר	מוטיבציה-לחזק את הרצון ולהשיג מטרות	חלי ברק	אתר
מאמר	פיתוח תחושת מסוגלות	תמר קימל	
מסמך	אבני דרך ללמידה משמעותית	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך
ספר	טיפוח לומד בעל הכוונה עצמית	מכון מופ"ת	
ספר	חכמה בתנועה	קרלה הנפורד בהוצאת נורד	לב לדעת
סרטון	למידה משמעותית	גארדנר	big thinkers
סרטון	ביצועי הבנה	יורם הרפז	מכון אבני ראשה

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים - המשך פרק 4: דמות הלומד ותפקודיו

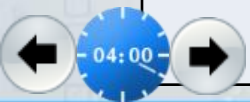

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
סרטון	רב שיח כיתתי	אנה ספרד, אוני' חיפה	אבני ראשה
סרטון	בגרות בלמידה מבוססת פרוייקטים	בליווי ערי חינוך	
סרטון	עבודת צוות	אתר בן הצילצולים	משרד החינוך
סרטון	לעשות הטוב והישר	בי"ס עוזיאל במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	שילוב ערכים בתחומי דעת	בי"ס רימלט תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	נותנים ומקבלים משוב	בי"ס ארלזורוב במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	קידום תפקודי בוגר במאה ה-21	בי"ס הגורן במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	תרבות הדיבור	בי"ס הוברמן במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה פורצת גבולות	בי"ס השחר במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	פיתוח לומד עצמאי מכון מטרה	בי"ס מעיינות במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה מכוונת הבנה	בי"ס ניצני הנגב במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	לומדים בהנעה/בהנאה	בי"ס עלי גבעה במחוז צפון	המסע הווירטואלי
פעילות	משחקי שייכות ומוטיבציה ללמידה	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
סרטון	שיתוף פעולה ועבודת צוות	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך
תכנית	תכנית מערכתית לשילוב ערכים בתחומי הדעת	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	עבודת צוות	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	פיתוח עבודת צוות	אתר מינהל ח-ן	משרד החינוך
תכנית	ניהול שיח	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	בשבילי המעורבות - לוח דרושים	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	חינוך ליזמות	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	מפגשים בגובה העיניים	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
תכנית	כלי להתבוננות	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 4

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 5: שותפות חינוכית

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
הרצאה	יחסים בין הורים לביה"ס	בלהה נוי	יום עיון קשרי הורים-בי"ס
הרצאה	תלמידים והורים בעידן הדיגיטלי	אנה בלאו	כנס אוניברסיטה פתוחה
הרצאה	זמן הורים - מעורבות הורים בשיעורי בית	חדוה טרגר	מינוכית
הרצאה	רואים את הקולות: מורה והורה מספרים על עצמם		יום עיון קשרי הורים-בי"ס
הרצאה	שימוש של מורים והורים בערוצי תקשורת חדשים	גילה קורץ	יום עיון קשרי הורים-בי"ס
הרצאה	כל ילד צריך גיבור	ריטה	טד
הרצאה	ללמוד מהיחפנים	בנקר חי	טד
הרצאה	חינוך מתוך הנעה עצמית	סוגאטה	טד
הרצאה	כיצד ילדים מלמדים את עצמם	סוגאטה	טד
הרצאה	קיראן מלמדת ילדים לקחת אחריות	קיראן ביר סתי	טד
חוברת	מעורבות הורים	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
חוברת	נפגשים 1	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
חוברת	נפגשים 2	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
חוברת	נפגשים 3	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
חוברת	מדריך לניהול עבודת בית-הספר וההורים	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
חוברת	4 הממ"ם – מעורבות הורים	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
חוברת	הכל אנשים	מכון אבני ראשה	
מאמר	אין חינוך ללא הורים	חדוה טרגר	
מאמר	יחסי בית ספר הורים בישראל	יצחק פרידמן	
מאמר	מעורבות הורים בבתי הספר	רחל וינקלר	
מסמך	אבני דרך ללמידה משמעותית	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 5

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – המשך פרק 5: שותפות חינוכית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
מאמר	ההורים ובית הספר: יחסי גומלין ומעורבות	יעל פישר, יצחק פרידמן	
מאמר	קשרי משפחה - מסגרת חינוך בגל הרך	היזמה למחקר יישומי בחינוך	
מאמר	קשרי הורים-מורים בעידן משתנה	היזמה למחקר יישומי בחינוך	
מאמר	חינוך בונה קהילה וקהילה בונה חינוך	שרה שדמי וורטמן	
מאמר	אמון כמרכיב של שיתוף פעולה	אנדי קולמן	
סרטון	מפגש בין הורה למורה	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
סרטון	שיחה של מורה עם הורה	מינהל עובדי הוראה במשרה"ח ואוניב' בר אילן	
סרטון	זמן הורים - הורה מורה תלמיד	חינוכית	
סרטון	סן דייגו חולון - למידה במאה ה-21	ערי חינוך	
סרטון	שותפות הקהילה	בי"ס אלומות במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	שותפות ההורים בתהליך	בי"ס אל בורג' במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	תרופות סבתא	בי"ס אלפרדוס במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	מורים חולמים	בי"ס דה שליט במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	הרחבת מושג ההוראה	בי"ס יזרעאליה במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	שותפות הורים בלמידה	בי"ס יסודי ה' מע'אר במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	חקר נחל	בי"ס כעביה במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	מעגלי שיח להרחבת השותפויות	בי"ס לביא במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	פר"ח	בי"ס מעגלים במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	הגינה הקהילתית	בי"ס עציון גבר במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	העצמת השותפים	בי"ס פרחי המדע במחוז מרכז	המסע הווירטואלי

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 5 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 6: תהליכי הוראה-למידה-הערכה

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
אתר	תכנון לימודים מקרא	חמ"ד	משרד החינוך
אתר	למידה והוראה בדרך החקר - נושאים נבחרים	אגף מחוננים ומצטיינים	משרד החינוך
אתר	מהי הערכה חלופית?	חינוך לחשיבה, אופק חדש	משרד החינוך
אתר	למידה מבוססת פרויקטים	חינוך לחשיבה, אופק חדש	משרד החינוך
אתר	למידה משמעותית בסביבה חדשנית	אתר מחוז צפון	משרד החינוך
הרצאה	חמש הנחות יסוד לחינוך במאה ה-21	יורם הרפז	כנס מזה"פ במשרה"ח
הרצאה	על המגמות המובילות בחינוך בעולם ועל חדשנות פדגוגית	גיא לוי	
הרצאה	מהי למידה יעילה	ציפי ליבמן, "אסיפת הורים"	ערוץ 2
הרצאה	חלופות בהערכה	רעות ברוש	לב לדעת
הרצאה	על המדע המפתיע של המוטיבציה	דן פינק	טד
הרצאה	חוויות מפתח חינוכיות	גד יאיר	
הרצאה	הוראה ולמידה	יורם הרפז	מכון אבני ראשה
הרצאה	למידה משמעותית: מה? לשם מה?"	יורם הרפז (בפיתוח מקצועי)	משרד החינוך
הרצאה	שאלת שאלות ושאלות הפנמה	אורי ליפשיץ	לב לדעת
הרצאה	האדם הלומד בעידן טכנולוגי	יעל נסים (אוניברסיטת חיפה)	כנס צ'ייס
הרצאה	שימוש מושכל בטכנולוגית מידע לפיתוח חשיבה	חינוך לחשיבה, אופק חדש	משרד החינוך
הרצאה	הערכה לשם למידה	מנוחה בירנבוים, אונ' ת"א	כנס ראמה
הרצאה	הבו לנו את מהפכת החינוך	קן רובינסון	טד
הרצאה	שלושה חוקים להצית את הלימוד	ראמזי מוסלאם	טד

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – המשך פרק 6: תהליכי הוראה-למידה-הערכה

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
הרצאה	מורים צריכים משוב אמיתי	ביל גייטס	טד
הרצאה	להשתמש בנתונים כדי להקים בתי-ספר טובים יותר	אנדריאס שלייסל	טד
הרצאה	מגרש האימונים בתיכון	מלקולם לונדון	טד
הרצאה	למידה משמעותית: מה? לשם מה?	יורם הרפז	פיתוח מקצועי, משרה"ח
הרצאה	הבה נשתמש בוידאו כדי להמציא מחדש את החינוך	סלמאן חאן	טד
חוברת	הדרך אל מרחב בטוח באינטרנט	אגף א' לחינוך יסודי	משרה"ח
חוברת	כלי החשיבה בחלוקה לפי מטרות הוראה-למידה	מכון ברנקו וייס	חוברת
חוברת	ניהול הפדגוגיה למימוש ההזדמנויות בהוראה ובלמידה בקבוצה	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
חוברת	לתכנון לימודים - במסגרות לתלמידים עם צרכים מיוחדים	אגף חינוך מיוחד	משרד החינוך
חוברת	עשייה חינוכית בן הילדים	אגף א', חינוך קדם יסודי	משרד החינוך
חוברת	תכניות הלימודים לחטיבה העליונה: מודל 30/70	מזכירות פדגוגית	משרד החינוך
חוברת	חלופות מרכזיות בהערכה	מזכירות פדגוגית	משרד החינוך
חוברת	מעשה חושב – המדריך המלא ללמידה מבוססת פרויקטים	אלק פאטון	חוברת
חוברת	הטמעת למידת החקר במערכת החינוך בישראל	חינוך לחשיבה, אופק חדש	משרד החינוך
חוברת	התאמת תכניות הלימודים ללמידה משמעותית	מזה"פ	משרד החינוך
מאמר	בית הספר של המודל השלישי	יורם הרפז	מאמר
מאמר	תנו להם דגים	יורם הרפז	אתר הסתדרות המורים
אתר	מסגרות ללמידה שיתופית	המינהל למדע וטכנולוגיה	משרד החינוך
מאמר	השפעת הדיון בקבוצה על ההישגים בלימודים	שלמה שירן ודב שי	

[למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"](#)

[לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 6 במסע](#)

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים-המשך פרק 6: תהליכי הוראה-למידה-הערכה

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
מאמר	תכנון יחידת הוראה	אגף א', חינוך יסודי	משרד החינוך
מאמר	קריטריונים להערכה אישית של פרויקט תוצר למידת חקר	שלמה שרן, יעל שירן	ספירלה
מאמר	למידה מבוססת פרויקטים P.B.L	מכון ברנקו וייס	
מאמר	למידה משמעותית 2020 - טכנולוגיה מעצבת משמעות	עידית אבני ואברום רותם	
מאמר	הערכה לשם למידה	מנוחה בירנבוים	הד החינוך
מאמר	הערכה חלופית מהי	מכון ברנקו וייס	
מסמך	אבני דרך ללמידה משמעותית	אתר ללמידה משמעותית	משרה"ח
ספר	בין לומדים ומלמדים – תכנית לשיפור תהליכי למידה	צוות שתי"ל	משרד החינוך
ספר	חלופות בהערכת הישגים	מנוחה בירנבוים	כותר, מט"ח
סרטון	למידה המשלבת אמצעים טכנולוגיים	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך
סרטון	מורים מצויינים חושפים את הסודות של הוראה איכותית	קובי שוורצבורד	קרן טראמפ
סרטון	חברי מועצת התלמידים והנוער משתפים	מועצת התלמידים והנוער	מינהל חברה ונוער
סרטון	משמעות החינוך	אורית פרנפס ומשה ויינשטוק	
סרטון	חתני פרס נובל מדברים	עמותת המורים	מחוננט, משרה"ח
סרטון	פיתוח שיטות למידה יצירתיות	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך
סרטון	למידה רב תחומית	אגף מחוננים ומצטיינים	משרד החינוך
סרטון	למידה משמעותית לבגרות - מודל חולון	בליווי המכון לחינוך דמוקרטי	
סרטון	סן דיגו חולון - למידה במאה ה-21	בליווי המכון לחינוך דמוקרטי	
סרטון	מעו"ף	בי"ס איתמר בן-אבי במרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	חממית	בי"ס אלון במחוז חיפה	המסע הווירטואלי

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 6 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים-המשך פרק 6: תהליכי הוראה-למידה-הערכה

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
סרטון	הוראה דיפרנציאלית	בי"ס אל נג'ום במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	ספרים דיגיטליים	בי"ס אמירים במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	סולמות וחבלים	בי"ס אלתסאמוח במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	תוצר מלווה למידה משמעותית	בי"ס יצחק רבין במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	תהליך שיתופי	בי"ס חלמיש במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	הכוונה עצמית	בי"ס חיים חפר במחוז ת"א	המסע הווירטואלי
סרטון	גיוון דרכי הוראה	בי"ס חרובית במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	שיתוף התלמידים בתהליך	בי"ס מג'דל שמס במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	בשבילי השפה העברית	בי"ס נווה עוז במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	פיתוח יחידות הוראה	בי"ס נתיב מאיר במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	אמניות בזיקה לתחומי הדעת	בי"ס עמי אסף במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	הגשמת חלומה של מורה	בי"ס רננים במחוז מרכז	המסע הווירטואלי

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס ב"קליק"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 6 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 7: ניהול הלמידה

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
הרצאה	איך ללמוד?	דיאנה לאופנברג	טד
הרצאה	בית ספר ליצירתיות	גבר טולי	טד
הרצאה	החיים בעכשיו הדיגיטלי	אבהא דווסאר	טד
חוברת	סביבות למידה לקידום למידה משמעותית ותפקודי לומד	משרה"ח	
חוברת	פדגוגיה חדשנית או פדגוגיה איכותית בסביבת למידה חדשנית	משרה"ח	
חוברת	גמישות פדגוגית - פנים רבות לה	המינהל הפדגוגי	משרד החינוך
חוברת	התאמת סדירויות ביה"ס לתהליך שינוי פדגוגי	סני כרמלי	המכון לחינוך דמוקרטי
חוברת	למידה בקבוצות קטנות	מאיה בזוז שוורץ, יפה בניה	
חוברת	תלקיט בחירה ואוטונומיה	אגף א' חינוך על יסודי	משרד החינוך
חוברת	כלים יישומיים בחט"ע	אגף א' חינוך על יסודי	משרד החינוך
חוברת	כלים שלובים-כלים ניהוליים	אגף א' חינוך על יסודי, משרה"ח	
חוברת	צא ולמד	תדהר גוטמן	מכון אבני ראשה
חוברת	ניהול הידע בבית הספר או ניהול בית הספר כארגון לומד	אגף א' חינוך יסודי	משרד החינוך
חוברת	עבודת צוות	אגף א' חינוך יסודי	משרד החינוך
מאמר	למידה בביה"ס ומחוצה לו	לורן ב' רזניק	
מאמר	למידה מחוץ לחדר הכיתה	חיה פרומר	
מאמר	סביבת הלימוד החוץ כיתתית	ניר אוריון, מט"ר	
מאמר	לשנות את כללי המשחק - ארגון גמיש של ההוראה והלמידה	הילה ארזי-חטאב	מכון אבני ראשה
מאמר	קהילות מורים לומדות (PLC)	היזמה למחקר יישומי בחינוך	
מאמר	בית הספר כארגון לומד	מנוחה בירנבוים	
מאמר	מוטיבציה ללמידה וסביבה חוץ כיתתית	ניר אוריון	

למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס"

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 7 במסע

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 7: ניהול הלמידה

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
מאמר	מרחבי למידה עירוניים	תמיר גבאי	משרד החינוך
מאמר	סביבת למידה המטפחת הכוונה עצמית	הלנה קימרון, בהבנייה מתמדת	המסע הווירטואלי
מאמר	סדירויות ארגוניות והתנהגותיות	סימור ב' סרסון	המסע הווירטואלי
סרטון	מורים מצויינים חושפים את הסודות של הוראה איכותית	איריס כהנא	המסע הווירטואלי
סרטון	סביבות מדברות	דרורה פסטרנק	המסע הווירטואלי
סרטון	תכנית החלוץ החינוכי לפיתוח מנהיגות חינוכית	המכון לחינוך דמוקרטי	המסע הווירטואלי
סרטון	סביבות למידה	ישראל עולה כיתה	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה במרחב ויזואלי	בי"ס אהוד במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	הכיתה הגמישה	בי"ס אהוד מנור במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	קהילות עשייה	בי"ס אלונים במחוז דרום	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה חוץ כיתתית	בי"ס אמירים במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה שיתופית באנגלית	בי"ס ארבל במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	מענים פרטניים	בי"ס הגליל במחוז תל-אביב	המסע הווירטואלי
סרטון	זמן קסם	בי"ס המגינים במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	חממות חשיבה	בי"ס חדיג'ה במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	מרחב למידה גמיש	בי"ס הר אדר במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	סביבות למידה חוץ כיתתיות	בי"ס יסודי א' מג'דל שמש בצפון	המסע הווירטואלי
סרטון	אופקים	בי"ס כרמים במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	מסע מסביב לעולם	בי"ס עוזי חיטמן במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	שילוב מדעים, סביבה ואח"ב	בי"ס עין נקובא במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	סביבה מתקשבת	בי"ס קהילתי ב' חורפיש במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	למידה מבוססת פרויקטים	בי"ס רבין במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	"אמא מחליפה"	פיתוח מקצועי, מחוז צפון	משרד החינוך

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – פרק 8: תרבות ואקלים בית-ספרי

משרד החינוך
מסע וירטואלי
ללמידה משמעותית

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
אתר	האחר הוא אני	משרה"ח	
הרצאה	שיעור קצר בניהול סיכונים	מכון אבני ראשה	
הרצאה	קוד הקשר- תלמידים מורים הורים	בארי כץ	מכון אבני ראשה
הרצאה	למה אנחנו עושים את מה שאנחנו עושים	טוני רובניס	טד
הרצאה	הסיפור שלי, מבת העולם התחתון למורה כוכבת	פרל ארדונדו	טד
הרצאה	העולם זקוק לכל מיני מוחות	טמפל גרנדין	טד
הרצאה	בתי ספר שלנו נכשלים. מספיק זה מספיק	ג'פרי קנדה	טד
הרצאה	מה המבוגרים יכולים ללמוד מהילדים?	אדורה סויטק	טד
הרצאה	מורה כיזם	טלי יריב משעל, מנהלת קרן ברכה	כנס יוזמות
חוברת	סטנדרטים ליצירה, לניהול ולבקרה של תרבות ואקלים	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
חוברת	פסיפס - מתווה לשכלול ידע פסיכו פדגוגי ויישומו	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
חוברת	משוב בשיח הכיתה	מאיה בזו שוורץ	מכון אבני ראשה
חוברת	סקו"פ, מכון אבני ראשה	מכון אבני ראשה	
חוברת	מדריך למנהל להעברת סקו"פ	מכון אבני ראשה	
חוברת	תמ"ה	כלי למיפוי תמונת מצב בית ספרית	מכון אבני ראשה
חוברת	צוות מנצח	כלים ותיאוריה	מכון אבני ראשה
חוברת	ניהול דיונים	יוסי זמרי	מכון אבני ראשה
חוברת	פסיפס - מתווה לשכלול ידע פסיכו פדגוגי ויישומו	אגף א' שפ"י	משרד החינוך
חוברת	כסאות גלגלים מדברים	מינהל פדגוגי	משרד החינוך
חוברת	אוגדן ההכלה	מינהל פדגוגי	משרד החינוך

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 8 במסע **למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס**

08:00

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – המשך פרק 8: תרבות ואקלים בית-ספרי

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
חוברת	חינוך לכול - ולכל אחד במערכת החינוך בישראל	היזמה למחקר יישומי בחינוך	חוברת
חוברת	לקראת חינוך מיטבי בגן הילדים: הצעות לגננות	היזמה למחקר יישומי בחינוך	חוברת
חוברת	ניהול שונות, מתן מענה לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים	אגף א' חינוך יסודי	משרד החינוך
חוברת	מוטיבציה של המורים בעבודתם - כיצד?	אגף א' חינוך יסודי	משרד החינוך
מאמר	על מה משפיע המורה המשפיע	יהושע תדמור	משרד החינוך
מאמר	יחסי גומלין מורה-תלמיד	היזמה למחקר יישומי בחינוך	משרד החינוך
מסמך	אבני דרך ללמידה משמעותית	ישראל עולה כיתה	משרד החינוך
ספר	ספר ההכלה	מינהל פדגוגי	משרד החינוך
סרטון	מורים מצויינים חושפים את הסודות של הוראה איכותית	איציק גוילי	
סרטון	מתן משוב יעיל ולא יעיל	מינהל עובדי הוראה במשרה"ח ואונב' בר אילן	
סרטון	ניהול שיעור יעיל ולא יעיל	מינהל עובדי הוראה במשרה"ח ואונב' בר אילן	
סרטון	עידן ההעצמה האישית: לתת את הכח בידי האנשים	רועי צזנה, אונב' ת"א	מכון אבני ראשה
סרטון	החינוך בפילנד	תכנית המקו בערוץ 10	
סרטון	כרטס ביקור	הישיבה נווה שמואל	אפרת
סרטון	יזמים במערכת החינוך	הקרן לעידוד יוזמות חינוכיות	
סרטון	מתמטיטופ	בי"ס השחף בגבעת אולגה	הקרן לעידוד יוזמות
סרטון	ציפורים בחצר הבית	בי"ס טאהא חוסיין בערערה	הקרן לעידוד יוזמות

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 8 במסע למדור: "מארחים ומתארחים בבתי"ס – בקליק"

המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית מסביב לשעון

ריכוז קישורים – המשך פרק 8: תרבות ואקלים בית-ספרי

סוג	נושא	מחבר	במסגרת
סרטון	כשאומנות וסביבה נפגשים	גן מילו"א בשכונת עיר גנים, בירושלים	הקרן לעידוד יוזמות
סרטון	אור ירוק - הוראה שיתופית באנגלית	בי"ס אלמנארה בעכו	הקרן לעידוד יוזמות
סרטון	פינת החי	בי"ס א.ד. גורדון בבת-ים	הקרן לעידוד יוזמות
סרטון	חממה אקולוגית	בי"ס מכין אחמד סאמח בירושלים	הקרן לעידוד יוזמות
סרטון	חקר החלל והאסטרונומיה	חט"ב סלאם במעלה עירון	הקרן לעידוד יוזמות
סרטון	אינטראקציה בין שונים	בי"ס אשכולות במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	למידת עמיתים	בי"ס המעפילים במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	למידת עמיתים	בי"ס זבולון המר במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	הערכה דיאלוגית ושיתוף תלמידים	בי"ס מי זיאדה במחוז צפון	המסע הווירטואלי
סרטון	קהילה לומדת ומלמדת	בי"ס נופי הסלע במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	פיתוח מקצועי	פסגה חיפה במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	משוב מקדם התעודה הראשונה	בי"ס קציר במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	אוריינות חזותית	בי"ס רננים במחוז מרכז	המסע הווירטואלי
סרטון	הרא"ל	בי"ס שחף במחוז חיפה	המסע הווירטואלי
סרטון	הליכה לימודית	בי"ס תומר רחל במחוז ירושלים	המסע הווירטואלי
סרטון	יחסי מורה-תלמיד	בית רוטנברג	

לצפייה ב: מודלים המדגימים היבטים מפרק 8 במסע **למדור:** "מארחים ומתארחים בבתי"ס – בקליק"

אבני דרך ללמידה משמעותית

חוזר מנכ"ל

משרד החינוך
מסע וירטואל
ללמידה משמעותית

מסמך "[אבני דרך ללמידה משמעותית](#)" מכונן במערכת החינוך. הוא מציג תמונה שלמה של התפיסה, העקרונות, ההזדמנויות והאתגרים שביישום למידה משמעותית לצד כיוונים ליישומיים אפשריים.

המדיניות הכוללת של למידה משמעותית מוצגת על רצף התפתחותי של כל שלבי הגיל, של מגוון המגזרים ותוך התייחסות לאוכלוסיות השונות.

המסמך מציג "אבני דרך" ללמידה משמעותית מהלכה למעשה: מחד הוא כולל בקצרה את ההיבטים האקדמיים הנכללים בלמידה משמעותית ומאידך הוא מאפשר הרחבה והעמקה באמצעות עשרות קישורים לחומרי הוראה והערכה.

המסמך מוצג בצורה אינטראקטיבית וידידותית כיאה למאה ה-21 ובקליק אחד ניתן להגיע למסמכים השונים שהמשרד פיתח בנושא. מסמכים כמו:

- [היבחות ביסודי](#) - [הקליקו](#)
- [היבחות בחטיבות ביניים](#) - [הקליקו](#)
- [מודל 30/70 - תכניות הלימודים לחטיבה העליונה](#) - [הקליקו](#)
- [מיצ"ב – המודל החדש](#) - [הקליקו](#)
- [נהלים להתאמות בבחינות בגרות](#) - [הקליקו](#)
- [התפתחות אישית ומעורבות חברתית בעל יסודי](#) - [הקליקו](#)

מצטרפים למסע הווירטואלי ללמידה משמעותית

מעוניינים לדעת יותר אודות המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית?

"אודות המסע" - על אודות המטרות, הרציונל, העקרונות, התהליך, השותפים והתוצרים

"כלים דיאלוגיים" - מגוון כלים דיאלוגיים לבירור תפיסות עולם ביחס לאבני דרך ללמידה משמעותית

"מודלים בית-ספריים" - סרטונים להקרנה ולשיח מפגשי מורים, מנהלים, מפקחים ובהכשרות

"מארחים ומתארחים ב"קליק" - פנקס כיס עם פרטי המנהלים המזמינים אתכם ליצור קשר

פיתוח המסע הווירטואלי וליווי תהליך ההטמעה:

זהבה שמש

מנהלת אגף תכנון ופיתוח

משרד החינוך

איורים מלווים: שרה רוטקופ-הרמתי

להצטרפות למסע שלחו מסרון ווצאפ 0506282507

